

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:4 Sayı:26

Ekim - Kasım - Aralık 2002

Gözü, Kulağı, Nabzı

Çetmi'nin
Sesinden

Selam İle

Hatıralar

Memleket
Şiirleri

Vakıf
Bülteni

Sağlık

Hayata

Havadis

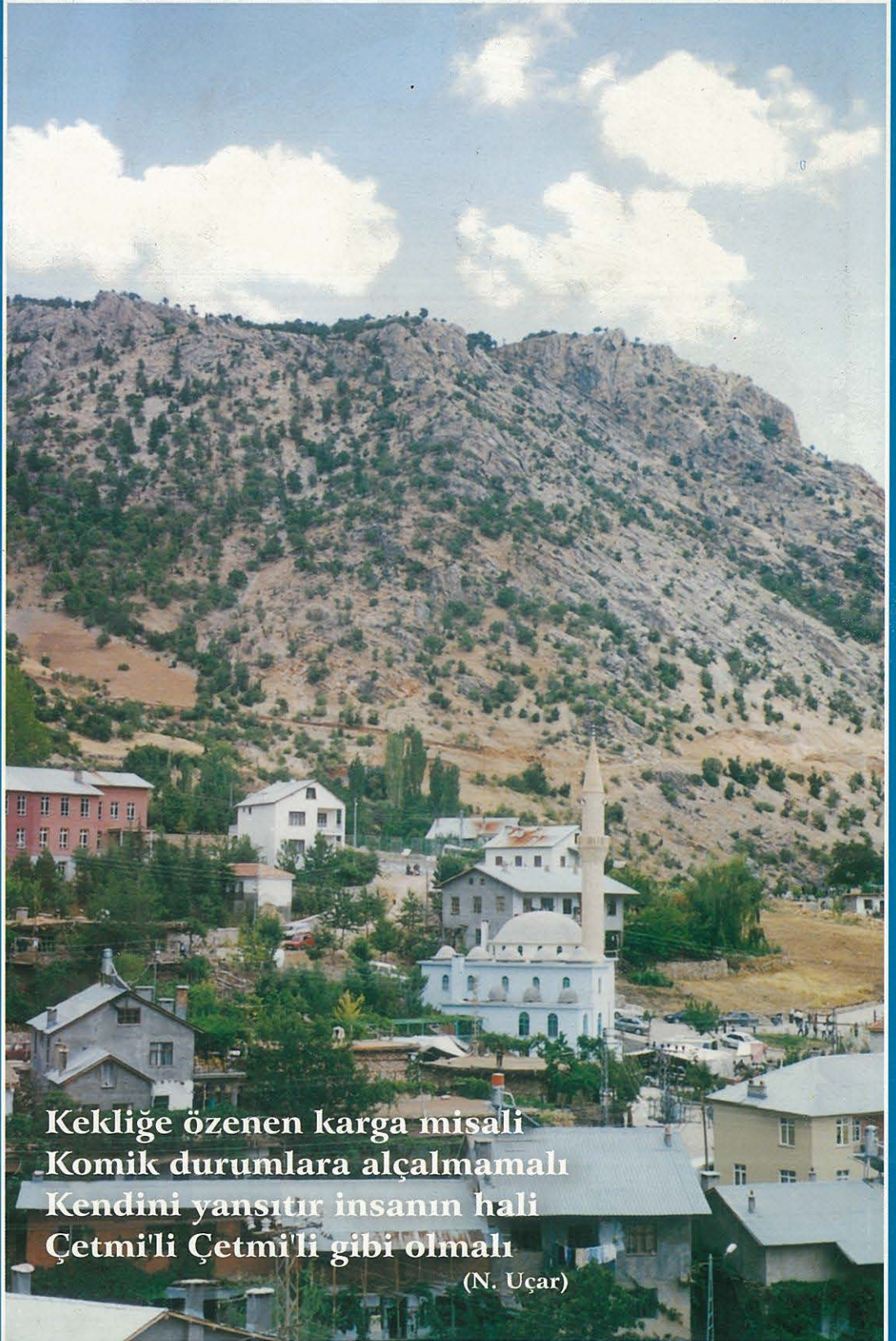
Çocukca

Misafir
Kalemler

Hız.
Mevlânâ

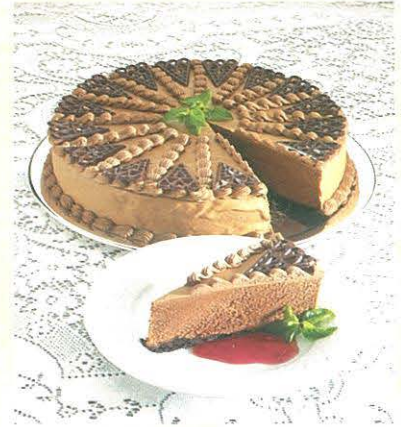

Kekliğe özenen karga misali
Komik durumlara alçalmamalı
Kendini yansıtır insanın hali
Çetmi'li Çetmi'li gibi olmalı

(N. Uçar)

18 Ağustos 2002'de düzenlenen Çetmililer Sevgi-Dostluk ve Hoşgörü Günü'ne teşrif eden ilçe ve belde belediye başkanlarımız biraradalar

**Bilumum Pasta - Börek
Lokma- Baklava Çeşitleri
Özel Günlerinizde Sizlerin Hizmetinizdeyiz**

**4271 Sk. No. 8/A-B Aydın Mah. Karabağlar / İZMİR
Tel.: 0.232 - 265 54 01 Cep: 0.543 - 616 11 60**

ÇETMİ'nin SESİ Mahalli Dergi

Çetmililer Eğitim Kültür ve
Yardımlaşma Vakfı Adına

Sahibi ve Yazı İş. Müd.
Abdurrahman ÖNDER
Tel. : 0.532 - 354 07 54

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Hüseyin Alp ÖZEL

YAYIN KURULU

Dr. Ali ÖZEL
Nurettin ÖZEL
Şükrü KARACA
Kerim BOZDAĞ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANAMUR : Metin AKKOCA
ANKARA : Mustafa ÖNDER
ANTALYA : Mehmet KARACA
ÇETMİ : Hüseyin EŞİYOK
FRANSA : Bilal BALCI
Ahmet GÜÇLÜ
İSTANBUL : Hüseyin TIKIR
İZMİR : Şükrü KARACA
Mehmet EREN

ADRES:

Rampalı Çarşı No: 186
Meram - KONYA

İRTİBAT TELEFONLARI

0.332 - 351 26 67 (Vakıf Mrk.)
0.332 - 358 05 61 (Yay. Yön.)
0.542 - 671 90 95 (Yay. Yön.)

ABONE VE REKLAM İÇİN BANKA HESAP NUMARASI

VAKIFBANK
KONYA MERKEZ ŞUBESİ
Hesap No: 2031013

Çetmililer Eğitim, Kalkınma ve
Yardımlaşma Vakfı
Rampalı Çarşı Kat: 2 No: 186
Tel: 351 26 67 Meram/KONYA

Dergideki isim belirtilmemiş fotoğraflar
Hüseyin Alp ÖZEL'e aittir.

GRAFİK & BASKI

ARI OFSET

Kalecik Mah. Altunbay Sk.
T.H.K. Pasajı Kat: 2/KONYA
Tel : (0.332) 350 42 21
Fax : (0.332) 350 17 04

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:4 Sayı:26 Ekim - Kasım - Aralık 2002 Gözü, Kulağı, Nabızı

Çetmi'nin
Sesinden

Selam İle

Hatıralar

Memleket
Şiirleri

Vakıf
Bülteni

Sağlık

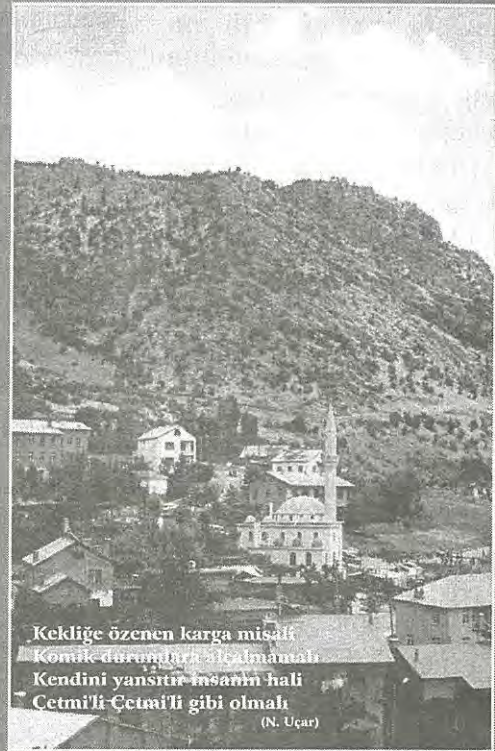
Hayata

Havadis

Çocukca

Misafir
Kalemler

Hız
Mevlânâ

Kekliğe özenen karga misal
Komik durumlara alçalmamalı
Kendini yansıtır insanın hali
Çetmi'li Çetmi'li gibi olmalı
(N. Uçar)

Ekim-Kasım-Aralık 2002

Çetmi'nin Sesinden	Abdurrahman Önder	2-3
Selam İle	Hüseyin Alp Özel	4-5
Hatıralar	Dr. Ali Özel	6-7-8-9
Mazideki Canlar	Şükrü Karaca	10-11
Memleket Şiirleri	Niğmetullah Uçar	12-13
Yazı-Yorum	Kerim Bozdağ	14-15
Vakıf Bülteni	Duyuru	16-17
Okurlarımızdan	Saliha Nükte	18
Sizden Gelenler	Bilal Balcı	19
Tarih Sayfalarından	Şükrü Karaca	20-21-22
Sağlık Köşemiz	Bizim Tayfa	23
Hayata	Çetmi'nin sesi'nden	24
Havadis	Askerlerimiz	25
Ziraat Sayfası	Yarı Açık Besi Ahır	26-27
Çocukca	Yeliz Pekel	28-29
Misafir Kalemler	Sabri Tandoğan	30-31-32
Evrendeki Mucizeler	Bayram Yerlikaya	33-34
Eski Bir Tapınak Yazıtı	Sentinus	35
Gönül'den ve Gözden Süzülenler	Halis Yazıcı	36-37
Bizim Gençlerimizden	Sami Özel	38-39
İlim-Alim-Eser (Mevlânâ)	Hüseyin Alp Özel	40-48

ÇETMİNİN SESİNDEN

Abdurrahman ÖNDER

Değerli okuyucu;

Yeni bir sayı ile size ulaşmış, sizinle buluşmuş olmanın mutluluğunu yaşıyorum.26.sayımızla size yeniden merhaba derken elde olmayan nedenlerden dolayı bu sayının size ulaşması gecikti.Burada küçükte olsa bir serzenişte bulunmama izin verin.Biz isterdik ki; Çetminin Sesi'nin siz değerli okurları bizi arasınlar, derginin neden geciktiğini sorsunlar.Maalesef hiç kimse bizi bu konuda rahatsız etmedi.Bunu da üzülerek belirtmek istiyorum.Neyse en iyisi güzelliklerden bahsetmek.Ağustos ayında ÇETMİLİLER GÜNÜ'nde sizlerle birlikte idik.Burada o görkemli buluşmanın gölgesinde kalan çok önemli bir faaliyetten bahsetmek istiyorum.(17-08-2002 tarihinde Çetmi'de yaptığımız vakıf kurucular kurulu toplantısından).Kurucular kurulumuzda Vakıf ve Çetmi'mizle ilgili bir çok mevzu görüşüldü.Bu görüşmelerden bence en anlamlısı ,en manidarı kurucular kurulunun genişletilmesi idi.Kurucular kurulumuzun bu toplantıya gelinceye kadar üye sayısı 30 civarındaydı.Bunların altı tanesi vakıf senedinde isimleri zikredilen hemşehrilerimizdi.Bir çırpıda vakıf kurucular kurulu üye sayısını 136'ya çıkardık.Bu 136 üyenin altı tanesinin hanım üyelerden oluştuğunu da büyük bir memnuniyetle hatırlatmak istiyorum.Vakıf kurucular kurulu üye sayısını 136'ya çıkarırken değişik merhalelerden geçerek bu aşamaya geldi.Bundan önceki dönemlerde vakıf senedinin 7. maddesini değiştirip ikiyüz olan üye sayısını yirmiyüce düşürmeyi bile düşünmüştük.Hatta o günkü yöneticilerimiz ve ilk altılar bu değişikliği yapmak üzere şahsıma yetki bile vermişlerdi.Şimdi düşünüyorum da iyi ki öyle bir değişiklik yapmamışız diyorum.Bu kurucular kuruluna en son üye alımından bu güne kadar geçen yedi senelik zaman içerisinde bazı hemşehrilerimiz değişik serzenişlerde bulundular.Biz Çetmili değilmiyiz? Neden biz vakıf kurullarında yer almıyoruz? Ve benzeri sorular ...

Herkesin şunu bilmesini istiyorum ; Burada

yapılan uygulamada ne bugün ,ne de dün kimseye karşı kasıtlı bir davranış olmadı.Sadece bir şey vardı, vakfın kendi ayakları üzerinde durması gerekiyordu. Bir kurum haline gelmesi , benim senmesi icabediordu. Büyük

bir memnuniyetle ifade etmeliyim ki ; Çetmililer Vakfı çok ciddi ve saygın bir kurum haline geldi. Bu kurumsal kimliğin oluşmasında katkıda bulunan herkese binlerce teşekkür. Çetmililer Günü Çetmililerin bayramı oldu. Bu bayramın oluşmasını , yaşamasını gün geçtikçe büyüyerek , gelişerek devamını sağlayan bütün dostlarımıza şükranlarımızı arz ediyoruz.

Çetminin Sesi ; yörenin en saygın, en sürekli dergisi oldu. Bu dergiye yazarak, okuyarak, döküman göndererek ve dualarıyla gönül desteği verenlere minnettarım. İşte değerli hemşehrim, bir eksik kalmıştı.Çetmililer Vakfının tek karar mercii olan kurucular kurulunun genişletilmesi 17-08-2002 tarihli toplantı vakfımız için hayati önemde bir toplantı idi. Bu da Allah'a hamdolsun ki gerçekleşti. Şimdi de bir başka soru; Kurucular kurulunda neden sadece altı hanım varda daha çok hanım yok? Çetminin hanımefendilerinin bu soruyu kendilerine sorup, vakıf yönetimine ; bizde kurucular kurulunda görev almalıyız, neden filan hanım veya filan bey vakıf kurucular kurulunda sorgulamalılar, bizzat talepte bulunmalılar. Bunu Çetmili veya Çetmi kökenli hanımlardan bekliyorum. Çünkü Çetmili hanımlar yaptıklarını gerçekten güzel yapıyorlar. İşte en son örnek ; Çetmideki kermes çok kısa zamanda hazırlandı. Çok az sayıda hanım katkıda bulundu. Vakfımız için çok önemli bir gelir kalemini hayata geçirdiler.Vakti zamanında bir Çetmililer gününde Çetmili hanımefendileri göremeyince sormuştum “nerede Çetminin

hanımları? ” diye. Eleştirilmiştim. Evet Çetmili hanımlar cevap verdiler ; Biz buradayız dediler. Anamız, bacımız, kızımız, eşimiz olan hanımlar, size binlerce teşekkür. Kim nederse desin, çok sevdiğim, saygı duyduğum bazı hanımefendiler alınsalar, gücenseler bile Anamur'dan Hayriye Koç'a, İzmir'den Emine ve Eşşe Aslan'a ve Bursa'dan Günay Uçar'a ayrıca teşekkür ediyorum. Kimse yanlış anlamasın, bu bir görev bu hakkın teslim edilmesi. Gönülüm daha çok Çetmili hanıma isimlerini yazarak teşekkür etmek isterdi. Bu yazımda öyle bir şeyi yapsaydım biraz evvel isimlerini zikrettiğim hanımlara haksızlık olurdu.

Bir başka konudan bahsetmek istiyorum.

üzerindedir. Okuyan kızlarımızın adlarını ve kimlerin çocukları olduklarını bilmiyorum. Bilmememin ne önemi var. Onlar bizim kızlarımız. Çetminin Çetmilinin kızları İlçe Milli Eğitim Müdürümüze nereli olduğunu sordum, Gaziantep'liyimş sayın müdür beye, sayın Mehmet Balcı'ya ve sayın İbrahim Tıkır'a bu eğitim gönüllülerine Çetminin Sesi adına, Çetmililer Vakfı adına teşekkür ediyor, bu konuda herkesi daha duyarlı, daha sorumlu olmaya davet ediyorum.

Yazımın başlangıcında Çetmililer Vakfının, Çetmililer Gününün ve Çetminin Sesi Dergisinin kurumsallaştığından bahsettim. Bu kurumsal kimlik ilmek ilmek dokundu.

Çetmililer Gününde sizin adınıza başta ; Taşkent Belediye Başkanı Sayın Şuhudi Dikici olmak üzere diğer çevre belediye başkanlarımıza vakfımız ve Çetminin Sesi'nin önerisi olarak Boğaziçi Belediyeler Birliği kurulmasını teklif ettiğimizde sayın başkanların gözlerinin parladığını gördük. Şu anda sadece bir öneri olarak kaldı. Yakın gelecekte Boğaziçi'nde bir güç birliği oluşacağını ümit ediyoruz. Bu güç birliği yöremizin kaderini değiştirecek.

Çetmililer Günü'nde düzenlenen KERMES ses getirdi

Vakıf yine üniversite seviyesindeki öğrencilerimize burs vermeye devam ediyor. Burs için müracaatlarını yapanlar bu sene ; 60 milyon, 50 milyon ve 35 milyon TL / ay olarak burs yönetmeliğimize göre burslarını alacaklar. Ayrıca yedi Çetmili kızımız Taşkent'te liseye kaydolmuşlar. Belediyemiz bu çocuklarımızın ulaşım masraflarını karşılıyor. Birde İlçe Milli Eğitim Müdürümüzün bu kardeşlerimize yakın ilgisini esirgemediğini görünce nasıl memnun oldum bilemezsiniz. Bir önceki dönem vakıf başkanımız olan Çetmi sevdalısı sayın İbrahim Tıkır'ın kızlarımızın okuması ve okutulması konusundaki gayreti her türlü takdirin

Değerli hemşehrilerim bu konuda da herbirimize görev düşüyor. Bunun için güçlü bir vakıf güçlü bir yayın organı mutlaka olmalı. İşte o güç kurumsal olarak ortaya çıktı. Kendi ayaklarının üzerinde durmaya başladı. Burada tüm hemşehrilerimiz kazançlarından vakfın hakkını vakfa teslim etmeliler. Bu bir vebaldir. Bu sorumluluğu hissedip yerine getirenlere ve isimlerinin verilmesini istemeyen örnek Çetmililere teşekkürlerimi sunarım.

Değerli hemşehrilerim vakfın hakkını vakfa verebilmeliyiz, bu vebalden başka türlü kurtulamayız. Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle selam, sevgi ve saygılarımla...

SELAM İLE

Hüseyin Alp ÖZEL

Kıymetli okurumuz;

Çetminin Sesi olarak 26.sayımızla sizlerle beraberiz. Her ne kadar zaman olarak biraz gecikmiş şekilde size ulaşmanın burukluğunu yaşıyor olsak da, "geç olsun ama güç olmasın" atasözümüzün ışığında yepyeni bir dergiyle, bu soğuk ve karlı kış mevsiminin aksine sınımsız selamlarımızla sizlere misafir olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

25.sayımız geleneksel "Çetmililer Sevgi, Dostluk ve Hoşgörü Günü'müzde"sizlere ulaşmıştı. Bize her zaman olduğu gibi iyi intibalar ve dilekler iletildi. Dergimizin abonelerimize ulaşmasında her türlü fedakarlığı gösteren il ve ilçe temsilcisi dostlarımıza şükranlarımı sunarım. Sizler abone olarak ve abone bularak bu sesin daha nice yıllar boyu devam etmesini sağlayacaksınız.

Her yıl olduğu gibi bu yıl Ağustos ayı Çetmililer açısından sevginin ve özverinin harman olduğu bir ay oldu. Kutlamalarımız her açıdan mükemmeldi. Yemek merasimi, sünnet şöleni, yapılan toplantılar, akşamki sanat gecesi programı coşkulu ve eğlenceli geçti. Sanatçılar; Uçurum Harman'da toplanan yüzlerce insana, ki bunların içinde yaşlılar, kadınlar gençler ve çocuklar da dahil olmak üzere koro halinde şarkılar ve türküler okutturdular. Sanat kurumunda çalışan birisi olarak, bu tablodan çok etkilendim ve gurur duydum. Çetmililer sanki günlerdir prova yapıyorlarmış gibi Kültür Bakanlığımızın değerli sanatçılarına eşlik ettiler.

Bu yılki kutlamalarımızda geçen senelerden farklı olarak değişik il ve ilçelerdeki Çetmili hanımlarımızın yoğun katkı, özveri ve çalışmalarıyla gerçekleştirilen KERMES'imiz vardı. Hakikaten beklenenin üstünde bir ilgi gördü. Bu faaliyete destek veren büyük küçük bütün hanımefendileri kutluyor, onlara bu fırsatı veren beyefendileri de tebrik ediyoruz. Vakfımıza birkaç milyar lira destekleri oldu, sağ olsunlar.

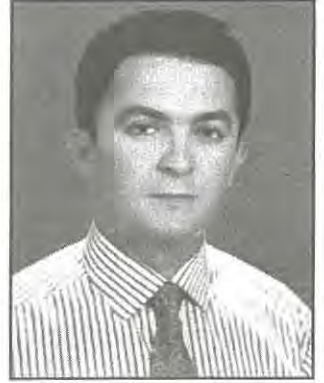
Çetmililer Günümüzün önemli faaliyetlerinden birisi de 15-20 kişinin katıldığı

koşu yarışması oldu.

Uçurum Harman ve Sallar Köprü arasındaki mesafede yapılan koşuda Akdeniz Üniversitesi Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi Bölümü öğrencisi kardeşimiz Ömer Aslan açık ara farkla birinci oldu.

Ömer bizim bursiyer öğrencilerimizden. Kendisini tebrik eder başarılar dilerim. Yarışmanın ikincisi Ali Dereli adında bir misafir gencimiz. Yarışmanın üçüncüsü de Akif Balcı kardeşimiz oldu. Her birini tebrik ediyoruz. Yarışmanın birincisi Ömer Aslan'a 50 milyon TL, ikincisi Ali Dereli'ye 30 milyon TL, üçüncü Akif Balcı kardeşimize de 20 milyon TL "çam sakızı çoban armağanı" misali hediye verildi. Gönüllü olarak vakıf adına bu kardeşlerimizi ödüllendiren hemşehrilerimizi de şükranla selamlıyoruz.

Değerli okurumuz; kutlamalar çerçevesinde önemli bir faaliyetimiz de 18 yaş aşağısı gençler ve öğrenciler arasında yapılan SES YARIŞMASI oldu. Kısa bir sürede yapılan birkaç anonstan sonra toplanan bu çocuklarımız, birer parça hazırlayıp kendilerini ortaya koydular. Dördü kız olmak üzere toplam onbir adayın hepsi de birbirinden güzel şarkılarla yarıştılar. Özellikle adaylardan birkaç tanesi parçalarını okurlarken vakıf başkanımız Abdurrahman Önder ağabeyimin ve jüri üyesi diğer hemşehrilerimizin gözlerinin dolduğuna şahit oldum. Kısacası ; sayın Şükrü Karaca , Mehmet Karaca , Mehmet Balcı , İbrahim Tıkır ve Ramazan Yerlikaya'dan oluşan jüri üyelerinin yaptığı puanlamalar sonucunda Ceylani Karaduman 465 puan alarak yarışmanın birincisi oldu. Kendisine 50 milyon TL ödül verilen Ceylani o gün akşam (18 Ağustos 2002) sahneye çıkıp güzel bir parça okudu. Uçurum Harman'da çok değişik bir hava estiren kardeşimizi tebrik eder, başarılar dileriz.

Yarışmanın ikincisi 375 puan alan Meltem Şimşekoğlu kardeşimize 30 milyon TL ödül verildi. Yarışmanın üçüncüsü Murat Güven kardeşimiz de 370 puan aldı ve ödül olarak da 20 milyon TL kazandı. Bu medeni cesareti gösteren kardeşlerimizi tebrik ediyoruz.

Efendim, vakfımızın sürekli faaliyetlerinden birisi de üniversite öğrencilerine verdiği BURS'lardır. Bu sene(2002-2003) 20 üniversite öğrencisine, yardımsever hemşehrilerimizin katkılarıyla burs veriyoruz. Sizlerin destekleriyle inşaallah bu hizmetler devam edecek.

Ağustos ayındaki toplantılarda gündeme gelen bir başka konu da Boğaziçi Belediyeler Birliği projesinin hayata geçirilmesi oldu. 18 Ağustos ta ilçe ve bütün belde belediye başkanlarımız Çetmi'de buluştular. Umarız bu söylenti halindeki birlik çağrıları gerçekleşir de, yöre insanı olarak geleceğe daha umutlu ve mutlu bakarız.

Değerli okurumuz; Çetmi'de önceki senelere nazaran yüzümüzü güldüren olaylara şahit oluyoruz. Kuzan'ın sulanma projesi , fidancılık ve hayvancılığa yönelik gayretler, çocukların okutulması hususunda belediye ve kaymakamlığın müşterek çalışması , kasaba kütüphanesinin daha sık ziyaret ediliyor olması ; üniversiteye daha çok öğrenci gönderiyor olmamız gibi daha bir yığın gelişme, inşaallah bunların arkası gelir.

Ülke genelinde yapılan 3 Kasım seçimleri milletimizin onlarca senedir özlemini duyduğu, belki de duymaya mecbur edildiği istikrar ve huzur ortamının sağlanması için bir fırsat olarak tecelli etti. Büyük ve ezici çoğunlukla birinci olan AK PARTİ ülke genelinde olduğu gibi Çetmi'de de birinci oldu. Şimdilik halkımızın en azından moral değerlerini yükselten iktidara başarılar diliyoruz. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Konya adayımız Prof. Dr. Sami Güçlü Bey'e verildi. Sayın bakanımızdan önceki hükümet döneminde başlatılan fakat maalesef yarım kalan Çetmi Kalkınma Kooperatifi'ne gereken desteği vereceğini umuyor ve bekliyoruz. Daha önceki sayılarımızda bahsetmiştim. Hatırlarsanız sloganımız "ışıklar sönmesin beyim "olmuştu. Şimdi

aydınlanma ve ışık zamanı!

Aziz okurumuz ; Ramazan ayımız huzurlu ve bereketli geçti. Bu senede köyde bir hayli yardım kampanyası yapılmış, hayır severleri kutluyoruz. Bayramda köydeydim, köyde bayram bir başka güzel oluyor. Bayramlaşmalar , eş-dost ziyaretleri hepsi samimi ve içten. Bayramda şahit olduğum bir başka hususta Taşkent Kaymakamı'mızın belediye hoparlöründen yaptırdığı bayram mesajı oldu. Kaymakam Bey'e bu onurlu ve sosyal davranışından dolayı teşekkür ederim.

26. sayımızda birbirinden değerli konu ve konuklarımız var. Dr. Ali Özel Amca'nın hatırası , Abdurrahman Önder, Şükrü Karaca , Kerim Bozdağ ağabeylerimin güzel yazıları, Niğmetullah Uçar ve Halis Yazıcı ağabeylerimin özlem ve Çetmi kokan şiirleri gençlerimizden Sami Özel , Bayram Yerlikaya , Şamil Günhan'ın kendi branşları ile ilgili yazıları , çocuklarımızın yazı ve şiirleri sizlerin gönül evlerinizin kapılarını aralayıp misafir olacaklar. Her Çetmiliden ve okurumuzdan bizlere yazmalarını bekliyoruz. Kısacası bu kaynayan çorbada sizin de bir tutam tuzunuz , biberiniz olsun istiyoruz.

Kıymetli okurumuz ; bu dergi elinize ulaştığı zaman herhalde 2003 senesine merhaba demiş olacağız. Yeni senenin bütün insanlık alemine barış , huzur ve kardeşlik getirmesini, akan kan ve göz yaşlarının durmasını, herkesin hayırlı işler ve kazançlar için mücadelesinde başarılı olmasını temenni ederiz. 27. sayımızda siz değerli okur ve hemşehrilerimizle beraber olmak umuduyla hepinize selam ve saygılarımı sunarım. Hoşkalın....

Ses Yarışması'na katılan kardeşlerimiz

MAHŞER

Dr. Ali ÖZEL

Sevgili Çetmili kardeşlerimiz, değerli okuyucularımız bu yazımda biraz Çetmiden uzaklarda dolaşacağız. Gelibolu'dayız. Gelibolu ve Çanakkale'yi duymayan işitmeyen bir Allah'ın kulu olamaz ya da olmamalı. Bizim tarihimize altın harflerle yazılan, bu arada düşman tarihlerinede bir kara leke ve utanç belirtisi olarak geçen, hemen hemen her ailenin bir şehit bıraktığı Çanakkale Savaşlarının yapıldığı yerdeyiz. Gelibolu ve çevresini biraz daha yakından tanımanın bir mahsuru olmasa gerek. Ayrıca ufak tefek ek bilgilerde ekleyerek siz okurlarımızın bilgi dağarcıklarını şişirmenin iyi olacağını sanıyorum. Yazımız baştan biraz sıkıcı olabilir ama okumaya devam ettiğiniz takdirde yazı sizleri, sizlerde yazıyı sarıp sarmalayacak. Bu yazının niçin bittiğine hayıflanıp üzüleceksiniz.

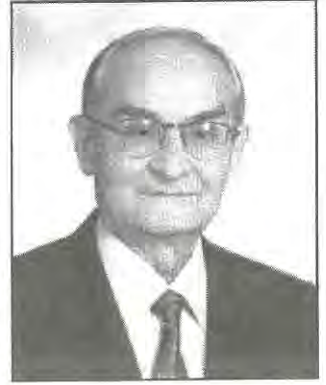
Gelibolu ; Çanakkale Boğazının Marmara Denizi ile birleştiği yerde, boğazın Rumeli yakasında hafif yamaç üzerine kurulmuş çok güzel bir deniz kenarı kazasıdır. Benim dokuz sene görev yaptığım Gelibolu'nun kuruluşu ; M.Ö. ikibinli yıllara dayanmaktadır. Tarihi boyunca başta Lidyalılar, Persler (İranlılar) , Atina Şehir Devletleri, İskender İmparatorluğu, Pontuslar ve Romalılar olmak üzere pek çok devletin hakimiyeti altında ömür sürdükten sonra, 1300'lü yıllardan itibaren bölgede hakim duruma gelen Türklerin hakimiyetine girmiştir. İstanbul'u ilk defa kuşatan Arap orduları Gelibolu'yu da zorlamışlarsa da başarı sağlayamamışlardır. Bu kuşatma Halife I. Muaviye zamanında olmuştur. Muaviye uydurma bir "Hakem Olayı" ile halifeliği Hz. Ali'den gasbetmişti. Muaviye'nin babası büyük İslam düşmanı, peygamberimize etmediğini bırakmayan bir zalimdi. Bedir, Uhud ve Hendek Savaşlarında düşman ordularının başkomutanıydı. Mekke'nin fethinde de kafirleri peygamberimize karşı kışkırtan, silahlandıran Ebu Süfyan isimli bu kafir, peygamberimizin kararlılığı ve sert tavrı karşısında İslamiyeti kabul etmişti. Muaviye'nin annesi ise Hint isimli

başka bir zalimdi. Uhud Harbinde vahşi isimli bir köleye peygamberimizin amcası Hz. Hamza'yı öldürtmüştü. İşte Muaviye böylesine iki zalimin çocuklarından biri idi. Mekke'nin fethinde, delikanlılık çağında müslüman olup peygamberimizin sevgisini kazanıp, vahiy katipliğine kadar yükselmişti.

1356'lı yıllarda Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa ve onun komutanlarından olan Ece ve Fazıl Paşa'lar Gelibolu'yu ilelebet devam etmek üzere, Osmanlı hakimiyetine soktular. Gelibolu Osmanlıların Rumeli'ye yayılmalarında bir deniz üssü haline getirildi ve hatta Osmanlıların en büyük tersanelerinden (gemi yapılan yer) biri oldu. Bu arada ve kısaca Gelibolu'nun ünlü yerlerinden bahsedelim. Başta Büyük Camisi çok zarif ve meşhurdur. Bu caminin imam efendisinin Cuma namazlarında kılıç kuşanarak mimbere çıkması herkesi heyecana sürüklerdi (eskiden kılıçla fethedilen yerlerdeki camilerde, Cuma günleri kılıç kuşanarak mimbere çıkmak bir gelenektir.)

Hallac-ı Mansur Türbesi Gelibolu'nun hemen girişinde Hamzaköy yönündedir. Bilindiği gibi Hallac-ı Mansur'un Gelibolu ile bir ilgisi yoktur. Bağdat civarında doğup büyümüş ve yine Bağdat'ta şehit edilmiş bir veli ve büyük bir alimdir. Ayrıca da Hallac-ı Mansur'a Gelibolu'da bir türbe yapmak için illaki buralı olması gerekmez. Türk-İslam toplulukları gönüllerinde taht kuran velilere birer mekan ayırmayı, hatıralarına birer türbe yapmayı adeta bir düstur haline getirmişlerdir. H. Mansur gibi nice Enel-Hak kurbanlarının bir yerde değil pek çok yerde makamları vardır.

Aslında güzel şehir anlamına gelen Gelibolu'nun güzel mekanlarından biriside

meşhur Namazgah'dır. 1400'lü yıllarda , boğaza en hakim bir tepe üzerine yapılmış açık hava camisidir. Türklerin Rumeli yakasında yaptıkları ilk eserlerden birisidir. Teravîh namazlarında kendimizi boğaz üzerine uzanan bir balkondaymışız gibi hissederdik, kılınan namazlardan çok haz duyardık. Gelibolu'muzun Bayraklı Dedesi de görülmeye değer mekanlardan birisidir. Rivayete göre düşmana karşı çarpışan bir er-eren kişinin esir düşünce elindeki bayrağı teslim etmemek için yuttuğu ve oracıkta şehit olduğu söylenir. Askerin bu olağanüstü fedakarlığını unutmayan halk şehit düşülen yere bir türbe yapmış ve bu ismi vermiştir. Daha sonraları her ziyaretçi hediye olarak bir bayrak götürmüş ve bu hal böylece devam edegelmiştir. Al ile beyazın eşsiz uyumuyla dalgalanan, nazlanan onlarca bayrağın hasıl ettiği manevi hava karşısında insanın göğsünün kabarmaması ve gözlerinin yaşarmaması mümkün olmuyor. Karşıdan bakıldığı zaman aralarında beyaz papatyaların baş gösterdiği bir gelincik tarlasını andıran bu mekan görmeye değer.

Hazır Gelibolu'dayken Ahmet ve Mehmet daha doğrusu Yazıcızade kardeşlerden de bahsetmeliyiz. Bu kardeşler 2. Murat ve Fatih zamanlarında yetişmiş iki alim , bilgin, Ahmediye ve Muhammediye (Envarul-aşkın: aşıkların nurları) adlı kitaplarıyla İslam aleminde ün yapmışlar. İslamın hakkıyla anlaşılması için çaba sarfetmiş bu değerli kişileri de hürmetle anıyoruz.

Gelibolu deniz kenarında olmasına rağmen tipik kara iklimi hüküm sürer. Kışları karlı ve soğuk olur. Hele Gelibolu'ya has denebilecek sert ve delici rüzgarlar insanı anasından doğduğuna pişman edecek gibidir. Yazları ise yağışsız ve kuraktır.

1977'nin soğuk aylarından biriydi ; sanırım ocak ayının sonu falandı. Lapa lapa yağan kar güdük devenin kuyruğunu çoktan aşmış, dağları taşları kaplamıştı. Ama o yağışa nazaran ortalığı buz kesmiyordu. Hastanede nöbetçi hekimdim. Nöbetçi olarak benden başka bir hemşire (Gülseren), birde hastabakıcıdan (Selim Efendi) başka tezkere alıp köyüne döndüğü zaman kendilerini doktor ilan edecek olan iki sağlık eri

vardı. O kar yağışına, yolların berbat olmasına rağmen acil adı altında hasta yağmaya başlamıştı. Hastaneye askerden başka Gelibolu'nun, Şarköy'ün, Mürefte'nin ve buraların köylerinden de hasta geliyordu. O kışta kıyamette bir tansiyon ölçtürmek için hastaneye akın edenlere şaşıyor için için kızıyordum. Gecenin saat üçüne kadar hasta yağmaya devam etmişti ve yorgun düşmüştük. Gece saat üçten sonra Şarköy'ün bir yerinden bir hasta gelmişti. Hastayı ne hikmetse gecenin o saatinde öküz süsmüştü ve karın nahiyesinde büyükçe bir yarası vardı. O gecenin esas acil hastası buydu. Biz bu yaralı ile uğraşıp işleri hale- yola koyduğumuz sırada bir hasta daha gelmişti. Bu da Şarköy tarafındandı. Yirmibeş-otuz yaşlarında uzun boylu, yiğit bir delikanlıydı. Bu hasta gecenin ikinci acil hastasıydı. Hasta ateşler içerisinde yanıyordu. Ateş çoktan 40 dereceyi geçmişti. Delikanlının başka bir şikayeti yok gibiydi. Ağırbaşlı saygılı birisine benzeyen hastamız bir yandan yanarken diğer yandan da titriyordu.

Hemşireye iki iğneyi karıştırıp hemen damardan yapmasını söylediğimde ; delikanlı her ateşlendiğinde o iğnelerden yapıldığını söylüyordu. Yani hastamız ilaçları ismen biliyordu. O iğneler şimdilerde ateşli durumlarda halen kullanılıyor. Hemşire belki dokunur damardan yapmayalım diye tutturmuş iğneyi kabadan yapmak için hazırlamıştı. Bende önceki yaralının işini bitirip delikanlının yanına gelmişim. Hemşirenin iğneyi batırıp ilaçları vermeye başlamasıyla birlikte hasta bembeyaz kesilip yatağa serilmişti. Hemşirede hemen iğneyi geri çekip ilacı vermemişti. Hasta her saniye kötüleşirken bizde o anda yapılması gerekenleri peşpeşe ve eksiksiz olarak uygulamaya başlamıştık. Bu bir anafektik şoktu. Yani kişinin ilaca karşı gösterdiği aşırı reaksiyondur ve de çok tehlikeliydi. Tehlike hedefine ulaşmış, kaşla göz arasında delikanlı dünya değiştirmişti. Bizler ne yapacağımızı şaşırmış vaziyette ve de elimiz böğrümüzde kalakalmıştık. Bütün çabalarımız boşa gitmişti, soğuk soğuk terler dökmeye başlamıştık. Dışarıda ağabeyi ile yengesi bekleyip hayırlı bir haber için gözlerini kapıya dikmişlerdi. Onların gösterecekleri tepkiyi merak ediyor

koparacakları velveden çekiniyordum. Hademeye ; burada imkanların kısıtlı olduğunu, hastalarını Çanakkale'ye götürmelerini söylemesini istedim. Tavırlarını ölçmek istiyordum. Ağabeysi hiçbir yere gitmeyeceklerini, kardeşinin ölecekse burada ölmesini söyleyince bayağı bir rahatlamıştık. Ama kardeşiniz öldü diyemiyorduk. Bunun üzerine hademe ; doktor bey, bir çay yapalım siz ağabey ve yengeyi çaya davet edin. Belki bir kolaylık olur ve durumu söylersiniz diyordu, makul bir yoldu. Az önce rahmetli olan delikanlının yakınlarını içeriye çağırdım. Fakat çok sıkıntılı ve üzüntülüydüm. Söze nereden başlayacağımı düşünürken, ağabey; doktor bey bir saatten beri hepiniz bizim hastamızla ve canla başla uğraşıyorsunuz. Elinizden geleni yaptığınızı da görüyoruz. Sizin üzüntünüz ve sıkıntınızdan kardeşimi kaybettiğimizi anlıyorum. Kardeşim kan kanseriydi, hekimler fazla yaşamaz diyorlardı. Biz bu sonucu bekliyor gibiydik derken gözyaşları sel olmuştu. Bizimde göğüslerimiz iyiden iyiye gerilmiş, gözyaşlarımıza hakim olmaya çalışıyorduk. Bu arada kara haber tez duyulmuş, tez zamanda hasta yakınları hastaneye ulaşmışlardı. Bir ambulans

temin edip rahmetli delikanlıyı köyüne uğurlarken saat sabahın altılarındaydı.

Sabahlara kadar lapa lapa yağan kar durmuş yerini hafif rüzgarla beraber delici ve kesici bir tipiye bırakmıştı, her yer dona çekmiş ortalık buz gibiydi. Bende kendimi yorgunluktan nöbetçi odasına zor atıp yatağa serilivermişim. Hemende uykuya dalıp rüyalar alemine yada mahşere doğru inanılmaz fakat gerçek olan bir yolculuğa başlamışım. Evet rüyamda mahşer alemini görüyordum. Rüya çok açık ve anlaşılırdı. Mahşer denen yer insanın harman olduğu bir yerdı. Gözünüzün görebildiği her yer insanlarla doluydu. Ucu bucağı asla görülmeyen bir ekin tarlasının başaklarının dalgalanışı ne ise mahşerin kalabalığı da öyle idi. İnsanlar sessiz sedasız ama sıkıntılı ve kaygılı bir şekilde bekliyorlardı. Herkesin kulağı tetikte olacak bir şeyi bekliyor gibiydiler. Nihayet kalabalığın bir yönünde tan yeri ağarmasına benzeyen bir aydınlık belirmişti. Tüm insanlar o tarafa doğru yönelmeye başlamıştı ve o tanyeri aydınlığı gittikçe belirginleşip aydınlık daha da artmıştı ki, aydınlığın merkezi bir yerinde bir insan silüeti belirmişti. Bu silüetin belirmesiyle her yeri dolduran kalabalıkta esrarlı bir dalgalanma anki

Çetmililer Günün'nden bir kesit (24.08.1997)

başlamış, insanların endişe ve sıkıntıları katlanmaya başlamıştı. Tan yerinde beliren insanın peygamberimiz olduğuna dair fısıltılar başlamıştı. Bunca insanın sıkıntı ve heyecanla peygamberimizi bekliyor olduğu hemen anlaşılıyordu. Peygamberimiz iyiden iyiye belirip müthiş kalabalığın ortası sanılan bir yerde durmuştu. Sanki bir nesnenin üzerinde gibiydi. Bana çok yakın bir yerde durduğu için peygamberimizi çok net olarak görebiliyordum. O milyonlarca belkide milyarlarca insan yüzünü peygamberimize çevirmişti, aynı zamanda dalgalanma hat safhadaydı. Ben peygamberimizin eşgalini bildiren siyer kitaplarını okuduğum için peygamberimizin eşgali hakkında bayağı bilgi sahibiydim. Bende ki bilgilerle o andaki peygamberimizin giyim kuşam şekli- şemali çok farklıydı. Merakla bu farkı incelemeye başlamıştım. Peygamberimizin saçları koyu kahverengi idi ve düz olarak arkaya taranmıştı. Alnı oldukça genişti, elmacık kemikleri bayağı belirgindi, burnunda yandan bakınca hafif kavis var gibiydi. Kaşları ince ve siyah, gözleri sürmeli gibi bayağı irice ve koyu kahve renginde idi. Yüzü sakalsız ve parıl parıl kırmızıya çalacak kadar pembeydi. Işıl ışıl güneşi yansıtan bir ayna gibiydi. Üzerinde kumlu, tasavvur edilemeyecek kadar düzgün bir ceket o cekte uyan bir gömlek, ceket ve gömleğe uyan bir kırıvat vardı. Pantolonu kılıç gibi ütülüydü ve tüm takım olağan üstü bir uyum içindeydi. Ayakkabıları ışıltılıydı. Ben peygamberimiz zamanındaki giyim şekliyle rüyadaki karşılaştırıp işin içinden bir türlü çıkamazken, insanlardaki huzursuzluk iyiden iyiye artmış bir okyanus heybetine bürünmüştü. Artık bende bu heyecan ve sıkıntıya kapılmıştım. Aniden ortada bir kanal belirmişti. Kanal iki karış kadar genişlikte ve içinden su akıyordu. Kanalın peygamberimiz tarafında kalan bölümde sanki daha az insan vardı. Peygamberimiz tam kanalın kenarındaydı. Herkes o tarafa geçmek istiyordu ama kimse iki karışlık kanalı geçemiyordu. Milyonlarca insan kanalın peygamberimiz tarafına geçmeye çalışırken asla bir hengame olmuyordu. Kimse kimseye değmiyor ilişmiyor herkes kendi derdiyle uğraşıyordu. Milyonlarca el peygamberimize doğru uzanıyor, ondan

medet bekliyordu. Peygamberimizin elleri de havadaydı. İşaret ettiği kişilerle elleri eline dokunan kişiler kanalı ya da sırat köprüsünü geçiveriyorlardı. Kanalı geçenlerin yüzünde inanılmaz bir aydınlık belirliyordu. Bende iki ellerim havada, ayaklarım yerden kesilircesine havalanmış, bana çok yakın olan, hemen kanalın kenarındaki peygamberimizin eline dokunmaya çalışıyor fakat bir türlü eline değemiyordum. Aynı zamanda gözlerimi gözlerine dikip işaretini bekliyordum. İnsanların peygamberimiz tarafına geçişini engelleyen üç karışlık kanalın verdiği sıkıntıyı yalnız oradakiler anlayabilirdi. Karşıya geçmek için elimden gelen gayreti son haddine kadar gösterirken nasıl olduğunu anlamadan elimin eline değdiğini hissettim. Ve kendimi hemen peygamberimizin yanbaşımda buldum ve hemen uyandım. Uyandığım zaman sırlı sıklam ter içindeydim ve saat sabahın yedisiydi. Saat altıda yattığıma ve hemen uykuya daldığıma göre demekki rüya bir saat sürmüştü. Sabahleyin müftü beyle konuştuğumda, şeytan ve cinler dahil hiçbir yaratığın peygamberimizin şekline giremeyeceğini söyleyip rüyamın gerçek olduğunu belirtmişti.

Allah, keşke peygamberimizin şefaatinin inkar edenlerle (vahhabiler) saçını sakalını karıştırıp başına bir şeyler dolayıp kendisini yüce peygambere yakın sananlara böyle hikmetler, deliller nasip etsede kendi hallerinden ve tavırlarından utanıp peygamberimizin yolunu görebilseler. Peygamberimizin böyle çağlar üzeri giyim kuşamı, itina ve bakımlılığı rüyada bile olsa bizlere bazı mesajlar verip her zamanki gibi örnek teşkil etse gerek.

Mahşer halkının o iki karışlık kanalı geçmek için çektiği inanılmaz sıkıntılar, sırat için söylenen "kıldan ince, kılıçtan keskin" yakıştırmasının ne kadar doğru olduğunu ortaya koymaktadır. Bana göre sırat, ister kıldan ince isterse kılıçtan keskin ya da muazzam bir köprü olsun, geçiş için ruhsat çıkmadıkça bir şey farketmeyecektir. Önemli olan geçiş ruhsatını, beratını alabilmektir. Allah hepimize beratını sağ eline alabilenlerin idrak ve aşkını versin,

Yeni hatıralar ve yeni sayılarda buluşmak dileğiyle selamlarımı arz ederim.

MEHMET UÇAR (HACI OSMAN'IN MEHMET) (D:1315-Ö:1980)

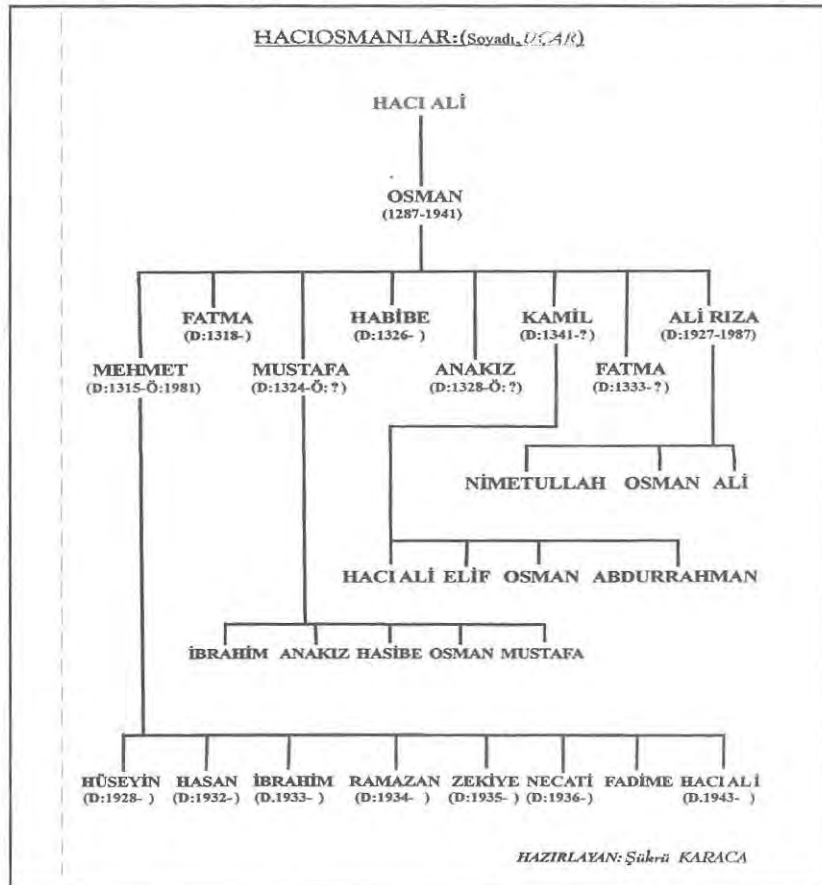
Şükrü KARACA

Bizim diyarın insanlarından, ailesinin maişetini el emeği ile sağlayan renkli simalardan biriside "Hacı Osman'ın Mehmet" lakaplı Mehmet Uçar'dır. Mehmet , babası Hacı Osman'ın evlatları olan Fatma, Mustafa (Korucu Mustafa), Habibe , Anakız, Kamil, Fadime (Kuru Mehmet'in ikinci hanımı olup, bu satırların yazarı olan Şükrü Karaca'nın da üvey anneannesidir.) ve Ali Rıza kardeşlerin en büyükleridir.

"İstiklâl Madalyası" ve "Beratı"na sahip olan bu pir-i fânî, yirminci yüzyılın ilk yarısında Karaman'da polis memurluğu, Çetmi'ye geldikten sonra da, 1932-34 yıllarında muhtarlık yapmıştır. Karizmatik bir otoriteye sahip olan Mehmet Uçar, fevkâlâde zeki ve ileri görüşlü ; hemen hemen herkes tarafından hürmet ve saygı gören bir insandı. Çok titiz bir şahsiyet olup , evine ve giyinişine

çok itina gösterirdi. Elinde bastonu, başında fes üzerine sarılmış beyaz sarığı ile adeta bir "Asr-ı Saadet Müslümanı" idi. Bu baston ve sarığı O'na ayrıca bir heybet ve hava veriyordu. Gıybet nedir bilmeyen bu nur yüzlü zat, herkesin daima iyiliğini isteyen bir karaktere sahip idi.

Armut ve şimşir ağaçlarından çok güzel tahta kaşık ve kepçe yapardı. Onları zımpara ile itinalı bir şekilde tesfiye ettikten sonra sarı veya turuncu renklere boyar, nakışlar üzerinede hadis veya güzel bir sözden sonra ismini yazardı. Daha sonra onları damda kuruturdu. Bu mükemmel kaşıkların bir düzinesinden, kardeşimin düğününde oynayan

köçeklerin elinden ancak iki adedini kurtarabildim. Bu gün hatıra eşyalarım arasında evimin ve kültür dünyamın tezyinatını tamamlamaktadırlar.

Köklü bir aile geleneğine ve sofrası zenginliğine sahip bu muhterem insan, misafirlerine bal, kaymak ve kahve gibi ender bulunan güzel yiyecek ve içeceklerden ikram etmekten adeta zevk alırdı. Misafir de evdeki temizliği, yemeklerdeki itina ve güzelliği görerek kemal-i afiyetle yer bu ikram ve misafir perverliği de ömrü boyunca unutamazdı. Kısaca Hacı Mehmet Uçar'ın evinin kapısı ardına dayalı idi. Bu hususiyeti evlatlarının hepsinde mevcuttur. Oğullarının bir kısmı , Çetmi'deki Kalaycı Hüseyin (D: 1928)ve İbrahim (D:1933) ile birtek kızı Zekiye (D: 1931)'nin haricindekiler ; Ramazan (D:1934) Karaman'a , Necati (D:1938) Antalya'ya, Hasan (D:1932) ve Hacı Ali (D:1942) de Konya'ya babalarının sağlığında yerleşmişlerdir. Mehmet Uçar, "Ellez Hüseyin kızı"olan hanımı Meryem Hanım'ın (D:1317-Ö:1975) vefatından sonra manevi bir çöküntü içerisine düşmüşse de, vefalı oğulları ve özellikle kadir-kıymet bilir kızı Zekiye'nin sayesinde, cınar misali ayakta ölmüştür.

Özellikle son zamanlarında şiir ile meşgul oluyordu. Evlatlarından Antalya'da ikâmet etmekte olan Necati Uçar vasıtasıyla bendenize verilen altı-yedi şiiri vardır. Bunlardan Türkçe olarak yazılmış "Şüphen mi Var?" başlıklı ve kafiyeyle olanının üç kıtasını tahlilini yapmadan buraya almak istiyorum.

*Unutma bir an ölmeyi
Huzur-u Hakk'a varmayı
Kefen denilen gömleği
Giymemeye şüphen mi var?*

*Her kim yürür Hakk yoluna
Zikr-i virdeder diline
Ukbada Cennet yurduna
Göçmemeye şüphen mi var?*

*Ya Rabb yardımın kıl bana
Açtım ellerimi Sana
Sen yardım etsen kuluna
Hiç O'na imtihan var mı?*

İlminin otoritesine karşı durulamayan Hatıp Hoca merhumun Bolay Köyü'ne gitmesini fırsat bilerek, Eski Mezellik'le Asarcık mevkiileri arasında köyümüzün yolunu , muhtarlığı esnasında bu günkü yerinden yani Hatıp Hocagilin bahçeleri arasından geçmesini sağlayan bu "İstiklâl Savaşı" gazimiz, 29-08-1337, 02-08-1339 tarihleri arasında, "4. Tümen, 4. A. Ağır Obüs bölüğü"nde er olarak vatanın düşman istilasından kurtarılmasına iştirak etmiştir. Bu Pir'in madalyonu, Hasan kızı olan torunu Ayşe Yıldırım'da (Zekiye'den olma torunu olan merhum Remzi Yıldırım'ın eşi) dir. Merhumu rahmet ile anarken, gazilerimizin huzurunda şükranla eğiliyoruz.

Hacı Osman'ın Mehmet
(Mehmet Uçar)

MEMLEKET ŞİİRLERİ

Niğmetullah UÇAR

KAYBOLAN DEĞERLER

Allah bize ekmek veriyor ama
Karşılık olarak şükür bekliyor
Mesaj gönderirken tüm insanlığa
Yaratana karşı kul olun diyor

Geriye yönelik bazı değerler
Toplum huzurunun temel taşıdır
Ne zaman insanlar insanca sever
Dostluklar pekişir, ebedi kalır

Varoluş gayesi unutulunca
Kişiler dünyanın zevkine kanar
Nefsani şeylerde huzur bulunca
Maneviyatında açar yaralar

Yapmacık şeylerle gün geçiririz
Bizler Çetmiliyiz unutmayalım
Etrafa uyarsak ele benzeriz
Tam da yapamayız adam olalım

Günahlar benziyor zehirli bala
Zevkli görünürken sonu hüzdündür
Değer verir olduk paraya mala
Yarını kazanan bugündür dündür

Kekliğe özenen karga misali
Komik durumlara alçalmamalı
Kendini yansıtır insanın hali
Çetmi'li Çetmi'li gibi olmalı

Görmemiş olanlar bugün bulursa
Dününü unuttur sapıtır azar
Madde yaşantıda saltanat kursa
Dalkavuklar ile doluyor Pazar

Benim gönlüm geniş, insanlar sığar
Herkesle sevgiyle yaklaşıyorum
Dost dediklerimin kalpleri çok dar
Orada kendimi bulamıyorum

Sevginin saygının kaçmış ayarı
Menfaate göre şekilde kalmış
Tanıyamaz olduk bu insanları
İnsanlığı bizden kim nasıl çalmış?

Gönlünüzü açın dostlarınıza
Üç günlük hayatta ne olur yani
Yatırım yapınız yarınınıza
Gelip geçicidir, bu ömür fani

Akrabalık bağı kopmak üzere!
Misafir gelince kapı açılmaz
Birşeyler oluyor o gönüllere
Kollar sevdiğine candan sarılmaz

Seneler tükenip pişman olmadan
Dünyadaki gerçek lezzeti tadın
İnsanlara kızıp gönül kırmadan
Güzel düşünerek, güzellik saçın

Sarhoş kafaların aklı ermez de
Ayıldığı zaman biraz düşünse
Gençler değerleri belki bilmez de
Yaşlılar Çetmili gibi görünse

26-10-2002 ANTALYA.

DEĞİŞMİŞ

İlki yatağından salardım dağa
Kayanın başından dönerdik sağa
Kapanık üstünden çıkıp Bozdağ'a
Çok davar güttüğüm kırlar değişmiş

Bir garip akardı tahta oluktan
Ağaç oyma tekne çürütmüş çoktan
Sular yol bulurdu havtın yolunda
Yosun tutmuş olan pınar değişmiş

Saban yanaşmazsa kazmalar kazar
Bir avuç boş kalmaz taşlara kadar
Ekili olurdu bütün tarlalar
Şimdi ortalar boş kenar değişmiş

Sınır kavgaları olurdu çokca
Komşunun yerine fazla dalınca
Çetmi'li Çetmi'den uzaklaşınca
Tarlalar gen kalmış anlar değişmiş

Baharda yaylaya çıkıldığında
Çocuklar sekerdi cıngıllağında
Geçmişe bu günün aralığında
Meydan ataşında dallar değişmiş

İlki geldiğinde oğlak çelkiye
Sütler sağılırdı bakır helkeye
Hele başlayınca emiştirmeye
Keçiler oğlaklar davar değişmiş

Çokça kaynatılır süt kazanlarda
Kaymak Ulalarda yağ gabaklarda
Tuluklarda yine ayranlar var da
Sitiller yannıklar tatlar değişmiş

Orakla biçilip düğenle sürmek
Çanlı katırlara boş iken binmek
Günde üç seferle köye indirmek
Birlikte gidilen katar değişmiş

Yük çekilen yollar olurdu çok dar
Yerdeki taşlara sürterdi harar
Boş giden beklerdi, gelen yer arar
Susalar yapılmış dağlar değişmiş

Ödebeleni'ne gelince bağır
Ananı değirmen yanına çağır
Yük yıkıp dönünce azığın hazır
Torbalar yok artık, aşlar değişmiş

Obadan inince bahçeye göçmek
Serinde oturup soğuk su içmek
Makmararası'nda yok gölgelenmek
Elmalar, cevizler, dutlar değişmiş

Dere kenarında ateş yakardık
Bahçelerden bostan, bakla toplardık
Kırmızı padılcan alır tuzlardık
Tomatalar başka, havar değişmiş

Gedebottan sızan su ile sula
Elmalar dökülür bekiden yola
Asmalar uzarsa ağaca dola
Tamir edilmeyen duvar değişmiş

Ekşigara serdik sert bayırlara
Sarı üzüm batır küllü sulara
Hasret kaldık artık goyuşmaçlara
Çıbıklar kurumuş bağlar değişmiş

Tüfek atılmazdı minik serçeye
Keklikler tavşanlar vuralım diye
Gençler katılırdı her ferfeneye
Dekecik oynanmaz kışlar değişmiş

Tahta küreklerle kürtünürdü kar
Çocuklar yuvakla iyice yuvar
Pardı arasından yağmurlar damlar
Çatılar yapılmış damlar değişmiş

Goyak munarının yapılış yeri
Acar hale gelmiş toy söğütleri
Yükselmiş caminin minareleri
Evler eneceler çelen değişmiş

Uçurum Harmandan bakınca dört yan
Seki Çingir-Goru-Gökseki-Guzan
Doğup büyüdüğüm bu asil vatan
Bize ait olan diyar değişmiş

Davar güder iken herkes korkardı
Çobanın gocaman köpeği vardı
Sinsice yaklaşıp keçi kapardı
Canavar denilen kurtlar değişmiş

Herkes çatma gaşlı semer kullanır
Garın golanıyla alttan bağlanır
Paldım gayış ile denge sağlanır
Yokuşlarda tutan yular değişmiş

Köy içinde bazı evler yıkılmış
Parkeli betonlu yollar açılmış
Goyaklara menfez köprü yapılmış
Sokağa akıyor sular değişmiş

Taşkent'ten gelirken toz savrulurdu
Arabanın altı yere vururdu
Çamurlara batır bazen dururdu
Asfaltlar dökülmüş yollar değişmiş

İnsanlar severdi birbirlerini
Görünce sorardı onun derdini
Menfaatler almış dostluk yerini
Sımsıcak sarmıyor kollar değişmiş

Kalmadı dostlara hal hatır soran
Azaldı dünyada huzurlu olan
Davranışlar sahte hep yalan dolan
İnsan başkalaşmış değer değişmiş

Herkes toplanmışken gelin birlikte
Bulunalım Hakk'a toplu dilekte
Gönül huzur bulsun sayıp sevmekte
Dünya ahvalinde nazar değişmiş

08-08-2002 AKŞEHİR

YAZI-YORUM

ÇETMİ'DEN AYRI YAŞAMAK

Kerim BOZDAĞ

Çetmi'den ayrı yaşamak ve hayata öyle devam etmek adeta bizlerin kaderidir. Daha önceleri herhangi bir gelire sahip olmayan halkımızın erkekleri özellikle Antalya'ya ve kısmen de olsa yurdun diğer bölgelerine gider belli bir müddet çalıştıktan sonra tekrar geri dönerlermiş.

Antalya'da kök sökme işi, inşaat işçiliği, kuyu kazma, duvar örme gibi işlerde ekip halinde çalışılır kazanılan paralar köyde zaruri ihtiyaçların giderilmesi için kullanılmıştır... Hepimizin büyüklerinin bu çalışmalarla ilgili ayrıntılı özel hikayeleri vardır ve bunlardan bir kısmı dergimizin önceki sayılarında yer aldı.

Zaman geçmiş, Çetmi'nin nüfusu artmış... ve Çetmi Çetmi'liye dar gelmeye başlamış, çalışmak gayesiyle yurdun değişik yerlerine dağılan Çetmililer çalıştıkları şehirlerde bir iş bulmuş kalmış, toprak satın almış, iş yerleri açmış ve sürekli kalmaya başlamışlardır.

Özellikle Antalya'da yoğun bir Çetmili nüfus yerleşmiş ve bunu Konya, İzmir, Anamur, Karaman, Fransa, Bursa, İstanbul ve Ankara takip etmiştir. Bu yer ve yörelerde yaşayan hemşehrilerimiz iş ve aile düzeni gereği bulundukları yerlere mecburen bağımlı hale gelmiş ve Çetmi yılda bir sefer, bayramda seyranda ziyaret edilir olmuştur. Bazı aileler ve hepimiz için bu bazen yıllarca olumsuz şartlar gereği gerçekleşmemektedir.

Çetmi'li olup dünyanın ya da yurdumuzun değişik bölgelerinde yaşamaya mecbur olmak bizi ister istemez bazı gerçeklerle yüzleşmeye zorlamaktadır.

Öncelikle Çetmi'li nüfus dışarıda daha da çoğalacak ve Çetmi ile olan bağları zamanla zayıflayacaktır. Özellikle ikinci üçüncü nesil için Çetmi "Atalarının Memleketi" haline gelecektir. Böyle bir durumun emarelerini etrafımıza, kendi çocuklarımıza bakarak şimdiden görebiliriz.

Yarının gerçekleri ile şimdiden yüzleşmek gerektiği gerçeğinden hareketle ve yarın bu günden kurulduğuna göre bizler şimdiden tedbirler almak durumundayız ki gelecek nesillerin Çetmi'miz ile bağı kesintisiz sürsün. Gelecek nesilleri

Çetmi'ye bağlamanın yolu nedir? "Atalarının memleketi" olmaktan öte hiçbir özelliği olmayan (!) bir yere niye gelsin gelecek nesiller? Onca yol tepecek, bin bir meşakkatle Çetmi'ye gelecek, kendisine yakın kabul ettiği insanların bulunduğu şehirde, eşi, kızı-oğlu, annesi babası akrabası aynı yerde. Çetmi'ye niye gelsin? Hasbelkader Çetmi'mize gelen bir Çetmi'li Çetmi'de neyle karşılaşmalı ki onu bu husus her zaman Çetmi'ye gelmeye teşvik etsin, cezbetsin!

Evet bu noktada hayati soru budur ve cevabı verilmeli... Küçük bir ışık olur ümidiyle yarını daha iyi aydınlatabilmek adına bu hususta kafa yormak, düşünceler üretmek kanaatindeyiz.

Bu durumu dikkate alarak şimdiki Çetmi'nin doğru bir analizini yapmamız gerekir. Yarını düşünüyorsak her şeyi yerli yerine oturtmak, gerçeği kabullenmek ve ona göre tedbirler almak durumundayız..ki yarınki Çetmi ve Çetmi'li ile yüzleşebilelim.

Bu günkü Çetmi'nin hali ortada. Fakat onu geleceğe taşıyacak veriler ortada yok... Günü kurtarmak ve yarını yok etmek ya da var etmek şimdi yapılacak çalışmalara bağlı...

Öncelikle yapılması gerekenleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

* Çiğdem , gözenek ,yağlık, gırtalak , sütlü yemlik, guzu gulak , deke sakalı , çıtlık, alıç, gatrır çıtlığı, bal armıt, boz armıt, çöğür üzümü, çöğür, garammik, hurma, yer alması, mardavıl, isbitiren, sakızlık, aleyik saç , deli alma, anatütü , iğde çiçeği, ebe guzugulağı , çayır guzugulağı , susam, ceviz ,ilan burçağı, dağ eriği, mantar ,sağır kulak , vs. bunun yanında bitkilerde koruma altına alınmalı ki bunların başlıcaları ; sarı çiçek ,bardak , navrız, gelin çiçeği, kardelen , şalba, keklik ayağı, ayı pancarı, papatya, sümbül, garga otu, kekik , dağ çayı, garammik vs.

* Çetmi'de el sanatlarını geliştirip yeni yeni gelir kaynakları elde etmek

* Tarıma yönelik faaliyetlerde , hayvancılıkta faydalı ve yararlı işlere yönelmek...

Yukarıda ifade ettiğimiz hususlara yenileri de ilave edilebilir. Ancak bütün bunlar elbette dışarıda yaşayanlar için cezbedici değildir. Ancak onları cezbedecek şey bu noktada

devreye sokulabilir. Turizm ve bunu yaygınlaştırıp geliştirmek..

Çetmi'miz ve hatta Türkiye'miz için çok çok önemli hizmetleri olduğuna inandığım değerli büyüğüm Sayın Nureddin Özel bu noktada fikirleri ile bizim ve halkımızın ufkunu açabilir.

Çetmi'nin belli bir bölgesine yapılacak maliyeti çok düşük iki-üç odayı geçmeyen evler ve bu evlerin çevre düzenlemesi ile birlikte tatilini Çetmi'de geçirmek isteyenlere açılması...

10-15 günlük evreler halinde bundan belli bir ücret karşılığı bütün Çetmi'lilerin yararlandırılması. Bu durum hem Çetmi'ye gelecek insanların barınma sorununu giderecek hem yapılması gerekenler açısından cazip hale gelmiş yöremizi görmek isteyenlere cazip gelecektir. Halkımızın dışarıda yaşayan diğer fertleri böylece Çetmi'miz ile bağıni koparmadan gelecek nesilleri kendine çekecektir. Vesselam.

1990'lı yıllarda Kuzan'ın görünümü

VAKIF BÜLTENİ

DUYURU

ÇETMİLİLER EĞİTİM, KALKINMA VE YARDIMLAŞMA
VAKFI KURUCULAR KURULU ÜYELERİ**A-VAKIF SENEDİNDE İSİMLERİ YER
ALAN KURUCULARIMIZ**

1. MEHMET ÜNAL
2. MUSTAFA AKKOCA
3. MEHMET BALCI
4. MEMİŞ USLAN
5. ENVER ÖZEL
6. ABDURRAHMAN ÖNDER

**KUCULAR KURULUMUZUN 25/11/1995
TARİH VE 4'NOLU KARARI İLE
KURUCULAR KURULU ÜYESİ
OLANLAR**

1. KERİM TIKIR
2. MUSTAFA GÜÇLÜ
3. MEHMET AYDOĞDU
4. HÜSEYİN USLAN
5. ALİ USLAN
6. HACI ALİ UÇAR

**B-KURUCULAR KURULUMUZUN
14/01/1996 TARİH VE 6'NOLU KARARI
İLE KURUCULAR KURULU ÜYESİ
OLANLAR**

1. İSA KOÇ
2. ŞÜKRÜ KARACA
3. DEDE BOZDEMİR

**C-KURUCULAR KURULUMUZUN
24/08/1996 TARİH VE 10'NOLU KARARI
İLE KURUCULAR KURULU ÜYESİ
OLANLAR**

1. MEHMET ÖZEL
2. İBRAHİM TIKIR
3. HASAN UYSAL
4. RAMAZAN AYVAT
5. İBRAHİM AKKOCA
6. ESAT DUYSAK
7. MUZAFFER BALCI
8. AHMET KOÇ
9. RAMAZAN YERLİKAYA
10. HULUSİ BOZ
11. AHMET YEŞİL
12. AHMET ÖZEL

13. KERİM DARCAN
14. MUSTAFA ARI
15. AHMET BALCI
16. MEVLÜT ŞAVKIR
17. ABDULLAH GÖKGÜN

**D-VAKIF KURUCULAR KURULUMUZUN
17/08/2002 TARİH VE 54 SAYILI KARARI
İLE KURUCULAR KURULU ÜYESİ
OLANLAR VAKIF ŞEREF ÜYELERİMİZ**

1. DR. ALİ ÖZEL
2. DR. YUSUF AYVAT
3. AZİZ ALTAN

**E- 14/04/2001 TARİHİNDE VAKFİMİZİ
YÖNETMEK VE DENETLEMEK ÜZERE
SEÇİLENLER**

1. MEHMET EMİN BAKDEMİR (Yusuf oğlu)
2. HÜSEYİN ALP ÖZEL (Ahmet oğlu)
3. HASAN AKKOCA (Ahmet oğlu)

**VAKIF YÖNETİM KURULUMUZUN
29/04/2001 TARİH VE 43 SAYILI KARARI
İLE İL VE İLCE TEMSİLCİSİ OLANLAR**

1. MUSTAFA ÖĞÜT	ANTALYA
2. ŞÜKRÜ GÜVEN	MERSİN
3. ABDULLAH KASAP	ANAMUR
4. HALİS UÇAR	ALANYA
5. AHMET GÜÇLÜ	İZMİR
6. AHMET GÜÇLÜ	FRANSA
7. MUSTAFA ÖNDER	ANKARA
8. KERİM TIKIR	İSTANBUL
9. ABDURRAHMAN ÖNDER	BURSA
10. HÜSEYİN ALP ÖZEL	KONYA
11. İBRAHİM AKKOCA	KARAMAN

**F-VAKIF YÖNETİM KURULUMUZUN
17/08/2002 TARİH VE ...SAYILI KARARI
İLE KURUCULAR KURULUMUZA ÜYE
OLANLAR**

1. NURETTİN ÖZEL
2. KERİM BOZDAĞ
3. ŞEREF AYVAT
4. ABDÜRREZZAK ARI

5. FAHRETTİN KORKMAZ		53. İSMAİL USLAN	(Memiş oğlu)
6. BİNNUR ÖZEL		54. A. SERHAT TIKIR	
7. MUSTAFA ÖNDER	(Mehmet oğlu)	55. METİN GÜÇLÜ	
8. HASAN HÜSEYİN TIKIR		56. ALİ AYVAT	(Mustafa oğlu)
9. HÜSEYİN TIKIR		57. A. MURAT ÖZEL	
10. MEHMET BİRCAN	(Nuri oğlu)	58. HARUN AKKOCA	
11. BAHADDİN ÖZEL		59. HİKMET BALCI	
12. YUSUF YALÇIN	(Hasan oğlu)	60. METİN YILDIRIM	
13. AHMET KORKMAZ	(Muharrem oğlu)	61. HASAN BOZDAĞ	
14. MEHMET KARACA	(Hasan oğlu)	62. MUSTAFA AKSOY	
15. BAKİ DARCAN	(Ömer oğlu)	63. M. ALİ GÜVEN	(Kerim oğlu)
16. EROL BOZDEMİR		64. KERİM BARDAKÇI	
17. MUSTAFA ÖZEL	(Osman oğlu)	65. BİLAL BALCI	
18. HÜSEYİN YILDIZ		66. HAMZA AYVAT	
19. HAYRİYE KOÇ		67. NİĞMETULLAH UÇAR	
20. İSMEHAN UYSAL		68. ALİ ASLAN	(Mehmet oğlu)
21. EMİNE ASLAN		69. AHMET EREN	(Abdullah oğlu)
22. BAKİ SOLMAZ	(Cafer oğlu)	70. MEHMET EREN	
23. OSMAN FARUK ÖZEL		71. HÜSEYİN VAROL	(Eyyüp oğlu)
24. AHMET AKBAY		72. MAHMUT UÇAR	(Hüseyin oğlu)
25. ABDULLAH YAZICI		73. HASAN ÇETİN	
26. ŞAHİN ÖZEL		74. BAKİ USLAN	
27. HASAN ALİ YEŞİL		75. HÜSEYİN ESKİ	(Osman oğlu)
28. HASAN KARAÇAM		76. MEHMET UÇAR	(Ramazan oğlu)
29. SAMİ ASLAN	(Hüsem oğlu)	77. METİN AKKOCA	
30. TUĞRUL AKKOCA		78. MUSTAFA UÇAR	(Ramazan oğlu)
31. AYŞE AKKOCA		79. İSMAİL TOPKARA	(Hüseyin oğlu)
32. MUSTAFA CENGİZ	(Abdullah oğlu)	80. ESAT PARLAKÇI	
33. HİDAYET BALCI		81. MUSTAFA PARLAKÇI	(Esat oğlu)
34. ŞEREF ÇİLEK		82. MAHMUT CENGİZ	(Abdullah oğlu)
35. GALİP ÇİLEK		83. MAHMUT SEMERCİ	
36. HÜSEYİN ASLAN	(Hüsem oğlu)	84. HASAN ARI	(Hüseyin oğlu)
37. AHMET ASLAN	(Hasan oğlu)	85. VELİ SULU	
38. AZİM ASLAN		86. RAMAZAN UÇAR	(Mehmet oğlu)
39. AHMET ASLAN	(Mehmet oğlu)	87. A. KADİR UÇAR	(H. Ali oğlu)
40. ALİ BİRCAN	(Nuri oğlu)	88. E. BEKİR BALCI	
41. M. AKİF AKKOCA		89. A. OSMAN BALCI	
42. SAMİ ÖZEL		90. ALİ SOLMAZ	
43. M. AKİF AVCI		91. ALİ AYDOĞDU	(Hüseyin oğlu)
44. EMİNE KOÇ	(Mahmut kızı)	92. ŞÜKRÜ KILIÇARSLAN	
45. HASAN BALCI	(Ahmet oğlu)		
46. BAKİ KOCAMAN	(Abdurrahman oğlu)		
47. AHMET KOCAMAN	(Baki oğlu)		
48. YUSUF BOZ			
49. M. LEVENT ÖZEL			
50. A. BAHADIR ÖZEL			
51. TUĞRUL ÖZEL			
52. H. HÜSEYİN GÖKTÜRK			

*Değerli Hemşehrilerimiz
Bu Vakıf Hepimizin,
lütfen sizlerde katılın.
Saygılarımızla...*

OKURLARIMIZDAN

BİR ANNENİN
EVLATLARINA KARŞI DUYGULARI

Saliha Nükte

Sevgili yavrularım;

Öncelikle biz bir ebeveyn (anne-baba) olarak ve özellikle ben bir anne olarak size karşı olan hislerimi, duygularımı yazılı olarak ifade edebilmem gerçekten çok zor. Hakkında düşüncelerimi ifade edebileceğim kişi, evlatlarım değil de herhangi bir şahıs olsa idi bu kadar zorlanmazdım. Ama duygularımı ifade etmem gereken kendi evlatlarım olunca takdir edersiniz ki, hiç de azımsanacak bir hadise değil. İşte bu anlamda ben de bir anne olarak birkaç cümle ile ifade edilemeyecek bu duygu ve hislerimi dışa yansıtmak istiyorum. Sözlerime Peygamber efendimizin (SAV) bir hadis-i şerifini hatırlatarak başlamak isterim.

Peygamberimiz (SAV) ; “Evleniniz ve çoğalınız, zira kıyamette ben ümmetimin çokluğu ile övünürüm.” buyuruyor. Ben de bu sünnete uyarak kurmuş olduğum bu yuva da Rabbimin bana sizin gibi ikiz evlatları bir anda nasip etmesi beni dünyanın en mutlu, en bahtiyar insanı kıldı. Bunun için Rabbime ne kadar şükretsem azdır. Yavrularım şunu iyi bilinizki, siz ve iki küçük kardeşiniz Rabbimden bizzat anne ve babanıza bir hediye, fakat daha önemlisi birer emanetsiniz. İşte ben bir anne olarak bu sorumluluğun bilincinde olmakla birlikte bu emanete hıyanet etmemeyi ve Rabbimin istediği doğrultuda sizleri yetiştirmeyi en kutsal amaç edindik.

Rabbim her ikinize ve diğer iki kardeşinize hayırlı uzun ömürler versin. Sizleri kendine kul, Habibine ümmet, anne ve babasına itaatkar birer evlat etsin inşaallah. Yavrularım benim rabbimden sizler adına temennilerim öncelikle bunlardır. Şimdi sizden beklentilerime gelince; öncelikle sizlerin ileriye dönük hayatınızda öğrenmeniz gereken bazı şeyleri size anlatmak istiyorum. Bu konuda bazı nasihatlerde bulunmak istiyorum. Şöyle ki:

Bütün insanların dürüst ve adil olmadığını fakat her alçağa karşı bir kahraman olduğunu ve her düşmana karşılık bir dost olduğunu öğren.

Kıskançlıktan uzaklara yönelmeyi ve kitapların dostluklarını keşfet.

Zaman alacak biliyorum ama eğer öğrenebilersen, kazanılan bir liranın bulunan beş liradan daha değerli olduğunu iyi bil.

Bazı zamanlarda hata yapmanın, hile yapmaktan çok daha haysiyetli olduğunu öğren.

Kendi fikirlerine inanmayı, herkes ona yanlış

olduğunu söylediğinde dahi sahip çıkmayı ilke edin.

Bütün insanları dinlemeyi öğren fakat bütün dinlediklerini gerçeğin eleğinden geçirmesini ve sadece iyi olanları almasını da öğren

Eğer yapabilirsen üzüldüğünde bile nasıl gülümseyeceğini öğren.

Kuvvetini ve beynini en yüksek fiyatı verene satmanı fakat hiçbir zaman kalbine ve ruhuna fiyat etiketi koymamayı iyi bil

Sabırsız olacak kadar cesaretin, cesur olacak kadar da sabrın olsun. Her zaman kendine karşı derin bir inancın olsun ki bütün insanlığa karşı özden bir inanç taşıyasın.

Sevgili yavrularım, özellikle belirtiyim ki yalandan, gıybetten, dedikodudan ve bunun gibi daha nice huy ve ahlaklardan uzaklaşın ki, hem dünyada hem ahirette rahat edesiniz.

Şunu da hatırlatmalıyım ki; kardeşlerinizin farklı kabiliyetleri sizleri kıskançlığa sevketmesin. Birbirinize karşı iyi davranın. Küçükleriniz ve büyüklerinize karşı saygı ve sevgi de kusur etmeyin. Eğer aranızda herhangi bir fikir ayrılığı olursa bunları konuşarak ve birbirinizin düşüncelerine saygı duyarak çözüm yolu arayın. Çünkü sertlikler ve tartışmalar her zaman kötü sonuçlar doğurur. Buda ailemizin huzursuzluğuna ve tatsızlığa neden olur. Siz kardeşlerin diğer önemli görevi ise anne ve babanıza karşı itaatli olmanızdır. Zira saygıya en layık olanlar anne ve babalardır.

Bütün bu söylediklerimi küçük bünyeniz ve beyninizle belki tam kavrayamamış olabilirsiniz ama inşaallah belli bir yaşa geldiğiniz zaman içimdeki bu his ve duygularımı hep birlikte paylaşarak ve size aktarmış olduğum birkaç küçük nasihati de daha iyi kavramış olarak hayat çemberini de hep birlikte döndereceğiz.

Çünkü bir anne babanın evlatlarına bırakacağı en güzel miras hiç şüphesiz ki onları güzel terbiye etmesidir. Güzel yetiştirilen çocuk ebeveynler için ahiret mutluluğunun sebebidir. Şunuda unutmayın ki, hangi karakter ve şahsiyete sahip olursanız olun sizler adına ne kadar sevinip üzülsük de bizim sevgimiz asla eksilmez. Size olan inancımız asla sarsılmaz

Bütün bu temenni ve dileklerle sizi Allah'a emanet ediyor, sağlık sıhhat ve her iki cihanda saadete ulaşmanızı diliyorum. “Allah'a emanet olun.”

SİZDEN GELENLER

ÖLÜM ACISI

Bilal BALCI

Değerli okurlarımız;

Her nebinin ve peygamberin bir mucizesi vardır. Mesela Hz. Musa'nın her türlü sihri bozan asası, Hz. İsa'nın ölümleri diriltmesi ve ölüme dur diyebilmesi bizim peygamberimiz Hz. Muhammed'in (SAV) kide bütün zaman ve mekanlar üstü yüce Kur'an dır.

Hikayemize Hz. İsa dan bir kıssayla başlayacağız. Hz. İsa (as) bir gün seyahat e çıkar uzun bir yolculuğun sonunda yemyeşil ve ortasından büyük bir ırmağın aktığı vadi de dinlenmeye çekilir. İrmağın suyunun yumuşak ve tatlı olduğunu anlayınca hamd eder. Dinlenirken ırmağın kenarında ağzına kadar su dolu olan bir küp görür. Yerinden kalkıp küpün içindeki sudan bir yudum alır fakat suyun acı, kokulu ve renginin tuhaf olduğunu fark eder.

Hal diliyle küpe sorar; "ey topraktan yapılma küp ırmağın suyu neden senin içinde bir başka hale giriyor?"

Yarıdan fazlası kumlarla gömülü olan küp Hz. İsa ya cevap verir; "ya nebi, ben asırlar önce büyük bir devletin kiralığını yapıyordum. Her türlü imkanlar emrimde seferber idi. Çok gördüm ve gezdim. 300 yıl hayat yaşadım. Bir gün ecel beni yakaladı canımı çok acı çekerek verdim. Sonra beni törenler le ülkemin yüksek bir yerine defnettiler. Üstüme de kocaman bir türbe yaptılar. Aradan yıllar geçti ülkemde büyük bir deprem

yaşandı. Bu olay da türbem de yıkıldı. Tenimin toprak olduğu yere tuğla imal yeri kurdular ve beni bir tuğlanın içinde yoğurup sonra fırınlarda kızarttılar halka sattılar. Benim de içlerinde olduğum bir sürü tuğladan o devrin kiralı bir saray yaptırdı. Yüzlerce yıl sarayın duvarlarında tuğla olarak durdum. Çok şeylere şahit oldum. Kral öldü önce saray sonra krallık yıkıldı. Yıkılan duvarların arasında herbirimiz unufak olduk. Yıllar sonra aynı yerde testi imalathanesi kuruldu senelerce halka küp ve toprak eşyalar satıldı. Ben bir küpe malzeme olup evlerde bulundum. Nesiller boyu beni kâh katı, kâh sıvı, kâh toz cinsi maddelerle doldurup boşalttılar. Binlerce sırra vâkıf oldum. Şehirde büyük bir âfet oldu her yeri seller bastı benim içinde bulunduğum evde yıkıldı sular beni bu ırmağın kenarında bir yere gömdü sonra yavaş yavaş üzerim açıldı içim suyla doldu" diye devam etti

İsa (as) küpe sorar "hikayeni anladım. Ama benim öğrenmek istediğim ırmağın suyuyla dolduğun halde neden içinde ki su acı diye sorar."

Küp şöyle cevap verir; "Ey Nebi yüz yıllar önce ölüm geldiği zaman çok acı çekerek canımı verdim demiştim ya... işte o acının tesiri hala geçmedi ölüm acısı içimdeki suya da sinerek, berrak ve yumuşak suyu içilmez kıldı. İşte ölüm acısı böyle tesirli ve kalıcı oluyor" der.

Allah hepimize son nefeste iman ihsan eylesin canlarını tatlı ve huzurlu verebilenlerin akıl, fikir, irade ve yaşayışlarını örnek kılsın.

Yeni kıssalar ve yeni sayılarda buluşmak dileğiyle Fransa dan selam ve saygılarımla...

TARİH SAYFALARINDAN

BOZOKLAR VE ÜÇOKLAR

Şükrü KARACA

Büyük Türk bilgini Reşideddin'in "Oğuznâme"sine göre , Oğuz Han'ın kendi memleketinden çıkıp çeşitli ülkeler alması ve sonra yine geriye dönmesi yani kendi yurduna dönmesi tahminen elli yıl sürmüştü. Oğuz Han'ın yanında gün örmüş bir bilir kişi vardı. Bu ihtiyara kâh "İrkıl Ata" kâh "Uluğ Türk" derlerdi. Bu adeta canlı bir tarih olan Uluğ Türk adlı ihtiyar bilgin, görmüş olduğu bir rüyayı Oğuz Han'a anlattı.

Rüyasında "altın bir yay" ile "üç gümüş ok" görmüştü. Bu altın yay doğudan batıya kadar uzanıyor, üç ok da gece tarafına, karanlıklar ülkesine doğru uçuyordu. İrkıl Hoca Oğuz Han'a dedi ki;

Bu dünya yüzünde her işin bir başlangıcı, bir de sonu vardır. İnsan yaşayışı da böyledir. Tanrı sana, Türk milletinin yüceliği için şanlı, şerefli vazifeler verdi. Artık kocadın. Şimdi sana emanet edilen Türk'ün yücelik bayrağına layık oğullar bulacaksın. Bu benim düşüm, acunun dört yanına salacağın fetihler önderlerinin işaretidir. Haydi davran da bu yüceler yücesi Türk bayrağını ömür boyu dalgalandıracak yeni, genç, ehil eller bul.

Oğuz Han, İrkıl Hoca'nın sözlerini dinledi. İhtiyar bilgin çok haklıydı. Oğuz Han, kendi yurduna gelmesinin şerefine toy için doksan bin koç kesilmesini emretti. Ve büyük bir toy yaptırdı. Altın evi kurdurdu. Bu toy sırasında, kendisiyle birlikte cihangirlik seferlerine katılan ve onunla beraber sağ-salim asıl yurduna dönmüş olan altı oğlu (17) bir gün ava gittiler. Av sırasında altın bir yay ile üç altın ok buldular. (18) Hep beraber bunları kendi dileğine göre aralarında paylaşması için babalarına getirdiler. Babaları Oğuz Han "yay"ı üçe parçalayıp büyük üç oğluna verdi. "üç-ok"u da üç küçük oğluna verdi. Daha sonra şöyle söyledi; kendilerine yay verdiği üç oğlunun soyundan gelecek kavme "BOZOK" adını verdi. Çünkü bunlara yayı paylaşmak için onu muhakkak parçalamak gerekti. "Bozok" sözünün manası parçalamak, bozmak

anlamına gelir. Kendilerine ok verdiği diğer üç oğlunun neslinden gelecek kavmin lâkabı da "ÜÇOK" olsun dedi. Bu üç ok "üç tane ok" demektir. Buyurdu ki ; bundan sonra oğullarımdan kim gelirse beraberce "temâcamışı" (19) kılsınlar. Biz hepimiz bir soydanız deyip orduda da mecliste de kendi yerini ve rütbelerini bilsinler.(20)

Oğuz Han'ın sağ tarafında Bozok'lar, sol tarafında da Üçok'lar oturuyordu. Kırk gün ve gece süren toy Büyük Türk Hakanı'nın şu sözleriyle son buldu; "Evlatlarım çok yaşadım, çok cenk ettim,çok yaban atını ehilleştirdim. Bu topraklarda ürün aldım halkımı doyurdum. Dostlarımı güldürdüm, düşmanlarımı ağlattım. Gök Tanrı'ya her şeyi feda ettim. Size de yurdumu veriyorum"dedi.

Gün geldi, zaman döndü Oğuz Han da her fani gibi tanrıya yürüdü. Oğuz'un evlatları yaslı milleti öksüz kaldı. Bütün cihan başbuğun arkasından ağladı. Ama gecenin en karanlık olduğu an, şafak sökümüne en yakın olunan zamandır. "Allah-u Teala gecenin zulmetinden sabahı yaratıp meydana çıkarıcıdır."(En'am-96)

Gün doğacak, Türklük dünyası yeniden bir kudretli başbuğ bulacaktır. Zira Türk ebediyen öksüz kalamazdı. Nitekim, Oğuz Han'ın sağlığında prens, veliaht olarak ilan ettiği GÜN HAN Türk'ün yeni şakanı olmuştu. Tür milli töresine göre, Oğuz Han bilinmeyen bir yere gömüldü. Uçmağa (21) gidecek olan ruhunun , mezarının ayaklar altında kalarak taciz edilmemesi için mezarı saklanmıştı. Mezarının olduğu yeri bilen görevli dilsizler, defin merasiminden sonra kabzedildiler.(22)

Gün Han tahta oturduğu zaman yetmiş yaşındaydı ve yetmiş yıl da padişahlık etti. Babası Oğuz'un vefatından sonra, daha eski zamanlarda bir şehir yaptırıp ona YENİKENT adını verdiği meydana çıktı.(23) Bu şehri İrkıl Hoca adındaki akıllı ve tedbirli bir adamın hakimiyetine vermişti.(24) Aralarındaki eski hukuka dayanarak Oğuz'un evladına da son derece şefkatli idi. Bir gün Gün Han'a (KÜN HAN) dedi ki;

"Oğuz büyük bir hakandı. Yeryüzünü idaresi

altına alıp pek çok hazine ve hayvan toplamıştı. Şimdi onların hepsi sizindir. Siz altı oğulun, tanrının izni ile her birinizin dörder taneden yirmidört evladınız var. Olabilir ki, onlar sonradan birbirleriyle çekişebilirler. Bunun çaresi, herbirinin rütbesi, mesleği, adı ve lâkabı kararlaştırılsın. Herbirinin bir nişanı ve tamgası olsun. Bununla bilinip tanınsınlar. Hiç birinin diğeriyle bir çekişmesi olmasın. Onların evlatlarının da her biri kendi yerini bilsinler. Bunu yapmak devletin devamlılığı ve uruğunuzun iyi nam kazanmasının gereğidir.”

Bu sözler GÜN HAN'a çok uygun geldi. İrkıl Hoca'ya söylediklerini yerine getirmesini emretti. O da daha Oğuz'un hayatında bir yarısı BOZOK , bir yarısı ÜÇÖK ismini alan bu oğullardan olan tam yirmi dört evladın herbirine birer lakap (25) verdi. Yine herbirine bunlardan kime ait olduğunu belirtmek üzere hayvanlara vurmak için birer TAMGA (26) tespit etti. Her bir oğula hangi hayvanın (ONGUN) olacağını da belirtti. Ongun (Azık bolsun)dan türemiştir. Yani kutlu olsun, Ongun da kut ve devlet demektir.(27)

Oğuz Han'ın sağlığında “BOZOK” ve “ÜÇÖK” lar diye lakap alan bu altı oğlun Gün Han zamanında da torunlarının İrkıl Hoca tarafından isimlendirilişini , tamgalarını ve ongunlarını burada gösterelim.

DİPNOTLAR

(17) Oğuz Kağan bir gün tanrıya yalvarıp yakarmaktaydı. Birdenbire etraf karanlık kesildi. Gökten bir ışık düştü. Bu ışık aydan da güneşten de parlaktı. Işığın içerisinden dünya güzeli bir kız çıktı. Oğuz Kağan bu kızı sevdi ve evlendi. Oğuz'a üç erkek çocuk doğurdu. Birincisine GÜN, ikincisine AY, üçüncüsüne de YILDIZ adını koydular. Oğuz Kağan'ın ikinci evliliğinden de üç oğlu oldu. Birincisine GÖK, ikincisine DAĞ, üçüncüsüne de DENİZ adını verdiler.

(18) Destanımızın muhtelif anlatımlarında bu Üç-Ok'un gümüş olduğu ifade edilmektedir. Bu satırların naçiz yazarı , Üç Ok'ların GÖK HAN boyundandır.

(19) Dört bir yanımızın yağı ile çevrili

olduğumuz bu zamanımızda kengeş (danışmak) edip millet ve devletimizi layık olduğu zirveye , çıkarabilmek için temâcamışı (müsabaka) yapmamız gerekirken maalesef bunu idrak etmekten bile uzağız.

(20) Bu gün bile yerimizi ve mevkiimizi bilebilmenin hasreti içerisindeyiz.

(21) Eski Türk'ler bu günkü inancımızda var olan “Cennet”e “uçmak” derlerdi ki, ruhun gittiği yer ve mekan anlamındadır.

(22) Türkler'de hakimiyet ve hükümdarın kudsi bir menşe'den geldiği düşüncesinden dolayı mezarların saklandığı , zaman zaman ırmakların mezarın üzerinden akıtılarak , ırmakların mecrasının değiştirilerek mezar yerlerinin tespitinin engellendiği bilinmektedir. Diğer taraftan Oğuz Han'ı (Afrasiyap) veya Alp Er Tunga ile aynı şahıs olarak görenlerin kanaatine göre, Oğuz Han'ın mezarının Buhara'da olduğu bildirilmiştir.

(23) “YENİ KENT”şehri için bakınız. Prof. Dr. Osman Turan Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti Tarihi. S.62

(24) “İRKİL” bir şeyi kendisine çekmek, “HOCA” büyük ve ulu demektir.

(25) “Yiğit lakabıyla anılır” atasözümüz meşhurdur.

(26) İrkıl Hoca'nın tavsiyeleri adeta bir yasa gibi o günden bu güne yaşayıp gelmektedir ki , Türkmen yaylalarında gördüğümüz deve , at, katır, öküz, koyun ve keçi sürülerinden müşade edilmektedir. Katırlarımızın tırnağına vurduğumuz ve kulaklarına dağlama metoduyla yaptığımız “DAMGA” bu tamga olup , küçükbaş hayvanlarımızın kulaklarındaki “EN” de bu tamganın diğer bir şeklidir. Bendenizin mensubu bulunduğu ailemiz , tamga olarak “K” harfini “EN” olarak da hayvanların sağ kulağı arkasından yarım daire şeklinde (C) bir oyuk açıp keseriz.

(27) Ord. Prof. Dr. A. Zeki Velidi Togan , Oğuz Destanı (Reşididdin'in Oğuznamesi) S.49-50

BOZOKLAR

KÜN HÂN'ın çocukları: AY HÂN'ın çocukları: YILDUZ HÂN'ın çocukl.:

1-KAYI: Muhkem, demektir.

1-YAZIR: Çok ülkelerden insanlar senin tarafını tutar, demektir.

1-AVŞAR: İşinde çevik ve avcılığa düşkün, demektir.

2- BAYAT: Devletli ve nimetli, demek.

2- DÖĞER: Derilmek için bir yere gelenler, demek.

2-KIZIK: Kuvvetli olup yasa ve savaşa akli eren, demek.

TAMGASI: ↑
ONGUNU :Şahin

TAMGASI:
ONGUNU :Kartal

TAMGASI:
ONGUNU :Tavşancıl

3- ALKAVLI AVUL: Vardığı her yerde başarı ve refaha mazhar olan, demek.

3- DURDURĞA: Ülkeyi alan ve düzene sokan, demek.

3-BEĞDİLİ: Büyüklerin sözleri gibi aziz olur, demek.

TAMGASI: ↑↑
ONGUNU :Şahin

TAMGASI:
ONGUNU :Kartal

TAMGASI:
ONGUNU :Tavşancıl

4- KARA AVUL: Kara yolda ve iyi giderdi, demek.

4- YAPURLI: Her önüne çıkamı deviren, tahrip eden, demek.

4-KARKIN: Aşı çok ve halkı doyurucu, demek.

TAMGASI: T
ONGUNU :Şahin

TAMGASI:
ONGUNU :Kartal

TAMGASI:
ONGUNU :Tavşancıl

ÜÇOKLAR

KÖK HÂN'ın çocukları:

DAĞ HÂN'ın çocukları:

DENİZ HÂN'ın çocukları:

1- BAYINDIR: Her zaman bolluk içinde olan, demek.

1- SALUR: Vardığı her yerde kılıç çalıp, çomakla harp eden, demek.

1-YİĞDİR: İyi ve büyük, demek.

TAMGASI:
ONGUNU :Sunkur

TAMGASI:
ONGUNU :Üçkuş

TAMGASI:
ONGUNU :Çakır

2- BECENE: İyi gayret eden, demek.

2- EYMÜR: Askeri çok ve zengin, demek.

2- BÜĞDÜZ: Herkese karşı alçak gönüllü ve hizmet eden, demek.

TAMGASI:
ONGUNU :Sunkur

TAMGASI:
ONGUNU :Üçkuş

TAMGASI:
ONGUNU :Çakır

3- ÇAVULDUR: Herkese işinde yardım eden, savaştan, durmayan, demek.

3- ALAYUTLU: Hayvanları daima iyi ve çok olan, demek.

3- YİVA: Atları yüksek ve aynı zamanda hünerli olan, demek.

TAMGASI:
ONGUNU :Sunkur

TAMGASI:
ONGUNU :Üçkuş

TAMGASI:
ONGUNU :Çakır

4- ÇEPNİ, (29): Yağı olan her yerde durmayıp savaştan (bahadır), demek.

4- ÜRÜĞÜR: İşi dâimâ yüksekte olan, demek.

4- KINIK: Bulunduğu her yerde aziz olan, demek.

TAMGASI: T
ONGUNU :Sunkur (Hümay)

TAMGASI:
ONGUNU :Üçkuş

TAMGASI:
ONGUNU :Çakır

29- Yukarıda, (h-28) da ifade ettiğim gibi, bendeniz, Oğuz Hân'ın torunu ÇEPNİ boyun-
dan alırsınız.

SAĞLIK KÖŞEMİZ

SAKIN SİGARA İÇME !

BİZİM TAYFA

Her geçen gün daha genç yaşta çocuklar sigara içmeye başlıyor. Pek çok ebeveynin bu konuda eli-kolu bağlı olsa da kendisi de bağımlı olan ebeveynler çocukları için kötü bir örnek olduklarından daha da zor durumdalar.

Uzmanlar bağımlılıktan korunma çalışmalarının daha ilkökul çağında başlaması gerektiğini, bu yaşlarda çocukların bunu henüz ders gibi algılamadıklarını oysa daha sonra (13-14 yaşlarından itibaren) çocukların arkadaş çevresinin etkisi altına girdiğini ve çocuklara yaklaşmanın gittikçe zorlaştığını belirtiyorlar. İstatistikler de bunu doğruluyor: Çocuklar ilk sigaralarını ortalama 12 yaşında içiyorlar üstelik bunlar sadece resmi istatistikler. Tahminlere göre kayıtlara girmeyen pek çok 9-10 yaşında sigara bağımlısı çocuk bulunuyor.

Ancak bu yaştaki çocuklara sigaranın beraberinde getirdiği kalp krizi, kanser gibi hastalıklardan bahsetmek beraberinde 2 tehlike getiriyor. Birincisi bu yaştaki çocuklarda vücutları ile sigara arasındaki bağlantıyı anlayabilecek kadar bilgi birikimi olmuyor, ikincisi de pek çok çocuk sigara içen ebeveynleri ile endişeye kapılıp onların hastalanıp öleceğini düşünmeye başlıyor.

Bağımlılıktan korunma çalışmalarında çocukların kendine güveninin artırılması ve çocukların vücutları ile ilgili bilinçlerinin artırılması en önemli noktayı teşkil ediyor.

Çocuklar aslında vücutlarının son derece sağlam bir mekanizma olduğunu ama sigara ve diğer uyuşturucuların sağlıklarını bozup vücutlarını güçsüz düşüreceği konusunda bilinçlendirilmeli ve yaşlarına uygun anlatım şekilleri kullanılmalıdır.

Küçük çocuklarda sigaradan çekükleri her nefes ile ciğerlerine giden nikotinin vücuduna nasıl yerleştiği görsel olarak (çizgi film v.b.) anlatılabilir. Daha ileri yaşlardaki gençlerde ise çok daha etkili konular seçmek gerekiyor. Mesela genç kızlara doğum kontrol hapı ile

beraber sigara kullanımının kalp krizi ve felç gibi ciddi rahatsızlıkları beraberinde getirdiği; genç erkeklerde ise sigara ve uyuşturucu bağımlılığının iktidarsızlığa yol açtığı anlatılabilir. Bunlar gerçekten çok uç örneklemeler olmakla beraber bu yaşlardaki gençlerin ilgi alanı olan cinsel konularla ilgili örnekler olmaları açısından etkileme gücü en yüksek konulardır. Cinsellik bu yaşlarda en önemli konudur ve bununla ilgili rahatsızlıklara tahammülleri yoktur.

Yine de bu tür bir bilgilendirme yerine gençlerin toplum içindeki imajları ile ilgili kampanyalara ağırlık verilmesi daha etkili olacaktır. Sigara kullananların değil, kullanmayanların çok - popüler-çekici oldukları yönündeki bir bilinç yerleştikten sonra ancak gençler arasındaki sigaraya başlama oranı azalacaktır.

Çocuğunuzun sigaraya başlamasını önlemek için 5 öneri

* Eğer ebeveyn olarak kendiniz de sigara içiyorsanız bir ikilem yaratırsınız. Ancak yine de açıkça sigara kullandığınızı kabul edin ve bu bağımlılığın aslında ne kadar iğrenç olduğunu söyleyin

* Sigara içmediği için çeşitli ödüller belirleyin.(Ehliyet, Tatil, Para ödülü) Bu bir tür rüşvet olsa da eğer ödül yeterince cazip ise sigara kullanmamayı tercih edecektir.

* İlk sigaradan itibaren bağımlılığın başladığını kesin olarak ifade edin.

* Asıl zor olanın kendi kararlarını kendisinin vermesinin olduğunu buna başkalarının karar veremeyeceğini yeterince erken yaşlarda öğretin.

Eğer çocuğunuz sigara içiyorsa:

* Asla sigaranın zararları hakkında uzun söylevle vermeyin

* Eğer sigarayı bırakmaya hazır olduğunu hissediyorsanız terapi için dışarıdan yardım almasını sağlayın(Akupunktur-Hipnoz v.b.)

* Kendi kendisine yardım etmesi için ona destek olmaya çalışın. Mesela sigarayı bırakmakla ilgili yayınları, kitapları okuması için ona gösterin.

HAYATA

ÇETMİ'NİN SESİ'NDEN

ÇETMİ'DEN HABERLER...

Deve kayası mevkiinde sıvat olarak bilinen yerde kayadan çıkıp dereye akan kaynak suyunun tamamı belediyemizin içme suyu deposuna getirilmesi kararlaştırılmış olup işe başlanmış, Ayboğazına akıtılmak suretiyle bu işin en zor ve tehlikeli kısmı tamamlanmıştır. Su dökülen ile sıvat mevkiinin arası 1200 metre olup her tarafı uçurumdur

İçme suyu ile birlikte sıvatan dereden 90'lık boru ile kuzandaki tarlaların sulanması için sulama suyu da su dökülenin kenarına akıtılmıştır. Kuzanın tamamının meyve fidanlarıyla yeşertilmesi hedeflenmektedir.

Su dökülenin üst kısmında Deve kayasında Mollalalı gilin yerinin altındaki kayadan çıkıp dereye akan su da boru ile Asarcık köprüsünün yanına uygun bir yere çeşme yapılmak üzere su dökülene akıtılmıştır.

Su dökülen şelalesine kadar belediyemizce çok güzel ve düzgün bir yol açılmıştır. Bundan sonra arzu eden her hemşehrimiz dilediği vakitte vasıtasıyla meşakkatsiz şekilde su dökülene kadar gidebilecektir. Yolun her tarafı geniş, rampasız ve tehlikesizdir.

Kuzan ve Bolay alanı mevkilerine suyun getirilmesi için her hangi bir sıkıntı kalmamıştır. Sulama ve isale hattında kullanılmak üzere belediyemize 6.000 metre 90'lık boru satın alınmıştır. Ayboğazından bu sular kasabamıza bir ay içinde getirilecektir. Kış mevsimi içinde havalar uygun giderse çalışmalar devam edecektir. Kışın yapılamazsa ilkbaharda muhakkak tamamlanacaktır. Yani her halukarda gelecek yaz, Bolay alanı ve Kuzandaki tarlalarımız yeşillenecektir.

Devkayasından geçen yayla yolumuzun altındaki bir çok tarlaya vasıta gidemiyordu. Belediyemizce sıvata kadar vasıta inebilecek şekilde yol açılmıştır.

Asarcık beleninden Bolay Koyağına inen eski umum yayla yolu Dozerle açılmış olup Kuzana ve içme suyu depomuza getirilecek su boruları bu yola dönecektir.

Dere tarafında Alayürek'e yol açılmıştır.

Belediyemizce Bursa'dan getirilen kiraz fidanları teşvik kredili olarak dağıtılmıştır.

ÇETMİ BELEDİYESİNİN WEB & E-MAIL ADRESLERİ:

İnternette belediyeleri bünyesinde toplayan yerelnet'te belediyemizin de bir web sayfası bulunmakta olup, burada belediyemizin her tür idari ve mali bilgilerine ulaşılabilmektedir.

<http://www.yerelnet.org.tr/belediyeler/kimlikmesajlar.php?aa=128627>

E-mail : cetmibld@hotmail.com

E-mail adresi : cetmibld@superonline.com

HASTA OLANLAR

Emine Önder (Merhum İbrahim Önder'in eşi)
Mehmet Ali Güçlü (Sadık'ın oğlu)

VEFAT EDENLER

Mehmet Akdeniz (Ellez Mehmet)
Fatimana Çankaya (Zeybek Hasan'ın kızı)

EVL EN ENLER

Salih Ünal -Şükran Balcı
Celil Ünal -Derya Balcı
Atilla Sulu - Güllizar Yerlikaya
Mustafa Arıçelik - Feride Güçlü
Ali Yılmaz Gökgün - Ümmü Boz
Mustafa Yazıcı - Zahide Bakdemir
Sami Aslan - Hatice Kübra Eşiyok
Hüseyin Bozdağ - Emine Akboğa
Alaattin Üre - Kamile Avcuoğlu

Hasta olan hemşehrilerimize acil şifalar, vefat edenlerimize rahmet ve mağfiret, evlenen gençlerimize ömür boyu sağlık ve mutluluklar dileriz.

Çetmi'nin Sesine mesaj, yazı ve haber göndermek isteyenlerin cetmibld@hotmail.com adresini kullanabilirler.

HAVADİS

ASKERLERİMİZ

Hüseyin Alp ÖZEL

1982 /4 Tertip 56 askerimiz olduğu, bunlardan 40 kişi kadarının ARALIK 2002'de, 16 asker adayımızın da OCAK 2003'te silah altına alınacağını sevinç ve gururla öğrendik. Kökü Çetmi'de kendileri başka yerlerde (yurt dışında ve yurt içinde) olanların Çetmi'den uğurlanmaları şimdilik imkansız gibi görünse de, kalkıp gelenleri buradan taktirle anıyorum. Yurdun dört bir yanından Sıla'ya gelenler ;Ramazan boyunca hem ailelerinin ve akrabalarının yanında sahur-iftar edip hasret giderdiler hem de akran ve arkadaşlarıyla geleneksel hale gelen şekliyle eğlenip güzel zaman geçirdiler.

Gençlerimize vatani görevlerinde üstün başarılar diler,sağ-salim,başları dik, gönülleri geniş,onurlu ve gururlu bir şekilde teskerelerini alıp ailelerine ve sevdiklerine kavuşmalarını dileriz.

BİZE ULAŞAN ŞEKLİYLE ÇETMİ'DEN UĞURLANAN 1982/4 ASKERLERİMİZİN LİSTESİ

ADI-SOYADI	BABA ADI	GİDECEĞİ YER
1 - Abdullah Yıldırım	Hacı Ali Yıldırım	KÜTAHYA
2 - Ahmet Bayram	Muzaffer Bayram	AYDIN.
3 - Ali Güven	Mustafa Güven	ERZİNCAN
4 - Alim Aslan	Hasan Aslan	İSTANBUL
5 - Arif Bozdağ	Hasan Bozdağ	İZMİR
6 - Baki Uslan	İbrahim Uslan	MANİSA
7 - Bayram Topkara	Mehmet Topkara	MALATYA
8 - Hüseyin Boz	Kadir Boz	BİLECİK
9 - Hüseyin Kaplan	Mahmut Kaplan	İZMİR
10 - Hüseyin Arıçelik	Abdullah Arıçelik	ANKARA
11 - Hüseyin Oğuz	İbrahim Oğuz	ZONGULDAK
12 - Kerim Bircan	Ali Bircan	İZMİR
13 - Mehmet Önder	Ali Önder	ERZİNCAN
14 - Musa Bakdemir	İbrahim Bakdemir	SAMSUN
15 - Salih Solmaz	A.Kadir Solmaz	ZONGULDAK
16 - Şükrü Akkoca	Hüseyin Akkoca	İZMİR
17 - Yüksel Eşsiz	Mehmet Eşsiz	KONYA
18 - Veysel Akdeniz	Hüseyin Akdeniz	ISPARTA

Bizim beldemiz

ZİRAAT SAYFASI

YARI AÇIK BESİ AHIRI

Şamil GÜNHAN

Sığır besiciliğinde ahırlar yetiştiricilik açısından karlılığı hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilerler. Doğrudan etkisi, sabit yatırım maliyetini etkilemesi ve işçilik giderleri bakımındandır. Sabit yatırım tutarının artması geri ödeme süresinin uzaması nedeniyle ve eldeki sermayeyi üretime aktaramamak gibi nedenlerden karlılığı azaltacaktır. Dolaylı etkisi ise; sığırların çevre isteklerini yerine getirilmesi besi performansını olumlu etkileyeceği için sığırlar daha hızlı büyüyeceğinden karlılığı arttıracaktır. Bu iki etkisinden dolayı ahırlar planlanırken ucuz maledilebilen ve sığırların çevre isteklerini karşılayan(besi performansını olumlu etkileyen) bir ahır ortamı hazırlamak gerekir. Bunun için en uygun ahır sistemi yarı açık ahırlardır.

Avantajlar

- Ahır yapım maliyeti azdır. Kapalı yapılan ahırlara oranla %60-70 daha az maliyet gerektirir. Buda 10 milyara yapılacak bir ahır 3-4 milyara maletmek demektir.

- İşçilik giderleri ve zamandan tasarruf sağlanır. Yem vermek için ahır içine girilmeyeceğinden ve gübre temizliği yapılmayacağından günlük işler az olacak ve bakım kolaylaşacaktır.

- Hayvanlar serbest dolaşacağı için yer genişletmeye gerek kalmadan hayvan sayısı artırılabilir. Kapalı ahırlarda sadece bağlama yeri sayısı kadar hayvan koyulabilir. Açık sistemde böyle bir mecburiyet yoktur. - Açık sistemde bütün bir yıl boyunca besi yapılabilir. - Hayvanlar açık havada olduğu için daha dayanıklı olur ve hastalıklara karşı direnç kazanırlar. Böylece hayvanlar daha az hasta olur.

- Hayvanlar yemlerini iştahla yerler ve daha hızlı büyürler. - Hayvanlar serbest dolaştıkları için vücutlarında yağ birikimi olmaz. Böbrek ve iç yağları az olur. Zaten hayvanlar kesime verildiklerinde bu yağlar tartıya girmediği için besicinin kaybı olmaz. Aksine hayvan yağdan çok kas yaptığı için daha çok kazanç sağlanır.

Ahır**Yapım Bilgileri****Taban Alanı:**

Ahırlar yapılırken hayvan başına en az 6 metrekare alan hesap edilmelidir. Bu 20 metrekareye kadar çıkartılabilir. Hayvan başına düşen alanın fazla olması kışın oluşabilecek çamur riskini azaltacağı için faydalıdır. Ayrıca besi ortasında hayvan ilave edilmek istenirse yeni bir yer yapmaya gerek kalmadan yeni hayvanlarında ahıra alınması sağlanır. Taban, eğer imkan varsa beton veya taş yapılmalıdır. İmkan yok ise sadece yatma yeri betondan yapıp, diğer yerler sıkıştırılabilir. Ayrıca taban eğimli olmalıdır. Bu eğimin su birikintisini önleyecek şekilde olması yeterlidir. Çok fazla eğim olması kış aylarında hayvanları rahatsız eder. Ahır içinde çamurlaşmanın en çok olacağı bölgeler yemlik ve suluk kenarlarıdır. Bu bölgelerin beton yada taş ile döşenmesi uygun olacaktır.

Yatma Yeri:

Ahırın kuzey tarafı duvarla çevrilmelidir. Bu duvarın yüksekliğinin 2-2,5 metre olması yeterlidir. Bu duvarın hemen önü yatma yeri olarak kullanılır ve beton yada taştan yapılmalıdır. Yerden 20 cm yüksek olması tavsiye edilir. Yatma yeri alanı hesap edilirken hayvan başına 2,5 metrekare yer ayrılmalıdır. Bu alan genel alan içine dahildir. Ayrı bir yer olarak planlanmaz. Yatma yerinin üzeri yağış ve güneş geçirmeyecek şekilde sundurma tipinde kapatılır.

Çitler:

Kuzey duvarı dışında kalan üç cephe çitlerle çevrilir. Çitlerin yüksekliği 120-140 cm arasında olmalıdır. Çitler yapılırken 3 metre aralarla baba diye tabir edilen dikmeler koymak çitin sağlamlığını artırır. Bunun için 7,5 cm çapında

4 sıra yatay parmaklıklar yapılır. Bu parmaklıklar demir, boru, çelik halat veya zincirlerle yapılabilir. Elde yeterince ahşap malzeme varsa çitler komple ahşaptan da yapılabilir. Ama dayanma gücü ve ömrü az olduğu için tavsiye edilmez.

Yemlik ve Suluklar:

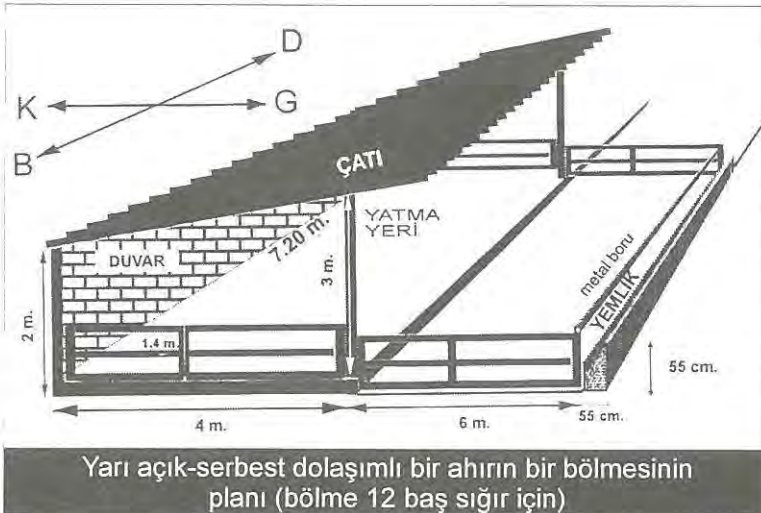
Hayvanlar için yemlik boyu ayarlanırken hayvan başına 60 cm yemlik boyu hesap edilir. Yemliklerin taban yüksekliği 40-60 cm olmalıdır. Suluklar yalak şeklinde yapılmalıdır. Otomatik sulukların kışın donma tehlikesi bulunduğu için uygun değildir. 15 baş hayvan için 50X50 cm lik 40 cm derinliğinde bir suluk yeterlidir. Suluklar yerden 60-70 cm yüksekliğe yerleştirilebilir. Sulukların çevresi çamur oluşumuna engel olmak için 50 cm beton ile çevrelenmeli ve bu beton yerden 10 cm yüksek olmalıdır.

Bölmeler:

Ahırlar planlanırken tek bir alan olarak planlanabileceği gibi bölmelere de ayrılabilir. Bölmeler isteğe göre 10 baştan 50 başa kadar planlanabilir. Ahırın bölmelere ayrılması ile değişik yaş gruplarından hayvanları ayrı ayrı barındırmak mümkün olacağından faydalı olacaktır. Zira farklı cüssedeki hayvanların bir arada bulunması durumunda büyük hayvanlar küçükler karşı üstünlük sağlarlar. Böyle bir durumda küçük hayvanların yeterince beslenememesi söz konusu olabileceği gibi hayvanlar arası itişmeden küçük hayvanlar zarar görecektir.

Sonuç: Bütün bu avantajlı yönlerine ve kolay uygulanabilir olmasına rağmen yarı açık besi sistemi yeterince uygulanmamaktadır. Bunda geleneksel yetiştiricilik inanışlarının etkisi büyüktür. Yetiştiricilerimizin en çok çekindiği nokta hayvanların kışın üşüyeceği düşüncesidir. Bu yüzden hep kapalı ahırlar yapılmış, üstelik kapı ve pencereleri de sıkıca kapatılmıştır. Bu çok yanlış bir uygulamadır. Kapalı bir ahırda gübreden çıkan zehirli gazlar, hayvanın solunumu ve terlemesiyle oluşan nem, ahır havasını bozup hayvanların gelişimini yavaşlatır. Sığırlar soğuğa dayanıklı hayvanlardır. Hayvanlarımızı soğuktan değil, sıcaktan ve havasız ortamdan korumak gerekir. Çünkü hayvanlarımız aldıkları besinleri vücutta parçalayarak enerjiye çevirirler. Bu enerjinin bir kısmı et, süt gibi verime dönüştürken, kalan kısım normal şartlarda dışarı atılır. Ama soğuk havalarda bu dışarı atılan enerji vücut ısısının muhafazası için kullanılır. Böylece sığırlar soğuktan korunur. Yani verimde herhangi bir düşüş söz konusu olmaz. Burada dikkat edilecek husus, hayvanların yeterince beslenmeleridir. Yemleme öğün öğün yapılabileceği gibi yemliklerde devamlı yem bulundurularak serbest olarak da yapılabilir. Sığırların -30 derecede bile sorunsuz olarak gelişimlerini devam ettirdikleri yapılan denemelerde görülmüştür. Açık havada hayvanların iştahı da artacağından ve serbest su tüketimi sağlanacağından verim artacak ve sağlık problemleri en aza inecektir. Dikkat edilecek bir diğer hususta kışın yapılacak beside hayvanların

en geç eylül sonu veya ekim başında ahıra alınmasıdır. Böylece hayvanlar yavaş yavaş soğuyan havaya alışacaklardır. Kışın ortasında kapalı ahırdan çıkmış bir hayvan beslenmek üzere birden bire yarı açık ahıra alınırsa bu ani hava değişimi hayvanın hastalanmasına sebep olur. Avrupa'da yıllardır uygulanan ülkemizde ise yeni yeni uygulanmaya başlanan bu ahırlarla üreticilerimiz daha az maliyetle daha çok kazanmaya başlamışlardır. Dileğimiz bu tür uygulamaların yaygınlaşması ve kazancımızın daha da artmasıdır.

ÇOCUKÇA

ŞİİR

BAYRAĞIN İÇİNDE

Bayrağın içinde bir ışık
Atamın gözleri parıldar
Tıpkı bir güneş gibi
Işığını bize yansıtır, bizi aydınlatır.

Bayrağın içinde hüznün,
Bıraktığı gibi değil insanlar,
Kötüleştiler bencilleştiler
Hüznün yaşa dönüşür.

Bayrağın içinde sevinç
Okuyorlar çocuklarımız
En iyi okullarda yetiştiriliyorlar
Bazıları okutulamasalar da

Bayrağın içinde deniz
Yüzer umut ufuklarına doğru
Sallanır korkusuzca her an
Birleşir denizin ve göğün mavisi

Bayrağın içinde korku
Yoksa milletimiz gerileyecek mi?
Yetişemeyecek mi yoksa diğer ülkelere ?
Geride mi kalacak?

Bayrağın içinde Mustafa Kemal
Kati duygular içinde
Gözleri ufukta umut ve sevinç dolu
Daha nice Mustafa Kemal'leri bekler.

Antalya'dan
Yeliz Pekel

HİKAYE

MİSAFİR

Misafir başımızın tacıdır. Gelenek ve göreneklerimizde misafire sonuna kadar saygı, sevgi ve ikram gösterilir. Sevgili okurlar hepimize selamlarımı ve sevgilerimi yolluyorum. Ben Çetmi'de doğmayan bir Çetmiliyim. Ama İraz gelincenin tarifiyle pişen yemeği yedim. Enver amcanın tarhanasının tadına baktım. Nurettin amcanın kovaladığı pireleri gördüm. Ben de bir Çetmili olarak evimize gelen bir misafirin öyküsünü anlatarak sizlere misafir olmak istiyorum.

Kardeşimle beraber bahçede oynarken bir klakson sesiyle kendimize geldik. Evimizin bahçe kapısına kadar bir araba yaklaştı. Tanımadığımız ve görmediğimiz bir vasıtaydı bu. O şaşkınlık anında babamın da arabadan indiğini gördük. Babamın iş dönüş zamanı değildi, bizler şaşkındık ama o gülümsüyordu. Ben de neşelendim, bir yerlerinden tutup çekiştirmeye başladım. Çünkü küçük olmamızdan dolayı babamın sert mizacından korkardık. Babamın arabanın bagaj kapısını açıp misafirimizi apar topar baş köşeye getirip oturtması bir oldu.

Bizler evde biraz şumarıksak da hemen

kuyruğu çekilmiş kedi gibi baş köşeye büzüldük. O gün evde her zamankinden farklı iyi mi kötü mü olduğunu anlayamadığım bir hava vardı.

Aradan günler geçti. Misafir hala evimizde. İçki içiyor, kötü kelimeler sarfediyor bağırıp çağırıyordu. Bizim eve hiç girmeyen tatlı ve meyvelerden yiyordu. Bize yalnızca iç çekmek kalyordu. Bu misafire öyle alıştık ki ne o gitmesini ne de biz göndermesini bildik. Bizler mutaassıp bir Anadolu ailesi olmamıza rağmen, o yaşantımıza girdikten sonra bizim dünyamızı değiştirdi.

Bu misafir hala evimizde. Bazen bizim yardımımızla baş köşeden kalksa da bizler bir an olsun ondan ayrılmak istemiyorduk. Fakat annem bu misafiri bir türlü sevmedi ve kabullenmedi. En küçük fırsatta sesini kesiyor, ona meydanı bırakmıyordu. Bizler ise onun anlattığı hikayelere, komik şeylere bayılıyorduk. Kıymetli okuyucu size misafirimizin huy ve tabiatını anlattım ama ismini söylemeyi unuttum. Misafirimizin ismi TELEVİZYON. Bu misafirin ne baş köşeden kalkmaya ne de haddini bilip çenesini kapamaya niyeti yok. Siz siz olun böylesi misafire kapınızı açmayın. Antalya'dan sevgi ve selamlarımla.

ZUHAL KARADUMAN (8/B SINIFI- ANTALYA)

BİR FIKRA**Hangi lastik patladı**

Aynı evde kalan dört üniversite öğrencisi bir sabah uyanamayıp, öğleden önceki matematik imtihanını kaçırmıştır. Okula varınca hocaya çıkıp;

-Hocam; Otobüsün lastiği patladı, o yüzden imtihana yetişemedik, demişler ve yeni bir imtihan için yalvar yakar olmuşlar. Hoca mazeretlerini kabul etmiş.

-Hazırlanın, 3 gün sonra sizin için yeni bir imtihan yapacağım demiş. İmtihan günü gelmiş. Hoca 4 kafadarı sınıfta birbirlerine en uzak mesafeye oturmuş ve önlerine soru kağıtlarını koymuş. Sayfanın ön yüzünde 10'ar puanlık birbirinden kolay 4 soru varmış, arka yüzünde ise görünüşte çok kolay 60 puanlık tuzak bir soru: "Hangi lastik patladı?".

TEBESSÜM ETTİREN SÖZLER

* Bir ülkede hiç kanun yokmuş, herkes ut çalışırmış.

* Alfabemizde yirmi sekiz harf kaldı, çünkü "O" askere gitti.

* Yalan söyleyeni dokuz köyden kovarlar. Ama unutmama köy de var.

* Besle kargayı, hiç olmasa onun karnı doysun.

* Gülü seven abisine katlanır.

* Eceli gelen cadde ortasında yürür.

* Bülbülü altın kafese koymuşlar, kaç ayar demiş.

* Her yere bakan yürek yaksaydı, dünya yanık kokusundan geçilmezdi.

* O kadar şanssız bir paraşütçüydü ki, yağmurlu bir günde paraşütü açılmadığı için ıslanmak zorunda kaldı.

* O kadar disiplinli bir askerdi ki silah omuza denildiği zaman tankı omuzuna almaya çalışıyordu.

* O kadar boğazına düşkün biriydi ki yemekhanenin önünden geçerken bile kilo alıyordu.

* O kadar uzun boyluydu ki yağmur yağdığında herkesden önce ıslanıyordu.

* O kadar tembeldi ki, ne zaman çalışma arzusu duysa, oturup geçmesini beklerdi.

* O kadar ateşliydi ki doktor nabzını maşa ile tutuyordu.

Fotoğrafta gördüklerinizin çoğu şimdi anne-baba oldular (Sevgiyle...)

MİSAFİR KALEMLER

20. YÜZYILDA İNSANIN YANLIZLIĞI

Sabri TANDOĞAN

Çıkmazda olan, sözüm ona bir uygarlık içinde yaşıyoruz. Zahiri başarılar, ihtişam, sonsuz incelikteki makineler, bilgisayarlar, hemen hergün bilim alemindeki yeni bir keşif ve buluş... Gözleri kamaştıran laboratuvarlar, fabrikalar... Bunların hepsi iyi, güzel, fevkalade. Ama unutulmuş bir husus var. İNSAN... Biz asıl onu unutuyoruz. İşte zahiri başarılarla gözümüz öyle dönmüş ki... Bütün bu büyük, görkemli işlerin ne için, kimin için yapıldığını gözden geçiriyoruz. "Soruversen ben neyim ve bu hal neyin nesi" diyemiyoruz. Dört bir yandan dalga dalga üstümüze üstümüze gelen sel karşısında bırakıyoruz kendimizi... Kimim? Neyim? Nereden geldim? Niçin yaşıyorum, diyemiyoruz. Var oluşumun amacı nedir? Ne olmalı diye soramıyoruz kendimize. Dört bir yandan üstümüze gelen çeşitli tahrip edici, uyuşturucu, edep ve haya duygularımızı yok edici, benliğimizi, aile duygumuzu, insanlığımızı çiğneyici etkilerin altında kendi kendimizi kaybediyoruz. "Aynalar söyleyin bana ben kimim?..." Bütün bu soruların sonunda kazanılacak ya da kaybedilecek olan husus, hayatın, varoluşun anlamı ve amacı. Ve buna, yaradılışın amacına göre sağlam, temiz ve gerçekçi bir çözüm yolu gösteremeyeceğimiz sürece boş yere mutlu ve huzurlu olmak için gayret gösterip kendi kendimizi kandırma olacağız ve kafalarını, kalplerini, markın, sterlinin, doların, mercedesin hayalleri ve rüyaları ile dolduranlar, boşu boşuna memnun ve mesut görünmeye çalışarak ömür boyu hüsrana içinde yaşayacaklar. Ne yazık ki bu yüzyılın insanlarına ki, kendi kaosunu kendi yaratıyor. Işık tektir. Karanlık ve kaos çoktur. İnsan adedince karanlık ve kaos vardır. Ve ilmiyle, malıyla, mülküyle, rütbesiyle, makamıyla mağrur günümüz insanları bilmiyorlar ki, "kalpler yalnız Allah'la beraber olmakla, Allah'ı anmakla huzur, sükun ve mutluluk" bulurlar. O bize şah damarımızdan daha yakinken, biz O'ndan uzaklaşmak için ne bahaneler buluyor, neler icat etmiyoruz ki... Oysa ibadet, insanın kendi ruhunun ziyaretidir. "O her an yeni bir şe'ndir..." Şunu iyice bilin ki, muhakkak, "Allah'ın dostları için, hiç bir korku yoktur. Onlar mahzun da olmazlar." Bugünkü psikoloji ve

felsefe, dış dünyayı bizim kendi duygu ve düşüncemize göre tefsir ettiğimizi ortaya koyuyor. Eğer evreni kötü ve karanlık görüyorsak, bunun nedenlerini daha çok kendimizde aramalıyız. Bir gönül dostu, "kapı kapı dolaşma, muratlar sendedir" diyor. Hariçte arama, dışarda bir şey kalmadı da sen var oldun. Ulu ve yüce bir ağaçtır inanç insanda... Hilkatten murat idraktır. Bugün insanın en bilmediği şey, kendisidir. İnsanı insan yapan yine insandır. Dışını değil, içini süslemeye çalış. İnsanoğlu ışıkla dolunca ışıktan farkedilmez. İnsan, maddenin ve eşyanın kölesi olmaya doğru gittikçe kendinden ve büyük bütünden uzaklaşmış oluyor. Kartallar yalnız uçar, kargalar sürü halinde, bundaki hikmeti çözmeğe çalışın. İnsanın gözü akı kadar görür. Vücut bir mabettir. İçinde, sana senden daha yakın olan vardır. Her insan, kendisinde bütün insanlık ve evrenin sırlarını taşır. Kendi kendini tahlil insanı derin gerçeklere götürür. İnce, zarif ve olgun dediğimiz kimseler iç dünyalarına sevgiyi, saygıyı, hoşgörüyü yerleştiren onları günlük hayatlarına geçirip, her an ve her vesileyle uygulayanlardır. Onlar bütün cihanı, evrensel bir sevgiyle kucaklayanlardır. Güzellik kainatın altın anahtarıdır. İç dünyalarında güzelliğe yer vermeyenler, isteseler de gönüllerin kilidini açamazlar. Önemli olan sevgi ile kalpleri yumuşatmaktır. Yunus bir şiirinde "taş gönülden ne biter" diye sorar. Yunus'un sevdiği su ve güldür, yumuşaklık ve tatlılık, güzellik insanları gerçeğe ve Allah'a, sertlik ve katılıktan daha kolay, daha çabuk götürür. Kur'an'da Allah, Hz. Musa'yı, Firavun'u Hakk'a davetle görevlendirirken "yumuşak ve tatlı söyle" buyurur. Her fena ve çirkin gibi görünen eşya ve yaratığın altında bir güzellik gizlidir. Onu görmeye gayret etmelidir. Sevgi en büyük kıymettir. Sevgiyle dolan bir gecekondu, sevgiden uzak bir saraydan daha değerlidir. Mevlana, "sevgiden bakır altınlaşır" der. En fakir, en zavallı insanlar, sevgiden uzak yaşayanlardır, sevgiyi kalplerinde duymayanlardır. Karanlıkları aydınlatan, insanların yüzünü nurlandıran sevgidir, dostluktur, kardeşlik duygusudur. Hayatta fena ve çirkin insan yoktur. Kendisindeki yüceliği, güzelliği ortaya

çıkaramayan insan vardır. Kendini bilmek, tanımak, yaradılışın ve varoluşun amacına göre hayatını düzene koymak, en büyük erdemdir. Allah kuluna kafidir. Unutmayalım ki, kainatın ve insanın sırlarına ancak sürekli, derin, sistemli bir düşünme ve anlama aşkı ve heyecanı ile ulaşılabilir. İnsanı mutlu eden, kendi iç aleminde bir düzen, bir güzellik, bir ahenk kurabilmesidir. İnsanoğlunun aradığı gerçek kendi içindedir. Rabia Sultan, bir gün bahçede harıl harıl bir şeyler arıyormuş; sormuşlar,

İğnemi kaybettim bulamıyorum demiş. Birisi, Ya Rabia iğneni nerde kaybettin deyince, evde dikiş dikiyordum, düşürdüm, demiş. İlâhi Sultan, hiç evde düşürülen iğne bahçede aranır mı diye sorulunca, neden şaşırdınız? demiş, siz de kalbinizde, iç dünyanızda kaybettiğiniz mutluluğu dışta, dış alemdede aramıyor musunuz? Kendi özünü bulmak ve bütün varlıkla, kainatla bir ve beraber olmak... İşte varoluşun, yaşamanın özeti... İşte o zaman "Yunus bir haber verir, işitenler şad olur" deriz. Varolmanın çılgın heyecanını yaşar, "sevelim sevillelim, dünya kimseye kalmaz" deriz. O zaman "Kökü bende bir sarmaşık, o l m u ş d ü n y a

sezmekteyim, mavi, masmavi bir ışık, ortasında yüzmekteyim..." deriz. O zaman, "sevdiğimi demez isem, sevgi derdi boğar beni..." deriz. Kalbin edebi sukuttur. Gözü yerde olanın gönlü asumana çıkar. Elde edilmesi en güç dostluk, insanın kendi kendisiyle dost olmasıdır. Ve kendimizi yalnız kendimiz kurtarabiliriz. Büyük Yunus, "Bir siz dahi sizde bulun, benim bende bulduğumu" der. Işık olmadan gözler eşyayı seçemez, mutluluk aslında, yaşamda bir şiir bulmak ve o şiiri yaşamak demektir. İnsanoğlu aşkla yükselir. İnsan olmak bir sanattır. İstirap bir

rendedir, fazlalıklarımızı alır. Önemli olan, kendimizi ve başkalarını her an yeniden keşfedebilmektir. Yunus, "her dem taze doğarız, bizden kim usanası" der. Hayatın sonsuz güzelliği ve cömertliği karşısında, insanoğlunun yaşadığı boş ve sefil hayat ürperticidir. Sevgiden, dostluktan, incelikten ve güzellikten uzak yaşayanlar ne kadar zavallıdırlar. Arif olan şikayet etmez. Ruh" tekamül şikayet ikliminden uzaklaşmakla başlar. Günlük hayatı konuşmalar,

gevezelik, televizyon, gazete, dedikodu, oyunlar, içki ve sigara bize varlık muammasını unutturuyor. Gerçek sanat, doğanın ve kainatın güzellikleri, bizi yeniden, asıl kaynaklarla karşı karşıya getiriyor. Allah'ın insanla buluşma yeri kalptedir. Varlığın sebebi sevgidir. Varedene sevgi ile ulaşılır. Dünyaya gelişin sebebi ve amacı sevgidir. Sevgiye ulaşmanın yolu da insan gönlünden geçer. Hepimiz O'ndan geldik O'na gidiyoruz. Varolan Hak'tır. Gayrısı yoktur. İçimiz kin ve nefretle doluyorsa, eşyanın esaretinden kurtulamamışsak, mutlu ve huzurlu olmamıza imkan yoktur. Biz kendimizin olmadan, hayat bizim olamaz. Sıkıntı ve bunalımlarımızın asıl sebebi, insanın kendi kendisi

olamamasıdır. Kendi aslından, özünden uzaklaşan kendi kendine yabancılaşan insan, kesinlikle huzur bulamayacaktır. Hayattaki en büyük, en muhteşem yolculuk insanın kendi kendine yaptığı yolculuktur. Gerçek aydınlanma insanın kendi kendisiyle yüzyüze gelmesidir. Gerçek sohbet, gönül sohbeti işte bu ortamı hazırlayan, bu imkanı ortaya çıkaran, insanın içindeki gizli güzellikleri gün ışığına çıkaran sohbetidir. Elllerinde bir tomar kağıtla sözüm ona gönül sohbetine çıkanlar, gönülleri yerine dudaklarını konuşturanlar için, ne sıfat kullanılacaksa, onu da siz bulun lütfen.

Kainatın en büyük sarayı, içi sevgi ile dolu kalptir. İnsan alemde insanları sevdiği müddetçe yaşar. İyi bilelim ki, açık kalple verdiklerimiz, sonunda bize döner, insan ektiğini biçer, gönül erinin işi mahlukta kalmak değil, Halika varmaktır. Çok konuşmak, gevezelik etmek, sırf zaman öldürmek için malayani konuşmak, içten fethi engeller. Tekamüle engel olur. Etki gücünü son derece azaltır. Özdemir Asaf, bir şiirinde "bir kelimeye bir anlam yüklediğim zaman, sana sesleneceğim" der. Sükuta sarılan kurtulur. Kurtuluş, diline sahip olmaya bağlıdır. Söz gümüşse sükut altındır. Sükuttan daha güzel şeyler söyleyeceksek, hayır ve güzelliği konuşacaksak ağzımızı açmalıyız; yoksa sükutun şiiriyetini yaşamak da çok güzeldir. Hayatın birçok güzelliklerini görmeden geçiyoruz. Dünya, öylesine güzelliklerle dolu ki, arada sırada herhangi bir çirkinlik gözümüze batacak olsa, kendi kendimizden utanmalıyız. Varlığı kucaklayan aşk, kendi dışında birşey bulamaz ki, şikayetçi olsun. Şikayet etmek, hayatı hep karanlık ve çirkin görmek, hep olumsuzluklardan bahsetmek, çevreye hep karanlıkları yaymak, yetersizlik ve bencilliğin, nefsaniyete köle olmanın ürünüdür. Kimi kime şikayet ediyoruz? Şikayet ve bedbinlik ilahi aşkla, Muhammed" sevgi ile bağdaşmaz. Şikayet ve karamsarlık unutmayalım ki şükürsüzlüğün, sabırsızlığın, nefsin çığılgıdır. Ne olur, her günü sanki son günümüzümüz gibi yaşayabilesek... Hayatta kötü ve çirkin insan olmadığını, sadece çeşitli nedenlerle içindeki iyilikleri ve güzellikleri ortaya çıkaramamış insanların varolduğunu bir bilebilsek... Kalplerimizi açıp, Allah'ın bize her gün bahsettiği iyilikleri hatırlayabilesek, şükredebilsek, direnebilmek, dayanabilmek, kötülükler ile mücadele edebilmek için کافی derecede kuvvet sahibi olurduk. "Ey kardeş, sen yalnız duyuş ve düşünüşten ibaretsin... Geri kalan ise et ve kemiktir" diyor Mevlana... İbadetin özü nefsin erimesidir. İnsan sonsuzluğu kucaklamak istidadında bir yüce mekandır. İnsan kendi kendinin büyüklüğünün farkında olmalı, nefsaniyet yolunda kendini hırpalayıp, örselememelidir. İnsanoğlu nazlı bir kuş gibidir. Kanatlarına hırsın, egoizmin, nefsaniyetin taşlarını bağlarsa olduğu yerde kalır, yüceliklere varamaz. İnsanı insan yapan yine insandır. İnsanların çoğu dışını süslemekle uğraşır. Bütün dikkatleri hep dışıdır. Önemli olan içi süslemek, güzelleştirmek, temizlemek ve arıtmaktır. İnsanın manevi tekamülünde sohbetin

yeri çok önemlidir. Bazan bir sohbette insan büyük çok büyük mesafeler kat edebilir. Yalnız o sohbetin gönül sohbeti olması gerektir. Bir sohbet, bir dalgıç gibi, bizi kendi içimize daldırıyorsa; kendi gönül alemimizden bize inciler çıkartıyorsa işte ona gönül sohbeti denir. Gerisi sadece bir laf yığını ve zaman öldürmektir. Bize bizden yakın olanla bizi temasa getiren sohbete gönül sohbeti denir. O zaman insan etrafında olup bitenleri gözle değil, özle görmeye başlar.

Öze, saf olana ulaşmadan gerçek bilgiye, huzura ve mutluluğa varamayız. Bugün nice insanlar yalnızlıktan kıvranıyorsa, bütün imkanlarına rağmen bunalım ve sıkıntı içinde yaşıyorlarsa, en önemli sebep kendilerinden ve Allah'tan uzak oluşlarıdır. Bütün o zenginlikler, debdebeler, şaşaalar, lüks, ruhlarındaki boşluğu dolduramıyor. Ama insanoğlu, varlıkla doğrudan doğruya temas etmeden, bütüncü görüşe varmadan, O'na ulaşmadan, hiçbir zaman mutluluğu ve huzuru bulamayacak, boş yere çırpınıp duracaktır. Nasıl madde aleminin kanunları varsa, mana aleminin de kanunları vardır. Bu kanunlara riayet etmeyen herkes, zahir" durumu ne olursa olsun, sonunda hüsrana uğrayacaktır. Her kap içinde olanı sızdırır. Kendini aşan manevi değerlerle ilişki kuramayanlar için, günün birinde bunalıma düşmek kaçınılmazdır. Gerçek inancı yakalayan insanın vücudunun bütün hücreleri sevgiyle dolar, bu sevgi onun bütün konuşmalarına, davranışlarına yansır. İnsan gönlü ışıktan billura benzer. Işıkla dolunca ışıktan farkedilmez. Bir insanın inancının büyüklüğü, yüceliği çehresine yansır. Her an yeni bir hal içreyiz. Her an yeni bir sınavdayız. Bu dünya darılma pazarı değil, dayanma pazarıdır. Şükretmemek nimetin elden gitmesine sebep olur. Temiz bir insanın vicdanını ferahlandıran, onun kalbine inşirah veren her şey sevaptır. Günahlarımız, bizi bizden uzaklaştıran, içimizi tırmalayan, kemiren, bizi manevi ışıktan ve güzellikten ayıran şeylerdir. Hakiki bayram, iç ile dış, ruh ile beden, maddi alemle manevi alem arasındaki dengeyi kurabilmek, o kıvama varabilmek demektir. İşte ancak o zaman bayram neşesini bulmuş oluruz. "O senden razı, sen O'ndan razı olarak, dön Rabbine" emrini gerçekleştirebilenlere, insan aklının, kültürünün, gayretinin bu en son noktasına ulaşabilenlere ne mutlu...

EVRENDEKİ MUCİZELER

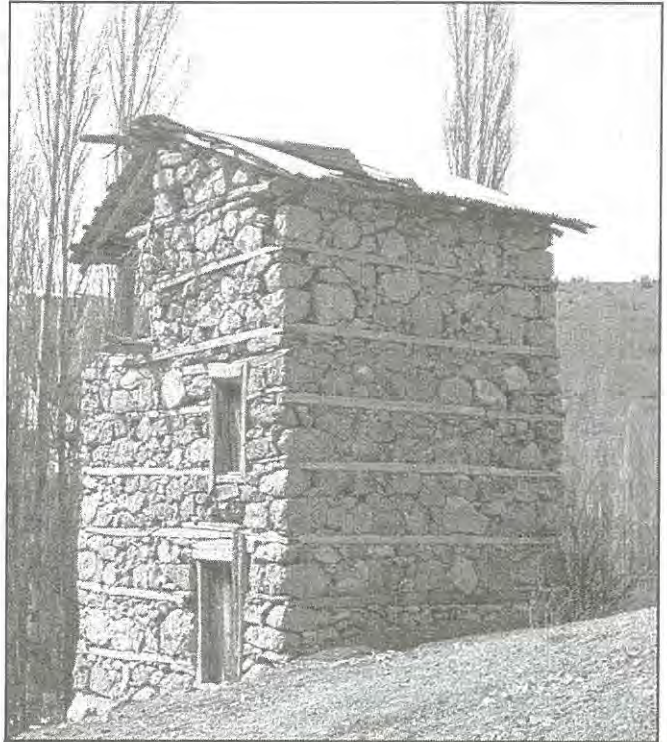
BAL ARILARI

Bayram YERLİKAYA

Arıların ürettiği bal ve arı sütünün insan vücudu için ne kadar önemli bir besin maddesi olduğu herkes tarafından az çok bilinmektedir. Peki bu değerli besin maddelerini üreten arıların detaylı öyküsünü hiç düşündünüz mü? Arıların besin kaynağı çiçek özleridir. Ancak kış aylarında çiçek özü bulmaları mümkün değildir. Bu sebeple yazın topladıkları çiçek özlerini vücutlarındaki özel salgılarla birleştirerek uzun süre dayanıklı olan yeni besin maddesi yani bal üretirler. Ve bunu kış için depolarlar. Burada dikkat çeken nokta arıların ihtiyaçlarının çok çok üzerinde bal depolamalarıdır. Etbette akla gelen ilk soru arı için gereksiz zaman ve enerji kaybı gibi gözükse de bu aşırı üretimin niçin yapıldığıdır. Bu sorunun cevabı ise Nahl suresinin 68. ve 69. ayetlerinde bildirilen arının aldığı vahiyde gizlidir. "Rabbin bal arısına vahyetti; dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendinize evler edinin, sonra meyvelerin tümünden yiyin. Böylece Rabbin sana kolaylaştırdığı yollarda yürüyün ve uçuverin. Onların karınlarında türlü renklerde şerbetler çıkar. Onda insanlar için bir şifa vardır. Şüphesiz düşünen bir topluluk için gerçekten bunda bir ayet vardır."

Arılarda diğer bütün canlılar gibi Allah'ın vahyi ile hareket ederler. Arılar yaratılış gereği sadece kendilerine değil insanlara da bal yapmaktadırlar. Arıların kovan içi yaşantıları ve bal üretimleri de son derece ilginç detaylar içerir. Arıların kovan içinde yapmaları gereken çok sayıda iş vardır. Ve mükemmel bir organizasyonla bu işlerin üstesinden gelirler.

1. Nemin ayarlandırılması ve havalandırma: bala önemli derecede koruyucu özellik kazandıran kovan içindeki nem oranı daima belli bir sınırdaki tutulmalıdır. Kovan içi nemin normalin üstünde ve altında olması durumunda bal hem besleyici hem de koruyucu özelliğini kaybeder. Yani bozulur. Aynı şekilde kovan ısısı da on ay boyunca tam 32 derece olmak zorundadır. Kovadaki ısı nemin gerekli sınırdaki tutulması için özel bir "vantilatör" grubu görevlendirilmiştir. (12-18 günlük arılar)

Çetmi'nin sembollerinden olan arılıklardan bugünlere kalabilenlerden birisi

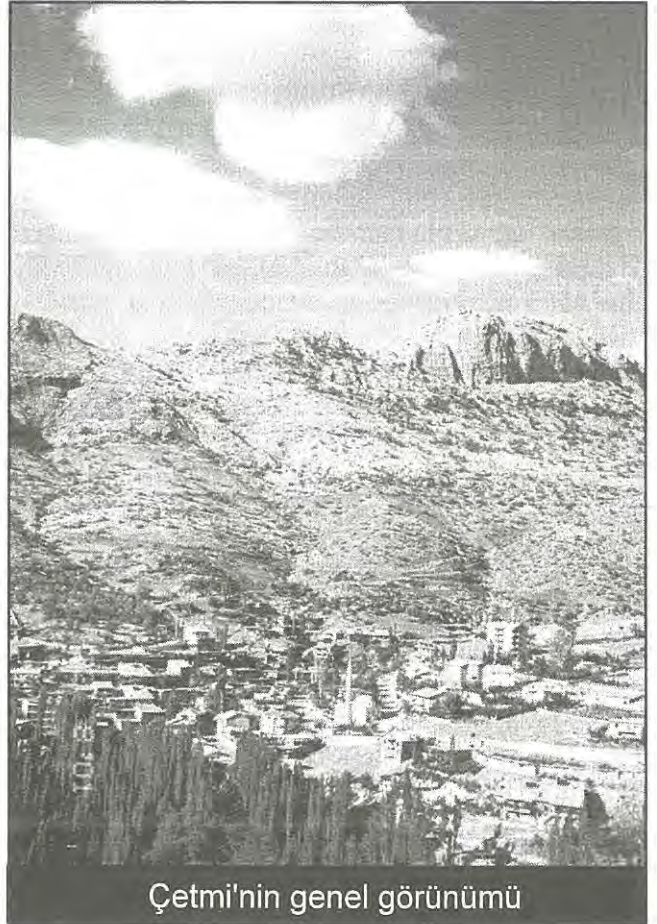
2. Temizlik; arıların balın niteliğinin bozulmaması için gösterdiği çaba sadece ısı ve nem ayarı değildir. Kovanda bakteri üretimine neden olabilecek bütün olayları kontrol altına almak için müthiş bir çaba harcarlar. Yabancı maddelerin kovana girmesini engellemek için kovan girişinde sürekli nöbetçi bulundururlar. Bu tedbire rağmen içeri herhangi bir böcek veya cisim girmişse bunu en kısa zamanda kovandan uzaklaştırmak için seferber olurlar. Kovan dışına atamayacakları yabancı cisimler için başka bir korunma mekanizması devreye girer. Arılar böyle durumlar için propolis (arı reçinesi) adı verilen bir madde üretirler. Bu maddeyi çam, akasya, kavak, elma .. v.b ağaçların tomurcuklarından topladıkları reçinelere bazı özel salgılar ekleyerek yaparlar. Propolisin özelliği içinde bakteri barındırmamasıdır. Dışarıdan kovana girmiş canlılar propolis ile

mumyalanarak kovadaki ortamdan tecrit edilmiş olur.

3. En az malzeme ile maksimum depolama; bal arıları küçük bal mumu parçalarına şekil vererek 30.000-40.000 arının yaşayabileceği ve birlikte çalışabileceği petekler inşaa ederler. Peteğin her bir yüzeyinde yüzlerce hücre bulunur. Bütün petek hücreleri tamı tamına aynı büyüklükte dirler. Bu mühendislik harikası, binlerce arının birlikte çalışması ile yapılır. Arılar bu hücreleri besin depolamak ve yavruların bakımı için kullanırlar. Bal arıları petek hücrelerini milyonlarca yıldır (yüz milyon yıl öncesine ait arı fosilleri bulunmuştur) altıgen şeklinde inşaa eder. Acaba neden? Yediggen, sekizgen, beşgen veya dörtgen gibi geometrik şekilde değil de özellikle altıgen seçilmiştir. Bu sorunun cevabını matematikçiler veriyorlar. Birim alanın maksimum kullanımı için en uygun geometrik şekil altıgendir. Aynı hacme sahip olmalarına rağmen altıgen hücreler için kullanılan malzeme üçgen ve dörtgen hücreler için kullanılan malzemeden azdır. Bal arılarının petek inşaa sıras ında dikkat ettikleri bir başka özellik de hücrenin eğimidir. Hücreler her iki yana doğru 13'er derece yükseklikte ve yukarı doğru 9 derece eğridir. Böylece balın ağız kısmından akıp gitmesi engellenmiş olur.

4. Çiçek işaretlenmesi; bal arıları, bir çiçeğin nektarının daha önce başka arılarca tüketildiğini konar konmaz anlar ve hemen çiçeği terkederler. Bu sayede hem vakit hem de enerji kaybından kurtulurlar. Peki arı inceleme yapmadan bunu nasıl anlar? Çünkü çiçekten faydalanan ve nektarı tüketen arkadaşları o çiçeğe özel kokulu bir damla bırakarak işaretlerler. Böylece birden fazla arının aynı çiçekte bulunması engellenmiş olur. Buraya kadar sıralanmış bilgiler ışığında düşünerek şu soruları soralım. Acaba arılar ölen bir canlıda meydana gelebilecek bozulmaları ve bu bozulmanın zararlı etkisini nasıl yok edeceklerini nereden bilmektedirler. Üstelik sadece bilmekle kalmayıp propolis gibi bir maddeyi kullanıma geçirmeyi nasıl akletmiş olabilirler? Arılara bunu öğreten kimdir? Arılar bu maddeyi nasıl keşfetmişlerdir, formülünü nasıl bulup üretime geçmişlerdir. Arılar altıgenin en iyi olduğunu nereden bilmektedirler? Bu bilgileri

kendinden sonra gelen nesillere nasıl aktarmışlardır. Arılar bütün bunları kendi kendilerine akledemezler. Her aşamasında belli bir akıl ve bilgi gerektiren bu işlemleri arılar tesadüfen veya deneme yanılma yoluyla da öğrenmiş olamazlar. Bu bilgilerin tümünü arılara yaratıcı olan Allah (C.C) ilham etmektedir. Pekala hiç düşündünüz mü? Siz kimsiniz ve dünya üzerindeki hayatınızın amacı nedir, sizi kim yarattı? Sahip olduğunuz mükemmel bedeni kim varet ti. Tüm bunları yaratmaktaki amacı nedir. Sizden ve tüm evrendekilerden ne istiyor. Pek çok insan hayatını bu sorular üzerinde hiç düşünmeden devam ettirir. Zihni ne giyip ne yiyeceğini, evini, arabasını ya da geleceğini nasıl idame edeceğini düşünmekle geçer. Fakat zihni meşgul eden tüm bunlar ölümle biter. "Öyleyse artık bilin ki ; Allah yüceler yücesidir; mutlak hüküm ve egemenlik sahibidir. Nihai gerçektir. O'ndan başka tanrı yoktur. Çok yüce, çok cömert hükümlanlık makamının sahibi O'dur." (MÜ'MİNUN suresi 116)

Çetmi'nin genel görünümü

ESKİ BİR YAZIT

ARŞİV'den

"Gürültü patırtının ortasında sükunutle dolaş, sessizliğin içinde huzur bulunduğunu unutma.

Başka türlü davranmak gerekmedikçe herkesle dost olmaya çalış. Sana bir kötülük yapıldığında verebileceğin en iyi karşılık unutmak olsun. **BAGIŞLA VE UNUT!** Ama, kimseye teslim olma!

İçten ol. Telaşsız, kısa ve açık seçik konuş. Başkalarına da kulak ver. Aptal ve cahil oldukları zaman bile dinle onları. Çünkü, dünyada herkesin bir öyküsü vardır.

Yalnız planlarının değil, başarılarının da tadını çıkarmaya çalış. İşinle ne kadar küçük olursa olsun ilgilen, hayattaki en önemli dayanağın odur. Severek yapacağın bir iş seçersen, yaşamında bir an bile çalışmamış olursun. İşini öylesine sev ki, başarıların; bedenini ve yüreğini güçlendirirken verdiklerin de, yepyeni hayatlar başlatmış olabilir.

VE UNUTMA Kİ; İNSANLIĞIN YÜZYILLARDIR ÖĞRENEBİLDİKLERİ, SONSUZ UZUNLUKTA BİR KUMSALDAKİ TEK BİR KUMTANECİLİĞİNDEN DAHA FAZLA DEĞİLDİR.

Aşka burun kıvrırma sakın. O, çöl ortasında yemyeşil bir bahçedir. O bahçeye layık bir bahçıvan olmak için, her bitkinin sürekli bakıma ihtiyacı olduğunu unutma!

KAYBETMEYİ AHLAKSIZ BİR KAZANCA TERCİH ET! İlkinin acısı bir an, ötekinin vicdan azabı bir ömür boyu sürer... bazı idealler o kadar değerlidir ki, o yolda mağlup olman bile zafer sayılır.

BU DÜNYADA BIRAKACAĞIN EN BÜYÜK MİRAS DÜRÜSTLÜKTÜR. Yılların geçmesine öfkelenme; Gençliğe yaraşan şeyleri gülümseyerek teslim et geçmişe... Yapamayacağın şeylerin

yapabileceklerini rüzgara göre ayarla. Çünkü; dünya karşılaştığın fırtınalarla değil, gemiyi limana getirip getiremediğinle ilgilenir.

Arasıra isyana yönelecek olsan da hatırlar ki, evreni yargılamak imkansızdır. Onun için kavgalarını sürdürürken bile kendinle barış içinde ol.

Hatırlar mısın? doğduğun zamanları; sen ağlarken herkes seviçle gülümsüyordu. **ÖYLE BİR ÖMÜR GEÇİR Kİ, HERKES AĞLASIN ÖLDÜĞÜNE VE SEN MUTLULUKLA GÜLÜMSE.**

Sabırlı, şefkatli ve bağışlayıcı ol. Eninde sonunda bütün servetin sensin. Görmeye çalış ki, bütün pisliğine ve kalleşliğine rağmen, dünya yine de insan oğlunun biricik mekanıdır."

SEYR'İ ALEM

Halis Yazıcı

Antalya'da yaşayan değerli hemşehrimiz sayın Halis Yazıcı'nın bizim yöremiz, insanımız, gelenek ve göreneklerimiz, yayla ve dağlarımızla ilgili onları konu edinmiş çok güzel ve duygulu şiirleri var. Daha önceki sayılarımızda birkaçının yayınlandığı şiirleri okurlarımız tarafından taktirle karşılandı. Bu sayımızda da temmuz 1997 tarihinde Çetmi'ye yaptığı bir ziyaret sırasında; görüp yaşayıp yazdığı "GÜZEL" isimli şiirini yayınlıyoruz. Hepimizi o güzelim yerlerde dolaştırıyor. Diline, kalemine hele hele gönüne sağlık Halis Ağabey. Saygılarımızla...

GÜZEL

Kara Bayır ezelden yaşlısın
Dinlenmeş taşından çok mu yaşlısın
Garip yolcu arı mısın kuş musun
Hamd' ü sena köye varması güzel

Çetmililer seyret yemeğindeler
"Afiyet Olsun"

Bizim köye geldim ne güzel eller
Guzan'da dolanıp gidiyor yollar
Değirmen Köprüsü ,Suluca gözler
Bizim bahçelerin yerleri güzel

Eski Mezarlığı, Kireç Ocağı
Çamurcağın yolu Bolay Koyağı
Yeşile bürünmüş Arık Yolları
Oradaki ellerimiz pek güzel

Asarcığin Köprüsü'nü geçince
Yazlık Arası'nın virajı çifte
Damlaca'nın dibini ne koyu gölge
Kekircek Kayası seyrinin güzel

Zalhadın'da yayla yolları iki
Hangisine gideceğim bilmem ki
Birisini güzel de biri çirkin mi?
İkisi de biri birinden güzel

Deve Kayası'nın tozu dumanı
Kapağı, Kart Ahmad, Yarış Alanı
Buralarda bizim yayla yolları
Gelenleri gidenleri de güzel

Olukönü , İt Deresi , Edilhan
Emmoğul Çalı'ndan Aşağı Dikmen
Dünyayı verseler birini vermem
Yukarı Dikmen'in Dede'si güzel

Mandıra'nın suyu akar aşşağı
Çayırında otlar atı eşşegi
Topak Taşta Eyüpler'in uşağı
Çakıllı üstünde seyranı güzel

Acı Elma, Alan Yurd'un arası
Yağrın Gölü Cengizler'in yaylası
Ağ Eğrik'ten gelir bahşişin sesi
Mezar Gediği'nin yelleri güzel

Çamur Yalağı'nın suyu içilir
Sinekli Eğrik'ten gelir geçilir
Ak Topraklığın da kahrı çekilir
Karşısında Dikmen Çalları güzel

Garga Duzu belenlerin ötesi
Cıgıl Gapi Akmuğar'ın simgesi
Kaynarmuğar , Eğrardıç'ın arası
Yukarı Akmuğar'ın mihrabı güzel

Daha bir çok yaylamız var geride
Musa Gölü Köşürelük nerede
Ahmadıllar kaldı daha beride
Güneymuğar, Yellibel'leri güzel

Sığın Çukuru'nu görmez misiniz?
Nohut Alanı'na varmaz mısınız?
Göğelen Çalı'nı bilmez misiniz?
Anırcak'lar, Yanık Güneyi güzel

Bütün yaylaları gezdin dolaştın
Dağları tırmandın tepeler aştın
Tandır Çukuru'nun nesinden kaçtın
Bizim yaylaların hepsi güzel

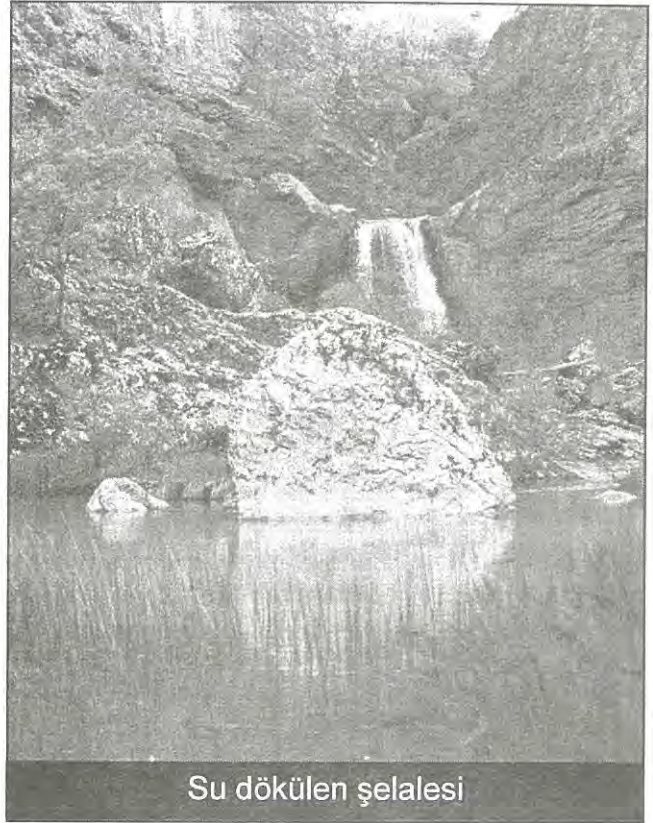
Uçurum Harman'dan Kuzan Yaka'dan
Kara Seki, Çanlan, Yatak Çukur'dan
Kaya Başı, Yanık, Pelitli Alan
Bozdağ'ın başında Kaklığı güzel

Seki, Koyun Yolu, Köle Başına
Çıkılır mı Kızıl Kaya taşına
Bu gönülün bu dağlarda işi ne
Gönüle teselli vermesi güzel

Dedemuğarı'ndan , Arpa Çukur"dan
Kara Kuzan'lardan Saz Koyağı'ndan
Gönül içermisin soğuk suyundan
Sığındı üstünde Kale'si güzel

Katıran Gediği meşeli dağlar
Güz gelince sarı yazmayı bağlar
Bu Fakir her yere bir nağme yazar
İnönleri, Ekiz Oluk'lar güzel

Esen rüzgar ile gelir kokusu
Eyyüb'ün teninden kaldı birisi
Kendi tatlı rengi altın sarısı
Çiçeği ,arısı , balları güzel

Su dökülen şelalesi

Daha neleri var söyleyim dinle
Niyetim halistir hayır a gele
Bacılar analar nineler bile
Kızı, gelinleri, çocuğu güzel

Daha bunlar bildiğimin yarısı
Gelecek yıllara kaldı gerisi
Zengini, fakiri, orta hallisi
Ağası, paşası, bayları güzel

Ne bir veli, ne bir dehri ya da pir
Ne bir deli, ne bir mecnun ya sefil
Sen güzeli bilir misin ey gafil ?
Yüce Yaratan'ım çok daha güzel

Yazarım, çizerim, söylerim bitmez
Yaralı gönlüme teselli yetmez
Halis'in kendisi on para etmez
Kalemi, kağıdı yazısı güzel.

(Temmuz 1997-ÇETMİ)

BİZİM GENÇLERİMİZDEN

EN GÜZEL İSİMLER-ESMA'UL HÜSNA

Sami ÖZEL

Allah çok sabırlıdır. Sabreden kullarını sever. Mülkünde yaşayan, rızkını yiyen, buna rağmen kendisini inkar eden, ortak koşan, inandığı halde namaz, oruç, hac, zekat gibi ibadetlerini yapmayan, müslümanım dediği halde içki, uyuşturucu, kumar, fuhuş, yalan, rüşvet, dedikodu, iftira gibi günahlara dalan kullarına hemen azap etmiyor. Rızıklarını kesmiyor, sıhhatlerini bozmuyor, onları yağmurundan, güneşinden, tatlı sularından, çeşit çeşit meyvelerinden, sebzelerinden mahrum etmiyor. Bu O'nun Sabur ve Halim isimlerinin gereğidir. Ne büyük sabır bu, akıllara durgunluk veriyor. İşte onun yüceliği, ulviyeti ve rahmetinin çokluğu buradadır.

Es-SABUR Celle Celalühü

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, Mevlamızın bu sabrı ve hilmi yanlış anlaşılmalıdır. Şu yüce ayeti dikkatli okuyalım: "Ne zaman ki, yapılan ihtarları unuttular, üzerlerine nimetlerden ve zevklerden her şeyin kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilen bu genişlik ve serbestlikle tam ferahladıkları sırada, onları ansızın yakaladık. Artık o anda, bütün ümitlerinden mahrum kaldılar. Böylece, o zulmeden kavmin kökü kesilmiş oldu. Hamd, alemlerin Rabbi olan Allah'ındır." (Ena'am 4445) Ayeti anladıysan, günahkarların bolluk içerisinde yaşamlarına şaşmazsın. Allah, kullarına da sabrı emretmiştir. Müslüman sabırlı olacaktır. Sabrı şöyle üçe ayırmamız mümkündür.

1. Allah'ın emirlerini yerine getirirken, ibadet meşakkatine sabretmek. Özellikle sabah namazı, oruç ve hac ibadeti sabır gerektirir.
2. Allah'ın yasakladığı haramlardan kaçınmak hususunda sabretmek. Ben içkiye alışmışım, sigara içmeden duramam deme. Bunları bırak ve sabır sevabı da al.
3. Hayatta karşımıza çıkacak üzücü, sıkıntı ve keder verici olaylara sabretmek. Şu Hadisteki mükafata kulaklarını ve zihnini aç ve buna ulaşmaya çalış. "Kıyamet günü, dünyada çeşitli sıkıntı ve üzüntülere uğrayıp da sabredenlere

mükafatları bol bol verilince, bunu görüp de dünyada sıkıntı ve üzüntü çekmemiş olanlar arzu edecekler ki, keşke dünyada derileri makasla doğransaydı da sabredip bu mükafatı alsalardı." Hz. Ömer'in şu sözlerine de dikkat edelim. Bütün dostları gördüm, dili korumadan daha güzel dost göremedim. Bütün elbiseleri gördüm Takva elbisesinden daha güzel bir elbise göremedim. Bütün malları gördüm. Kanaatten daha iyi mal göremedim. Bütün hayırları gördüm. Nasihatten daha üstün hayır göremedim. Bütün yemekleri gördüm. Sabırdan daha lezzetlisini görmedim. Bu ismi çok ananlar sabır ve sebat sahibi olurlar. " Ancak sabredenlere mükafatları hesapsız verilecektir." (Zümer 10)

El-VALÎ Celle Celalühü

Bu ulvi isim, Mevla'nın bu muazzam alemi, akıllara hayret verecek düzen, nizam ve intizam içersinde yönettiğini haber veriyor. Evet, o öyle bir yönetici ki, canlı, cansız tüm varlıkları ezelden ebede yönetiyor, ne bir düzensizlik oluyor, ne bir baş kaldırma, ne de bir isyan. Gece ve gündüz, mevsimler, yağışlar, sıcaklık, soğukluk, yaz, kış, hep Allah'ın koyduğu düzen ve nizam içersinde devam edip gidiyorlar. Bunlardan hiç biri kendilerine verilen görevde ihmal ve kusur etmiyor. Eğer bir ufak değişiklik varsa, o da bize bir ihtar ve uyarı içindir. Varlıklar içinde Allah'a asi olan, onun emrinde kusur eden tek varlık insandır. O da, bu isyanının cezasını dünyada veya ahirette çekecektir. Uzaya bir bakalım. Bilinebildiği kadarıyla uzayda sayısız yıldız, gök cisimleri ve belli gezegenler var. Bunlar henüz keşfedilip bilinenler. Bizim bilmeyip de Allah'ın bildiklerinin ise hesabı yoktur. Bunca uzay varlıkları arasında bir düzensizlik, intizamsızlık, bir anarşi var mı? Hayır, hepsi Allah'ın kendilerine tahsis ettiği yörünge ve sahada yaşamına devam ediyor. Bir çarpışma olmuyor. Sebebi ise açık, Allah'ın çizdiği sınırın dışına çıkmıyor. İlahi buyruğa boyun eğiyorlar. Anarşi, terör, kavga ve cinayetler, insanların arasında oluyor. Neden insanların arasında oluyor? Çünkü insanların çoğu yaratının emrine göre hareket etmiyor. Onun sebebi budur. Biz çocuklarımıza İslam ı hakkıyla öğreterek, İslam ın insana verdiği değeri onlara aşılasak onlar bilseler ki, İslam da Türk, Kürt, Arap, İngiliz, Fransız diye insanlar

arasında bir ayırım yoktur. İnsanlar dillerine, renklerine, sosyal yapılarına bakılmaksızın tarağın dişleri gibi eşittirler. İslam da cana kıymak en büyük günahtır. Devlet ve millet malına zarar vermek haramdır. Kadın ve çocukları öldürmek vahşettir, onlar bunları zamanında öğrenmiş olsalardı, acaba anarşist ve terörist olurlar mıydı? Şüphesiz olmazlardı. Demek ki, biz onlara dinimizin emrettiği insan ve vatan sevgisini öğretmemişiz. Kızların baş örtüsüyle uğraşırken binler gencin kafasına, insanları sevmeyi, büyüğe hürmeti, küçüğe şefkat ve merhameti, vatan sevgisinin imandan olduğunu sokmayı unutmuşuz. Bu vatanın her karış toprağının ecdat kanıyla sulandığını onlara aşılammışız. Şairin şu mısrasını onlara ezberletmemişiz: Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır. Toprak, eğer uğrunda ölen varsa Vatandır. Zararın neresinden dönülürse kardır. Hemen milletçe kolları sıvamalı, ailede, okulda, basında ve özellikle televizyonda, oradaki programlarda yavrularımıza bu hususları aşılammalıyız. Türk milletinin asil, necib, çağ açıp çağ kapamış ve dünyada medeniyet yaymış bir millet olduğunu öğretmeliyiz. Bizim de yavrularımızın da huzuru bundadır.

El-MELİK Celle Celalühü

Allah, görünen ve görünmeyen tüm Alemlerin sahibidir. Bu mübarek ismi şerifte, aşağı yukarı bundan önce geçen ismin anlamını ifade eder. Aralarında çok az fark vardır. Ama şunu ifade

edelim ki, kainat çok geniştir. Evrende bizim bildiklerimizin dışında, daha çok varlıklar ortaya çıkacaktır. İşte Allah, bildiğimiz ve bilemediğimiz tüm varlıkların sahibidir. Bunları ve bunları yaratan Allah'ı, onun kudretini düşündüğümüzde, bir hiç olduğunu ve nefsimizin isteklerine, arzularına bile hakim olamadığımızı anlıyoruz. Evet, nefsimize hakim olamıyoruz. Bir din kardeşimize kızınca, hemen düşman oluyor, onu ezmek için gerekirse iftira ediyor, durmadan dedikodusunu yapıyor, amma affetme üstünlüğünü gösteremiyoruz. Neden? Nefsimize hakim olamıyoruz da ondan. Dedikodu yani gıybet: Bir mü'min'i, sevmeyeceği, hoşlanmayacağı ayıplarıyla arkasından anmak ve onu kötülemektir. Burada şuna çok dikkat etmeliyiz. Gıybet, bir insanı yaptığı kötü şeylerle anmaktır. Eğer yapmadığıyla anarsak, bu iftira olur ki, daha büyük bir günahtır. Gıybet haramdır ve büyük günahtır. Şu Hadisi Şeriflere dikkat edelim ve tekrar tekrar okuyalım. Bunları okuduğu halde gıybet yapanları Allah ıslah etsin. "Kişinin kalbi doğru olmayınca, imanı tam ve iyi olmaz. Dili dürüst olmayınca da, kalbi doğru olmaz. Komşusu kötülüğünden emin olmadan kişi cennete giremez." Görülüyor ki, dil kalbin tercümanıdır. Dilin iyi ve kötü olması, yani dilin doğru konuşması, yalan, gıybet, iftira, söz taşıma, küfür gibi şeylerden uzak durması, imanın olgunlaşıp kuvvetlenmesine, aksi ise imanın zayıflamasına sebep olur. Şu hadise dikkat edelim: "Miraç gecesi bir topluluğa uğradım. Onların bakırdan tırnakları vardı. Onlarla yüzlerini ve göğüslerini kaşıyıp yırtıyorlardı. Cebrail'e bunlar kimlerdir? diye sorduğumda: Bunlar, insanların etlerini yiyen, yani dedikodu yapan ve onların ırz ve namuslarına musallat olandır, dedi." Bu duruma düşmek istemez, bu azaba atılmayı arzu etmezsen, gıybetten kaçın. Sevmediğin insanlara yaptığın ibadetlerin sevabını verme. Gıybet, kul hakkıyla ilgili bir günahtır.

Helalleşmeden affolunmaz. Dünyada gıybetini yaptığı kimseyle helalleşmeden ölen, ahirette sevaplarını vererek ve gıybetini yaptığı insanın günahlarını alarak onunla barışmak zorunda kalacaktır. Bu iyi de, peki kendisi ne yapacaktır? Sevapları gitti. Kendi günahları yetip de artarken, birde başkasının kileri üzerine aldı. Bu kulun işi Allah'a kalmamış mıdır ne dersiniz? Allah, bizleri gıybet, iftira ve benzerlerinden koruyup muhafaza etsin.

ALİM-İLİM-ESER

HZ. MEVLÂNÂ'NIN HAYATI VE ESERLERİ

Hüseyin Alp ÖZEL

Değerli Çetminin Sesi Okuru; Dünyada, insanlığın doğru yönde ilerleyebilmesi için yaşantısıyla ve bıraktığı eserlerle anılan, bilinen müstesna insanlar vardır. Bu değerler hiçbir ayırım gözetmeksizin kendilerini bu uğurda vakfetmişlerdir. Türk ve İslam Tarihi açısından bakıldığında onlarca ismi zikredebiliriz. Konya'dan dünyaya bir güneş misali doğan, ilmiyle, aşk ve sevgisiyle herkesi kucaklayan Mevlana'mız da bu değerlerin başında gelir. Aslına bakılırsa millet olarak henüz O'nu gerçek manada anlayabilmiş değiliz. Mevlana'yı ve eserlerini anlayabilmek demek bizim için iki cihan saadetini adım atabilmek demektir. O büyük bir veli, alim, sanatkar ve aile reisiydi. Vefatının ardından 729 yıl geçmesine rağmen ilkeleri daha da canlanarak devam ediyor ve edecek.

Geçtiğimiz yıl kamuoyunda Mevlana'mız hakkında (lehte ve aleyhte) çeşitli konuşmalar ve tartışmalar yaşandı. Ehil olanlar ve de olmayanların açıklamalarından ortaya çıkan sonuç gösterdi ki; biz "kendini bilen Rab'bini bilir" düsturundan hızla uzaklaşıyoruz. İşte bu sonuçtan hareketle siz değerli okurlarımıza kendimizi bilebilmek, kendimize gelebilmek uğrunda atılacak adımların ilklerinden olan Hz. Mevlana'nın hayatı ve eserleri hakkında kısaca bilgi vermek istedik. İnşallah memnun kalırsınız. Saygılarımızla...

Hazret-i Mevlana'nın Hayatı

Mevlana'nın asıl adı Muhammed Celaleddin'dir. Mevlana ve Rumi de, kendisine sonradan verilen isimlerdendir. Efendimiz manasına gelen Mevlana ismi O'na daha pek genç iken Konya'da ders okutmaya başladığı tarihlerde verilir. Bu ismi, Şemseddin-i Tebrizi ve Sultan Veled'den itibaren Mevlana'yı sevenler kullanmış, adeta adı yerine sembol olmuştur. Rumi, Anadolu demektir. Mevlana'nın, Rumi diye tanınması, geçmiş yüzyıllarda Diyar-ı Rum denilen Anadolu ülkesinin vilayeti olan Konya'da uzun müddet oturması, ömrünün büyük bir kısmının orada geçmesi ve nihayet türbesinin orada olmasındandır.

Doğum Yeri ve Yılı

Mevlana'nın doğum yeri, bugünkü Afganistan'da bulunan, eski büyük Türk Kültür merkezi Belh'tir.

Mevlana'nın doğum tarihi ise 30 Eylül 1207 (6 Rebiu'l-evvel, 604) dir.

Nesebi (Soyu)

Asil bir aileye mensup olan Mevlana'nın annesi, Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun; babaannesi, Harezmşahlar (1157 Doğu Türk Hakanlığı) hanedanından Türk prensesi, Melike-i Cihan Emetullah Sultan'dır. Babası, Sultanü'l-Ulema (Alimlerin Sultanı) ünvanı ile tanınmış, Muhammed Bahaeddin Veled; büyükbabası, Ahmet Hatibi oğlu Hüseyin Hatibi'dir. Eflaki'ye göre Hüseyin Hatibi, ilmi deniz gibiengin ve geniş olan bir alim idi. Din ilminin üstadı ve alimlerin büyüklerinden sayılan, güzel şiirler söyleyen Nişaburlu Raziyyüddin gibi bir zat da talebelerindendi. Kaynaklar ve Mevlana'nın sevgi yolunda gidenler eserlerinde Sultanü'l-Ulema Bahaeddin Veled'in nesebinin, anne cihetiyle ondördüncü göbekte Hazret-i Muhammed'in torunu Hazret-i Hüseyin'e, baba cihetiyle de onuncu göbekte Hazret-i Muhammed'in seçilmiş dört dostundan ilki Hazret-i Ebu Bekir Sıddık'a ulaştığını kaydediyorlar.

Babası Bahaeddin Veled Hazretleri'nin Şahsiyeti

Bahaeddin Veled, 1150'de Belh'de doğmuş, babası ve dedesinin manevi ilimleriyle yetişmiş; ayrıca Necmeddin-i Kübra (? - 1221)'dan feyz almıştır. Bahaeddin Veled bütün ilimlerde eşi olmayan, olgun mana sultanı idi. İlahi hakikatler ve Rabbani ilimlerden meydana gelen uçsuz bucaksız bir deniz gibi olan Bahaeddin Veled, Horasan Diyarının, en güç fetvaları halletmede, tek üstadı idi ve vakıftan hiçbir şey almazdı; devlet hazinesinden kendisine tahsis edilen maaşla geçinirdi. Kaynakların ittifakla rivayetine göre, devrinin alimleri ve ulu müftüleri, Hazreti Muhammed'in manevi işaretleriyle, Baheddin Veled'e Sultanü'l-Ulema ünvanını vermişlerdir. Bundan sonra da Bahaeddin Veled bu ünvanla yad edilmiştir. Bu ünvanın verilışı Türklerin adetiyle de izah edilebilir. Türkler, yüksek kabiliyet ve fazilet sahiplerinin tanınmadan kaybolup gitmesine, unutulmasına razı olmazlardı. Onları halkın gözünde belirtmek, halkı ilim ve irfana yöneltmek için o gibi büyüklere layık oldukları birer unvan verilirdi. Bu anane, Türklerin ilme, fazilete karşı

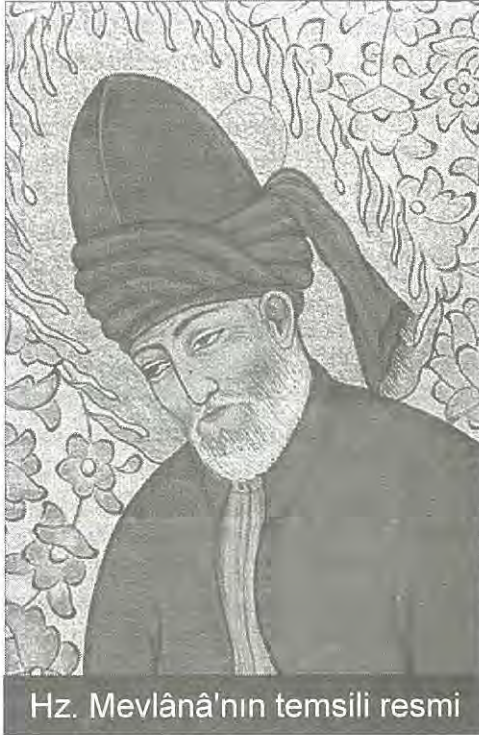
saygı duygularını gösteren parlak bir delildir. Hatta anane gereğince imzaların üstünde bu ünvanları kullanmaya mecburdurlar onlar kazandıkları bu ünvanları kendileri için manevi bir rütbe sayarlar, nefisleri için bundan asla gurur duymazlardı. Alimler gibi giyinen Bahaeddin Veled, adeti üzere, sabah namazından sonra, halka ders okutur; öğle namazından sonra dostlarına sohbetle bulunur; pazartesi günleri de bütün halka va'z ederdi. Va'zı esnasında umumiyetle, Yunan filozoflarının fikirlerini benimseyenlerin görüşlerini reddeder ve "Semavi (Allah'dan olan ilahi) kitapları arkalarına atıp, filozofların silik sözlerini önlerine alıp itibar edenlerin nasıl kurtulma ümidi olur" derdi. Bu arada Yunan felsefesini okutan ve savunan Fahreddin-i Razi'ye ve ona uyan Harezmşah'ın aleyhinde bulunur; onları bidat ehli (dinde, peygamber zamanında olmayan, yeniden beğenilmeyen şeyleri çıkaranlar) olarak görür ve şöyle derdi: "Muhammed Mustafa'nın yürüyüşünden dahi iyi yürüyüş, yolundan daha doğru bir yol görmedim"

Hazret-i Mevlana'nın Babası ile Belh'ten Çıkışları ve Konya'ya Gelişleri

Esasen tasavvuf ehline iyi gözle bakmayan ve bunların Harezmşah katında saygı görmelerini çekemeyen Fahreddin-i Razi, Bahaeddin Veled'in açıkça kendi aleyhine tavır almasına da çok içerlediğinden onu Harezmşah'a gammazladı.

Bahaeddin Veled'in de gönlü Harezmşah'tan incindi ve Belh'i terk etti. Ancak araştırmacılar, Bahaeddin Veled'in Belh'ten göç etmesine sebep olarak, Moğol istilasını gösterirler. Sultanü'l-Ulema, aile fertleri ve dostlarıyla Belh şehrini 1212-1213 tarihlerinde terk ettikten sonra Hacca gitmeye niyet etmişti. Nişabur'a uğradı. Göç kervanı ile Bağdat'a yaklaştığında, kendisine hangi kavimden olduklarını ve nereden gelip nereye gittiklerini soran muhafızlara Sultanü'l-Ulema Şeyh Bahaeddin Veled şu manidar cevabı verir: "Allah'dan geldik, Allah'a gidiyoruz. Allah'dan başka kimsede kuvvet ve

kudret yoktur." Bu söz Şeyh Şehabeddin-i Sühreverdi (1145-1235)'ye ulaştığında: "Bu sözü Belhli Bahaeddin Veled'den başkası söyleyemez" dedi, samimiyetle ve muhabbetle karşılamaya koştı. Birbirleriyle karşılaştıkça Şeyh Sühreverdi, katırından inip nezaketle Bahaeddin Veled'in dizini öptü, gönülden hürmetlerini sundu. Bahaeddin Veled, Bağdat'ta üç günden fazla kalmadı ve Kufe yolundan Kabe'ye hareket etti. Hac farızasını yerine getirdikten sonra, dönüşte Şam'a uğradı. Bahaeddin Veled, yanında biricik oğlu Mevlana olduğu halde, göç kervanı ile Şam'dan Malatya'ya, oradan Erzincan'a, oradan Karaman'a uğradılar. Karaman'da bir müddet kaldıktan sonra, nihayet Konya'yı seçip oraya yerleştiler.

Hz. Mevlânâ'nın temsili resmi

Göç Yolunda Hazret-i Mevlana'ya Teveccühte Bulunan Mutasavvıflar

Şeyh Attar Hazretleri: Belh'i terk ettikten sonra Bağdat'a doğru yola çıkan Bahaeddin Veled, Nişabur'a vardığında ziyaretine gelen Şeyh Feridüddin-i Attar (1119-1221;1230) ile görüşüp sohbet eder. Sohbet esnasında Şeyh Attar, Mevlana'nın nasiyesindeki (alındaki) kemali görür ve ona Esrar-name adlı eserini hediye eder ve babasına da; "Çok geçmeyecek ki, bu senin oğlun alemin yüreği yanıklarının yüreklerine ateşler salacaktır." der.

Şeyh-i Ekber Hazretleri: Sultanü'l-Ulema, Hac farızasını yerine getirdikten sonra dönüşte Şam'a uğradı. Orada Şeyh-i

Ekber Muhyiddin İbnü'l-Arabi (1165-1240) ile görüştü. Şeyh-i Ekber, Sultanü'l-Ulema'nın arkasında yürüyen Mevlana'ya bakarak: "Sübhanallah! Bir okyanus bir denizin arkasında gidiyor" demiştir.

Hazret-i Mevlana'nın Evlenmesi

Karaman'da bulundukları 1225 tarihinde Mevlana, babasının buyruğu ile itibarlı, asil bir zat olan Semerkantlı Hoca Şerafeddin Lala'nın, huyu güzel, yüzü güzel kızı Gevher Banu ile evlendi. Mevlana dünya evine girdiğinde onsekiz yaşındadır.

Hazret-i Mevlana'nın, Konya'ya Yerleşmeleriyle İlgili Yorumu:

"Hak Teala'nın Anadolu halkı hakkında büyük inayeti vardır ve Sıddık-ı Ekber Hazretlerinin duasıyla da bu halk bütün ümmetin en merhamete layık olanıdır. En iyi ülke Anadolu ülkesidir; fakat bu ülkenin insanları mülk sahibi Allah'ın aşk aleminden ve deruni zevkten çok habersizlerdir. Sebeplerin hakiki yaratıcısı Allah, hoş bir lutufta bulundu, sebpsizlik aleminden bir sebep yaratarak bizi Horasan ülkesinden Anadolu vilayetine çekip getirdi.

Haleflerimize de bu temiz toprakta konacak yer verdi ki, ledünni (Allah bilgisine ve sırlarına ait) iksirimizden (altın yapma hassamızdan) onların bakır gibi vücutlarına saçalım da onlar tamamıyla kimya (bakışıyla, baktığı kimseyi manen yücelten olgun insan); ırfan aleminin mahremi ve dünya ariflerinin hemdemi (cancığer arkadaşı) olsunlar."

Hazret-i Mevlana'yı Yetiştiren Mutasavvıflar

Sultanü'l-Ulema Seyh Bahaeddin Veled Hazretleri

Önceki bahislerde şahsiyetini belirtmeye çalıştığımız Bahaeddin Veled, Mevlana'nın ilk mürididir. Yani Mevlana'ya Allah yolunu öğretip, tasavvuf usulunce hakikatleri ve sırları gösteren tarikat şeyhidir. Bütün İslam aleminde yüksek itibar ve şöhrete sahip olan Bahaeddin Veled, Selçukluların Sultanı Alaaddin Keykubat'tan yakın alaka ve sonsuz hürmet görür. Bahaeddin Veled, 3 Mayıs 1228 tarihinde Selçukluların baş şehri Konya'yı şereflendirip yerleştikten kısa bir süre sonra, son derece samimi dindar olan Sultan Alaaddin Keykubat (saltanat müddesi 1219-1236), sarayında Bahaeddin Veled'in şerefine büyük bir toplantı tertip etti ve bütün ileri gelenleriyle birlikte onun manevi terbiyesi altına girdi. Sultaü'l-Ulemaya gönülden bağlı olan Sultan Alaaddin onu hayranlıkla şöyle över; "Heybetinden gönlüm tir tir titriyor, yüzüne bakmaktan korkuyorum. Bu eri gördükçe, gerçekliğim, dinim artıyor. Bu alem, bendem korkup titrerken ben, bu adamdan korkuyorum, ya Rabbi, bu ne hal? İyice inandım ki o, cihanda nadir bulunan ve eşi benzeri olmayan bir Allah dostudur." Dünya sultanına hükmeden, eşsiz Allah dostu mana ve gönül sultanı Bahaeddin Veled, 24 Şubat, 1231 tarihinde Cuma günü kuşluk vaktinde ebedi alemde göçtü. Geriye Muhammed Celaleddin gibi bir hayırlı oğul ile Maarif gibi bir eser bıraktı. Sultanü'l-Ulema, sadece duygu ve düşüncelerini açıkladı şöhret peşinde koşmadı. Etrafındakilerini yetiştirdi ve onları daima aydınlattı.

Seyyid Burhaneddin Hazretleri

Bahaeddin Veled'in irtihaliinde Mevlana yirmidört yaşında idi. Babasının vasiyeti, dostlarının ve bütün halkın yalvarmaları ile babasının makamına geçti, oturdu. Mevlana, babasından sonra, Seyyid Burhaneddin'i buluncaya kadar bir yıl mürşidsiz kaldı. 1232 tarihinde babasının değerli halifesi Seyyid Burhneddin-i Muhakkık-ı Tirmizi, Konya'ya geldi. Mevlana onun manevi terbiyesi altına girdi.

Seyyid Burhaneddin, mertebesi çok yüksek bir kamil mürşid idi. Maarif adlı eseri ırfanının delilidir. Kendisine, daima kalblerde bulunan sırları bilmesinden dolayı, Seyyid Sırdan denirdi. Seyyid Burhaneddin, ta çocukluk yıllarında bir lala gibi omuzlarda taşıyıp dolaştırdığı Mevlana'ya dedi ki: "Bilginde eşin yok, seçkinsin. Ama baban hal (manevi makam) sahibiydi, sen de onu ara, kalden (sözden) geç. Onun sözlerini iki eline kavramışsın; fakat benim gibi onun haliyle de sarhoş ol. Böylece de ona tam mirasçı kesil; cihana ışık saçmada güneşe benze. Sen zahiren babanın mirasçısısın; ama özü ben almışım; bu dosta bak, bana uy." Mevlana babasının halifesinden bu sözleri duyunca samimiyetle onun terbiyesine teslim oldu. Mevlana candan, samimiyetle, Seyyid Burhaneddin'i babasının yerine koydu ve gerçek bir mürşid bilerek gönülden, tam dokuz yıl ona hizmet etti. Bu zaman zarfında, o kamil mürşidin kılavuzluğu ile mücahede (nefsi yenmek için gayret sarfederek) ve riyazetle o kamil arifin feyizli sohbet ve nefesleriyle pişti, olgunlaştı, baştan ayağa nur oldu; kendinden kurtuldu, mana sultanı oldu. Nitekim, Mesnevi'sindeki şu iki beyit, piştiğinin, kamil insan mertebesine ulaştığının ifadesidir; "Piş, ol da bozulmaktan kurtul... Yürü, Burhan-ı Muhakkık gibi nur ol. Kendinden kurtuldun mu, tamamıyla Burhan olursun. Kul olup yok oldun mu sultan kesilirsin."

Hazret-i Mevlana'nın Konya Dışına Seyahati

Halep ve Şam'a Gidişi: Mevlana, yüksek ilimlerde daha çok derinleşmek için, Seyyid Burhaneddin'in izniyle Halep'e gitti. Halaviyye Medresesi'nde, fıkıh, tefsir ve usul ilimlerinde üstün bir alim olan Adim oğlu Kemaleddin'den ders aldı. Mevlana, Halep'teki tahsilini bitirdikten sonra Şam'a geçti. Burada, ilmi incelemeler yapmak için dört yıl kaldı. Bu zaman zarfında Şam'daki alimlerle tanışıp, onlarla sohbet etti.

Şam'da Şems-i Tebrizi Hazretleri ile

Bir Anlık Görüşme

Eflaki'ye göre Mevlana, Şam'da Şemseddin-i ür;

Tebrizi ile görüşmüştür; fakat bu görüşme kısa bir müddettir ve şöyle cereyan etmiştir. Şemseddin-i Tebrizi, bir gün halkın arasında, Mevlana'nın elini yakalayıp öper ve ona "Dünyanın sarrafı beni anla!" diye hitap eder ve kaybolur. İşte bu sohbet veya bir anlık görüşme tarihinden takriben sekiz sene sonra Şems, Konya'ya gelecek ve Mevlana ile içli dışlı sohbetedecektir.

Hazret-i Mevlana Kamil Bir Mürşid

Yedi yıl süren Halep ve Şam seyahatinden sonra Konya'ya dönen Mevlana, Seyyid Burhaneddin'in arzusu üzerine birbiri arkasına, candan istekle ve samimiyetle, üç çile çıkardı. Yani üç defa kırkar gün (yüzyirmi gün) az yemek, az içmek, az uyumak ve vaktinin tamamını ibadetle geçirmek suretiyle nefsini arıttı. Üçüncü çilenin sonunda Seyyid Burhaneddin, Mevlana'yı kucaklayıp öptü; takdir ve tebrikle, "Bütün ilimlerde eşi benzeri olmayan bir insan, nebilerin ve velilerin parmakla gösterdiği bir kişi olmuşsun... Bismillah de yürü, insanların ruhunu taze bir hayat ve ölçülemeyecek bir rahmete boğ; bu suret aleminin ölümlerini kendi mana ve aşkıyla dirilt." Dedi ve onu irşad ile görevlendirdi. Seyyid Burhaneddin, daha sonra, Mevlana'dan izin alıp Kayseri'ye gitmiş ve orada ebedi aleme göçmüştür (1241-1242). Türbesi Kayseri'dedir. Mevlana Seyyid Burhaneddin'in Konya'dan ayrılışından sonra, irşad (Allah Yolunu gösterme) ve tedris (öğretim) makamına geçti. Babasının ve dedelerinin usullerine uyarak beş yıl bu vazifeyi başarı ile yaptı. Rivayete göre dini ilimleri tahsil eden dört yüz talebesi ve on binden çok müridi vardı.

Hazret-i Mevlana'nın Dostları, Halifeleri;

Kendisine ilham Kaynağı Olan Mutasavvıflar

Şems-i Tebrizi Hazretleri

Bu zatın adı, Şemseddin Muhammed olup doğumu 1186 dır. Tebrizli Melekded oğlu Ali'nin oğlu olan Şems, tahsilini bitirdikten sonra, zamanının yegane şeyhi olarak gördüğü Tekbirzi Şeyh Ebu Bekir Sellebaf'a (sele ve sepet örücüsüne) intisap etti ve onun terbiye ve irşadıyla yetişip olgunlaştı. Şems, ulaştığı manevi makama kanaat etmediğinden daha olgun mürşidler bulmak arzusuyla seyhate çıktı. Senelerce takati tükenircesine bir çok yerler dolaştı, zamanının arifleriyle görüştü. Bu arifleri, mana alemindeki uçuşunda kinaye olarak Şems'e, Şems-i Perende (Uçan Güneş) adını vermişlerdir. Şems, ta çocukluğundan itibaren fikren ve ruhen hür bir derviş, kendinden geçercesine ilahi aşka dalarak yaşayan bir şahsiyetti. Şems, kendisini ruhen tatmin

edecek seviyede bir Hak dostu bulamayan ve hep kendi mertebesinde bir sohbet arkadaşı arayan bir kamil velidir. Yana yakıla, kendisine muhatap olabilecek, sohbetine dayanabilecek bir dost arayan Şems'in bir gece kararı elden gitti, heyecan içinde idi. Allah'ın tecellilerine gömülüp mest olmuş bir halde münacatında "Ey Allah'ım! Kendi, örtülü olan sevgililerinden birini bana göstermeni istiyorum" diye yalvardı. Allah tarafından, istediğinin, Anadolu ülkesinde bulunan, Belhli Sultanü'l-Ulema'nın oğlu Muhammed Celaledin olduğu ilham edildi. Bu ilham ile Şems, 29 Kasım 1244 yılı Cumartesi sabahı Konya'ya geldi.

Hazret-i Mevlana ile Hazret-i Şems'in Buluşmaları

Mevlana ile şems, bu iki kabiliyet, bu iki nur, bu iki ruh, nihayet buluştular, görüştüler. Bu tarihte Şems, altmış, Mevlana, otuz sekiz yaşında idi. Bu iki ilahi aşık, bir müddet yalnızca bir köşeye çekilerek kendilerini tamamiyle Hakk'a verdiler ve gönüllerine gelen ilahi ilhamlarla sohbetlere koyuldular. Sultan Veled der ki: "Ansızın Şems gelip ona ulaştı; ona maşukluk (sevilen, sevgili olmanın) hallerini anlattı, açıkladı. Böylece de sırrı yücelerden yüceye vardı. Şems, Mevlana'yı şaşılacak bir aleme çağırdı, öyle bir aleme ki, ne Türk gördü o alemini ne Arap." Hazret-i Mevlana'nın **Maşukluk Mertebesine Erişmesi:** Bu hususu Sultan Veled şöyle açıklar, "Alemdaki erenlerin derecelerinden üstün bir derece vardır ki o, maşukluk durağıdır. Aleme bu maşukluk durağına dair haber gelmemiş, bu durakta bulunanların ahvalini hiçbir kulak işitmemişti. Tebrizli Şemseddin zuhur edip, Mevlana Celaledin'i aşıklık ve erenlik mertebesinde, bu zamana kadar duyulmamış olan, maşukluk mertebesine eristirmiştir. Esasen Mevlana, ezelde, maşukluk denizinin incisiydi, her şey döner, aslına varır." Kim, kimi aradı? Hatırlara gelebilecek, "Şems mi Mevlana'yı aradı, Mevlana mı Şems'i" sorusuna şöyle cevap verebiliriz: Şems, Mevlana'yı, Mevlana'da Şems'i aramıştır. Şems Mevlana'ya aşık ve taliptir, Mevlana'da Şems'e aşık ve taliptir. Çünkü aşık, aynı zamanda maşuk, maşuk aynı zamanda aşıktır. Mevlana der ki: "Dilberler (gönlü alıp götürönlü, manevi güzeller), aşıkları, canla başla ararlar. Bütün maşuklar, aşıklara avlanmışlardır. Kimi aşık görürsen bil ki maşuktur. Çünkü o, aşık olmakla beraber maşuk tarafından sevildiği cihetle maşuktur da. Susuzlar alemde su ararlar, fakat su da cihanda susuzları arar."

Hazret-i Mevlana'nın Manevi

Yolculuğundaki Safhaları

Mevlana, manevi yolculuğunu, olgunluğa ermesini, şu sözünde toplamıştır. "hamdım, piştim, yandım." Mevlana'nın pişmesi, babası Sultanü'l-Ulema Bahaeddin Veled ve Seyyid Burhaneddin'in feyizli nefesleriyle, yanması da Şems'in nurlu aynasında gördüğü kendi güzelliğinin aşk ateşiyledir.

Hazret-i Mevlana ile Şems Hakkında

Mevlana, Şems ile Konya'da bulunduğu zaman tamamiyle kemale ermiş bir şahsiyetti. Şems, Mevlana'ya ayna oldu. Mevlana, Şems'in aynasında gördüğü kendi eşsiz güzelliğine aşık oldu. Diğer bir ifadeyle Mevlana, gönlündeki Allah aşkını Şems'te yaşattı. Mevlana'nın Şems'e karşı olan sevgisi, Allah'a olan aşkının miyarıdır (ölçüsüdür). Çünkü Mevlana, Şems'te Allah cemalinin parlak tecellilerini görüyordu. Mevlana açılmak üzere bir güldü. Şems ona bir nesim oldu. Mevlana bir aşk şarabı idi, Şems ona bir kadeh oldu. Mevlana zaten büyüktü, Şems onda bir gidiş, bir neşve değişikliği yaptı. Şems ile Mevlana üzerine söz tükenmez. Son söz olarak şöyle söyleyelim, Şems, Mevlana'yı ateşledi, ama karşısında öyle bir volkan tutuştu ki, alevleri içinde kendi de yandı.

Şems-i Tebrizi Hazretleri'nin

Konya'dan Ayrılışı

Şems ile buluşan Mevlana, artık vaktini Şems'in sohbetine hasretmiş, Şems'in nurlarına gömülüp gitmiş, bambaşka bir aleme girmişti. Şems'in cazibesinde yana yana dönüyor, ilahi aşkla kendinden geçercesine Sema ediyordu. Bu iki ilahi dostun sohbetlerindeki mukaddes sırrı idrakten aciz olanlar, ileri geri konuşmaya başladılar. Neticede Şems, incindi ve Mevlana'nın yalvarmalarına rağmen, Konya'dan Şam'a gitti (14 Mart, 1246 Perşembe).

Hazret-i Şems'in Konya'ya Dönüşü

Şems'in ayrıldığında derin bir ızdıraba düşen Mevlana, manzum olarak yazdığı güzel bir mektubu, Sultan Veled'in başkanlığındaki kabileyle Şam'a, Şems'e gönderdi. Sultan Veled, kabileyle Şam'a vardı, Şems'i buldu ve babasının davet mektubunu, hediyelerle birlikte, saygıyla Şems'e sundu. Şems, "Muhammedi tavırlı ve ahlaklı Mevlana'nın arzusu kafidir. Onun sözünden ve işaretinden nasıl çıkabilir." diyerek, Mevlana'nın davetine icabet etti ve 1247 'de, Sultan Veled'in kabileyle, Konya'ya döndü

Hazret-i Şems'in Kayboluşu

Şems'in Konya'ya geri gelmesine herkes sevindi. Mevlana da hasretin sıkıntılarından kurtuldu. Artık Şems'in şerefine ziyafetler verildi, Sema meclisleri tertip edildi. Fakat huzurla, muhabbetle, dostluk içinde geçen günler pek çok sürmedi, dedikodular ve can sıkıcı durumlar yeniden başladı. Şems, o bahtsız dedikoducu topluluğun yine kinle dolduğunu, gönüllerinden sevginin uçup gittiğini, akıllarının nefislerine esir olduğunu anladı ve kendisini ortadan kaldırmaya uğraştıklarını bildi, Sultan Veled'e dedi ki: Gördün ya azgınlıkta yine birleştiler. Doğru yolu göstermekte, bilginlikte eş olmayan Mevlana'nın huzurundan beni ayırmak, uzaklaştırma, sonra da sevinmek istiyorlar. Bu sefer öylesine bir gideceğim ki, hiç kimse benim nerede olduğumu bilmeyecek. Aramaktan herkes acze düşecek, kimse benden bir nişan bile bulamayacak. Böylece bir çok yıllar geçecek de yine kimse izimin tozunu bile göremeyecek." İşte Sultan Veled'e böyle yakınan Şems, 1247-1248 tarihinde Konya'dan ansızın gidip kayboldu. Şems'in kayboluşundan sonra Mevlana, herkesten onun haberini soruyordu. Kim onun hakkında aslı esası olmayan bir haber bile verse ve Şems'i falan yerde gördüm dese, bu müjde için sarığını ve hırkasını vererek şükranelerde bulunuyordu. Bir gün bir adam, Şems'i Şam'da gördüm diye haber verdi. Mevlana buna, tarif edilemeyecek şekilde sevindi ve o adama, üstünde nesi varsa bağışladı. Dostlarından birisi, bu adamın verdiği haber yalandır, o Şems'i görmemiştir, dediğinde Mevlana şu cevabı vermiştir. "Evet, onun verdiği bu yalan haber içinde üstümde neyim varsa verdim. Eğer, doğru haber verseydi, canımı verirdim."

Hazret-i Mevlana'nın, Şems-i Tebrizi Hazretleri'ni Aramak İçin Şam'a Gidişi

Mevlana, Şems'i çok aradı. Onun ayrılığıyla, gönülleri yakan, sızlatan, nice şiirler söyledi. Onu aramak için iki kere Şam'a gitti. Yine Şems'i bulamadı. Bu son iki seyahatin tarihleri kesin olarak bilinmemekle beraber, büyük bir ihtimalle 1248-1250 yılları arasında olduğu söylenebilir. Sultan Veled'in ifadesiyle Mevlana, Şam'da suret bakımından Tebrizli Şems'i bulamadı ama, mana yönünden onu, kendisinde buldu. Ay gibi kendi varlığında beliren Şems'i, kendinde gördü ve dedi ki: "Beden bakımından ondan ayırıyorum ama, bedensiz ve cansız ikimiz de bir nuruz. Ey arayan kişi! İster onu gör, ister beni. Ben O'yum O da ben."

Konya'lı Kuyumcu Şeyh Selahaddin Hazretleri

Yağibasan'ın oğlu Konyalı Zerkub (kuyumcu) diye tanınan Şeyh Selahaddin Feridun, Konya civarındaki bir gölün kenarında balıkçılıkla geçinen bir ailedendir. Umumi olarak bilinen Şeyh Selahaddin, gençliğinde Seyyid Burhaneddin'in terbiyesine girmiş, onun sohbetlerinde pişmiş, onun feyziyle olgunlaşmış, kamil bir insandır. Ayrıca Şems'in sohbetlerinde de bulunmuş, ondan da feyz almıştır. Mevlana ile Şems buluşmalarında, altı ay Şeyh Selahaddin'in hüccesinde sohbet etmişlerdir. Onlara hizmet edebilme şerefine ve sohbetlerinde bulunabilme bahtiyarlığına eren zat, Şeyh Selahaddin'dir. Şeyh Selahaddin, kuyumcu dükkanında altın varak yaparak, helalinden para kazanmak ve manevi halini kuvvetlendirmekle uğraşırdı.

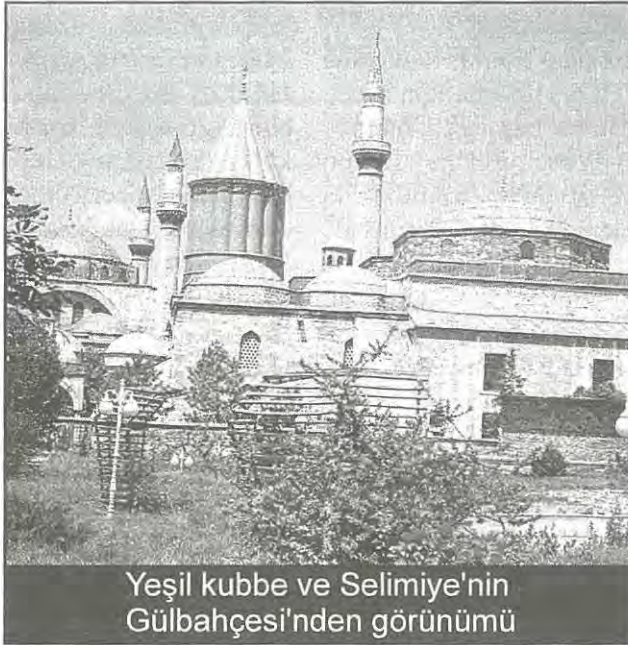
Hazret-i Mevlana'nın Vecd ile Sema'ı

Şeyh Selahaddin'in, Mevlana ile tanışması ta Seyyid Burhaneddin'in manevi terbiyesi altına girdiği tarihte başlar, fakat bütün sevgilerden tamamen vaz geçip Mevlana'ya manen bağlanmasına ve vakitlerini onun sohbetlerine

hasretmesine sebep şu hadisedir. Mevlana bir gün Şeyh Selahaddin'in Kuyumcular çarşısındaki dükkanının önünden geçmektedir. İçeride varak yapmak için çekiçle altın dövmekte olan Kuyumcu Şeyh Selahaddin ve çıraklarının çekiç darbelerinden çıkan sesleri duyan Mevlana, o hoş seslerin ahengi ile cezbelendir. (Allah tarafından manen çekilerek iradesi elden gider) ve vecd ile (kendinden geçip ilahi aşka dalarak) Sema etmeye başlar. Dışarıda Mevlana'nın Sema ettiğini gören Şeyh Selahaddin onun, çekiç darbelerinin ahengine, ritmine uyarak Sema ettiğini anlayınca, altının zayı olmasını düşünmez ve çıraklarına, çekiç darbelerine devam etmelerini emrederek kendisi de dışarı fırlar ve Mevlana'nın ayaklarına kapanır.

Hazret-i Mevlana'nın, Şeyh Selahaddin Hazretleri'ni Kendisine Hemden ve Halife Seçmesi

Mevlana, son Şam seyahatinde, mana yönünden Şems'i ay gibi kendinde gördükten sonra, onu aramaktan vaz geçti ve kendisine Şeyh Selahaddin'i dost ve hemden olarak seçti. Mevlana, Şems'e duyduğu muhabbet ve gönül bağlılığının aynısını Şeyh Selahaddin'e de gösterdi ve bu zat ile sükun buldu. Mevlana, Allah'ın cemel tecellileri içinde ruhen manevi bir alemde yaşadığından, müridlerinin irşadıyla bizzat uğraşamamış ve onların irşad ve terbiyesine, en seçkin, en ehil dostlarından birbirini tayin etmiştir. İşte Şeyh Selahaddin, bu vazifeye ilk olarak tayin ettiği dostudur. Mevlana, Şeyh Selahaddin'e yalnız

Yeşil kubbe ve Selimiye'nin Gülbahçesi'nden görünümü

manevi bir bağ ve içten gelen muhabbetiyle kalmadı, onun kızı hakkında, "Benim sağ gözüm" diyerek iltifatta bulunduğu Fatma Hatun'u oğlu Slutan Veled'e almak suretiyle aralarında bir akrabalık bağı da kurdu.

Şeyh Selahaddin Hazretlerinin Olgunluğu

Mevlana'nın, Şems ile dostluğunu çekemeyenler bu sefer de Mevlana'nın Şeyh Selahaddin'e gösterdiği yakınlığa haset etmeye başladılar. Şeyh

Selahaddin'i, ümmidir diye, yüksek irşad makamına layık görmüyorlardı. Şems'e yaptıkları gibi küstahlığa kalkıştılar. Kendisine kötü düşünce ile bakan bahtsız, zavallılara Şeyh Selahaddin, "Mevlana, beni yalnızca herkesten üstün tuttu da bu yüzden inciniyorsunuz. Bilmiyorsunuz ki benim apaçık bir görüşüm yok, ben bir aynayım. Mevlana, ben de kendi yüzünü görüyor; ne diye kendini seçmesin? O kendi güzelim yüzüne aşık, bundan başka fikre düşmek kötü bir şey" diyerek, kemal ve mahviyyetini (ileri derecede alçak gönüllüğünü) göstermiştir.

Şeyh Selahaddin Hazretleri'nin Ebedi Aleme Göçü

Mevlana ile Seyh Selahaddin, on yıl birbiriyle adeta mest olarak görüşüp sohbet ettiler, ayrılık mahmurluğunu tadmadan, visal aleminde safalar

sürdüler. Nihayet Şeyh Selahaddin hastalandı ve ebedi alemde göçtü (1259).

Çelebi Hüsameddin Hazretleri

Çelebi Hüsameddin, vaktiyle Konya'ya göçmüş bir soylu ailedendir ve doğum yeri Konya'dır. (1225) Çelebi lakabını kendisine veren Mevlana'dır. Gençliğinin ilk yıllarında, Ahilerin şeyhi olan babasını kaybeden Çelebi Hüsameddin, zamanının bütün ulu kişileri ve şeyhlerinden yakın alaka ve himaye gördüğü halde, bütün hizmetkarları ve arkadaşlarıyla, Mevlana'nın hizmetini seçmiştir. Böylece Mevlana'nın terbiyesinde yetişip olgunlaşmış, kamil insan olmuştur.

Hazret-i Mevlana'nın Çelebi Hüsameddin'i

Kendisine Hemdem ve Halife Seçmesi

Mevlana, Şeyh Selahaddin'den sonra kendisine hemdem ve halife olarak Çelebi Hüsameddin'i seçti ve dostlarına şöyle dedi; "Ona baş eğin, önünde acizcesine kanatlarınızı yere gerin! Bütün buyruklarını yerine getirin, sevgisini canınızın ta içine ekin. O rahmet madenidir, Allah nurudur." Mevlana'nın bu buyruğu üzerine, bütün dostlar ona itaat ettiler. Sultan Veled'in diliyle, "Bütün dostlar, onun lutuf suyuna testi kesildiler, Şems'e ve Şeyh Selahaddin'e yapmış oldukları aşağılık hareketlerden kurtulmuşlar, edeplenmişlerdi. Haset etmeden Çelebi Hüsameddin'e itaat ettiler." Çelebi Hüsameddin on beş sene Mevlana'nın şerefli sohbetinde bulundu. Mevlana'dan sonra da dokuz sene irşad makamında, Mevlana postunda oturdu.

Çelebi Hüsameddin Hazretleri'nin Değeri

Mevlana, ancak Çelebi Hüsameddin'in bulunduğu meclis rahat bulur, huzur duyar, coşup manalar saçar, hakikat ilminden bahisler açardı. Mevlana'ya göre, hakikatler memesinden manalar sütünü emip çıkaran Çelebi Hüsameddin'dir. Mesnevi'sinde bu manaya işaretlerle şöyle der; "Bu söz, can memesinde süttür. Emen olmadıkça güzelce akıyor. Dinleyen susuz ve arayıcı olursa, va'zeden ölü bile olsa söyler. Dinleyen yeni gelmiş ve usanmamış olursa dilsiz bile sözde bülbül kesilir. Kapımdan içeri, na-mahrem girince, harem halkı, perde arkasına girer, gizlenir. Zararsız ve mahrem birisi gelince de o kendilerini gizleyen mahremler, yüzlerindeki peçeyi açarlar. Bütün güzel, hoş ve yaraşan şeyler, gören göz için yapılıp. Çengin zir (en ince) ve bam (en kalın) nağmeleri, nasıl olur da sağır kulak için terennüm edilir? Allah, miski beyhude yere güzel kokulu yapmadı. Koku duyan için yarattı; koku almayan için değil." İşte İslami Tasavvuf

edebiyatının en büyük didaktik şaheseri olan Mesnevi'yi Çelebi Hüsameddin, Mevlana'nın tükenmez bir hazineye benzeyen ruhundan çekip çıkartmıştır.

Çelebi Hüsameddin Hakkında

Mevlana'nın kırk yıl samimiyetle hizmetinde, sohbetinde bulunan Sipehsalar, Risale'sinde, Çelebi Hüsameddin'in değerini şu cümlelerle belirtiyor; "Hakikatte Hüdavendigar Hazretlemizin tam mazhari Çelebi Hüsameddin idi ve bütün Mesnev-i Şerif onun ricası ile yazılmıştır. Bütün tevhid ve aşk ehli, kendilerine bahşedilen Mesnevi'nin yalnızca yazılması hususunda, kıyamete kadar Çelebi Hüsameddin'e teşekkür etseler, yine şükran borçlarını ödeyemezler."

Mesnevi'nin Yazılışı

Eflaki, Mesnevi'nin yazılıp tamamlanmasını anlattığı bahiste diyor ki: "Mevlana Hazretleri, asil kişilerin sultanı Çelebi Hüsameddin'in cazibesi ile heyecanlar içerisinde Sema ederken, hamamda otururken, ayakta, sükunet ve hareket halinde daima Mesnevi'yi söylemeye devam etti. Bazen öyle olurdu ki, akşamdan başlayarak gün ağarınca kadar birbiri arkasından söyler, yazdırırdı. Çelebi Hüsameddin de bunu sür'atle yazar ve yazdıktan sonra hepsini yüksek sesle Mevlana'ya okurdu. Cilt tamamlanınca Çelebi Hüsameddin, beyitleri yeniden gözden geçirerek gereken düzeltmeleri yapıp tekrar okurdu." Bu şekilde dikkatlice 1259-1261 yılları arasında yazılmaya başlanılan Mesnevi, 1264-1268 yılları arasında sona erdi.

Hazret-i Mevlana'nın Baki Aleme Göçü

Mevlana, Çelebi Hüsameddin ile tam onbeş sene güzel demler, hoş safalar sürdü. Bu müddet zarfından bahtsızların fitne ve hücumundan uzak, huzur ve sürur içinde yaşadı. Dostları onun cemalinin nuruna pervane olmuşlardı. Mevlana, artık son anlarını yaşadığını, özlediği ebedi cemal alemine kavuşacağını anlamıştı. Ansızın hastalanıp yatağa düştü. Mevlana'nın hastalık haberi Konya'da yayıldığı zaman ahali, şifalar dilemeye, gönlünü, duasını almaya geliyorlardı.

Şeyh Sadreddin (? - 1274) de talebeleriyle birlikte Mevlana'ya geçmiş olsun demeye geldi ve çok üzüldüğünü beyan edip, "Allah yakın zamanda şifalar versin. Hastalık ahirette derecenizin yükselmesine sebeptir. Siz alemin canısınız, inşaallah yakın zamanda tam bir sıhhate kavuşursunuz" diye temennide bulundu. Bu nun üzerine Mevlana: "Bundan sonra Allah sizlere şifa

versin. Aşıkın maşukuna kavuşmasını ve nurun nura ulaşmasını istemiyor musun?" dedi. Şeyh Sadreddin, yanındakilerle birlikte ağlayarak kalkıp gitti. Mevlana, dostlarına ve aile efradına, bu dünyadan göçeceğine üzülmemelerini söylüyordu, fakat onlar, benden de olsa, bu ayrılığı kabullenemiyorlar, ağlayıp inliyorlardı. Mevlana'nın hanımı, Mevlana'ya hitaben; "Ey alemin nuru, ey ademin canı! Bizi bırakıp nereye gideceksin?" diyerek ağlıyor ve ilave ediyordu. "Hudavendigar Hazretlerinin dünyayı hakikat ve manalarla doldurması için üçyüz veya dört yüz yıllık ömrünün olması lazımdı." Mevlana cevaben, "Niçin? Niçin? Biz ne Firavun ve ne de Nemrud'uz, bizim toprak alemiyle ne işimiz var, bize bu toprak aleminde huzur ve karar nasıl olur? Ben insanlara faydam dokunsun diye dünya zindanında kılışım, yoksa hapisane nerede ben nerede? Kimin malını çalmışım? Yakında Allah'ın sevgili dostunun, Hazret-i Muhammed'in yanına döneceğimiz umulur"

Hazret-i Mevlana'nın Vasiyeti

"Ben size, gizli ve aleni, Allah'dan korkmanızı, az yemenizi, az uyumanızı, az söylemenizi, günahlardan çekinmenizi, oruç tutmaya ve namaz kılmaya devam etmenizi, daima şehvetten kaçınmanızı, halkın eziyet ve cefasına dayanmanızı avam ve sefiplerle düşüp kalkmaktan uzak bulunmanızı, kerem sahibi olan salih kimselerle beraber olmanızı vasiyet ederim. Hayırlısı, insanlara faydası dokunandır. Sözü hayırlısı da az ve öz olanıdır. Hamd, yalnız tek olan Allah'a mahsustur. Tevhid ehline selam olsun."

Şeb-i Arus

İrfan ve sevgi güneşi Mevlana, 5 Cemaziye'l-ahir, 672 (17 Aralık 1273) Pazar günü gurup vakti, bütün parlaklığı ile, bütün güzellikleriyle gülerek ebediyet aleminin asumanına doğdu. Mevleviler, o geceye Şeb-i Arus derler.

Hazret-i Mevlana'nın Cenaze Merasimi

Müslüman olan, müslüman olmayan, küçük büyük ne kadar Konyalı varsa hepsi, Mevlana'nın cenaze merasimine katıldı. Müslümanlar, müslüman olmayanları sopa ve kılışla savmaya çalışarak onlar: "Bu merasimin sizinle ne ilgisi vardır? Bu din sultanı Mevlana bizimdir, bizim imamımızdır" diyorlardı. Onlar da şu cevabı veriyorlardı. "Biz Musa'nın ve bütün peygamberlerin hakikatini onun sözlerinden anlayıp öğrendik. Kendi kitaplarımızda okuduğumuz olgun peygamberlerin huy ve hareketlerini onda gördük. Sizler nasıl onun

muhibbi ve müridi iseniz, biz de onun muhibbiyiz. Mevlana Hazretleri'nin zatı, insanlar üzerinde parlayan ve onlara iyilikte, cömertlikte bulunan hakikatler güneşidir. Güneşi bütün dünya sever. Bütün evler onun nuruyla aydınlanır. Mevlana ekmek gibidir. Hiç kimse ekmeğe ihtiyaç duymamazlık edemez. Ekmekten kaçan hiçbir aç gördünüz mü?

Hazret-i Mevlana'nın Cenaze Namazı

Mevlana'nın vasiyeti üzerine Şeyh Sadreddin, Mevlana'nın namazını kıldırmak üzere niyetlendiğinde dayanamayıp baygınlık geçirdi. Bunun üzerine namaza Kadı Siraceddin imamlık etti.

Hazret-i Mevlana'ya Yeşil Kubbe

Mevlana'ya Yeşil Kubbe denilen türbe, Sultan Veled ile Alameddin Kayser'in gayreti ve Emir Pervane'nin eşi (Sultan II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in kızı) Gürcü Hatun'un yardımıyla Çelebi Hüsameddin zamanında yapıldı. Türbenin mimarı Tebrizli Bedreddin'dir. Selimoğlu Abdülvahid adlı bir sanatkar da Mevlana'nın kabri üzerine, Selçuklu oymacılığının şaheseri olarak kabul edilen, büyük bir ceviz sanduka yaptırmıştır. Bu sanduka bu gün, Sultan "ül-Ulema Bahaeddin Veled'in kabri üzerindedir.

Hazret-i Mevlana'nın Ölümüne ve Mezara Bakışı

"Ölüm günümde tabutum yürüyüp gitmeye başladı mı, bende bu cihanın gamı var, dünyadan ayrıldığıma tasalanıyorum sanma; bu çeşit şüpheye düşme, bana ağlama, yazık yazık deme. Şeytanın tuzağına düşersem işte hayıflanmanın sırası o zamandır. Cenazemi görünce ayrılık ayrılık deme. O vakit benim buluşma ve görüşme zamanıdır. Beni kabre indirip bırakınca, sakın elveda elveda deme; zira mezar cennetler topluluğunun perdesidir. Batmayı gördün ya, doğmayı da seyret. Güneşe ve aya batmadan ne ziyan geliyor ki? Sana batmak görünür, ama o, doğmaktır. Mezar hapis gibi görünür, ama o, canın kurtuluşudur. Hangi tohum yere ekildi de bitmedi? Ne diye insan tohumunda şüpheye düşüyorsun? Hangi kova kuyuya salındı da dolu dolu çıkmadı? Can Yusufu ne diye kuyuda feryad etsin? Bu tarafta ağzı

HZ. MEVLANA'NIN ESERLERİ

1. Mesnevi: Mesnevi, klasik doğu edebiyatında, bir şiir tarzının adıdır. Bu tarzla yazılan şiirlerde, her beyitin iki mısrası kendi arasınada kafiyelidir. Bir beyitin kafiyesinin kendisinden önce gelen beyitlerle de kendisinden sonra gelen beyitlerle de uyumu gerekmez bu nedenle uzun sürecek konular veya

hikayeler şiir yoluyla söylenilecekse, kafiye kolaylığı nedeniyle mesnevi tarzı seçilirdi. Bu suretle şiir, beyit beyit sürüp giderdi. Mesnevi her ne kadar klasik doğu şiirinin bir şiir tarzı ise de Mesnevi denildiği zaman akla Mevlana'nın Mesnevi'si gelir. Mevlana Mesnevi'yi Çelebi Hüsameddin'in isteği üzerine yazmıştır. Katibi Çelebi Hüsameddin'in yazdığına göre, Mevlana Mesnevi beyitlerini Meram'da gezerken, otururken yürürken hatta sema ederken söylemiş. Çelebi Hüsameddin'de yazarmış. Mesnevi'nin dili Farsça'dır. Halen Mevlana Müzesi'nde teşhirde bulunan 1278 tarihli, elimizdeki en eski Mesnevi nüshasıdır. Bu nüshaya göre, beyit sayısı 25618 dir. Bu Mesnevi nüshası Mevlana'dan sonra bu konuda en yetkili iki isim olan oğlu Sultan Veled'in ve katibi Çelebi Hüsameddin'in tashihinden geçmiş olması nedeniyle aynı zamanda en sağlam nüshadır. Mesnevi'nin vezni; Fa i la tün - Fa i la tün - Fa i lün' dür. Mevlana altı büyük cilt olan Mesnevi'sin de, tasavvufi fikir ve düşüncelerini, bir birine ulanmış hikayeler halinde anlatmaktadır.

2. Divan-ı Kebir: Divan, şairlerin şiirlerini topladıkları deftere denir. Divan-ı Kebir "Büyük Defter" veya "Büyük Divan" manasına gelir. Mevlana'nın çeşitli konularda söylediği şiirlerin tamamı bu divandadır. Divan-ı Kebir'in dili de Farsça olmakla beraber, Mevlana Divanının içinde az sayıda Arapça, Türkçe ve Rumca şiire de yer vermiştir. Divan-ı Kebir 21 küçük divan (Bahir) ile Rubai Divanı'nın bir araya getirilmesiyle oluşmuştur. Divan-ı Kebir'in beyit adeti 40.000 i aşmaktadır. Mevlana, Divan-ı kebir'deki bazı şiirlerini Şems Mahlası ile yazdığı için bu divana, Divan-ı Şems de denilmektedir. Divanda yer alan şiirler vezin ve kafiyeyle göz önüne alınarak düzenlenmiştir.

3. Mektubat: Mevlana'nın başta Selçuklu Hükümdarlarına ve devrin ileri gelenlerine nasihat için, kendisinden sorulan ve hali istenilen dini ve ilmi konularda açıklayıcı bilgiler vermek için yazdığı 147 adet mektuptur. Mevlana bu mektuplarında, edebi mektup yazma kaidelerine uymamış, aynen konuştuğu gibi yazmıştır. Mektuplarında "kulunuz, bendeniz" gibi kelimelere hiç yer vermemiştir.

Hitaplarında mevki ve memuriyet adları müstesna, mektup yazdığı kişinin aklına, inancına ve yaptığı iyi işlere göre kendisine hangi hitap tarzı yakışıyorsa o sözlerle ve o vasıflarla hitap etmiştir.

4. Fihi Ma Fih: Fihi Ma Fih "Onun içindeki içindedir" manasına gelmektedir. Bu eser Mevlana'nın çeşitli meclislerde yaptığı sohbetlerin, oğlu Sultan Veled tarafından toplanması ile meydana gelmiştir. 61 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden bir kısmı, Selçuklu Veziri Süleyman Pervane'ye hitaben kaleme alınmıştır. Eserde bazı siyasi olaylara da temas edilmesi yönünden, bu eser aynı zamanda tarihi bir kaynak olarak da kabul edilmektedir. Eserde cennet ve cehennem, dünya ve ahiret, mürşit ve mürid, aşk ve sema gibi konular işlenmiştir.

5. Mecalis-i Seb'a: Mecali-i Seb'a, adından da anlaşılacağı üzere Mevlana'nın yedi meclisi nin yedi vaazı nın not edilmesinden meydana gelmiştir. Mevlana'nın vaazları, Çelebi Hüsameddin veya oğlu Sultan Veled tarafından not edilmiş, ancak özüne dokunulmamak kaydı ile eklentiler yapılmıştır. Eserin düzenlenmesi yapıldıktan sonra Mevlana'nın tashihinden geçmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Şiiri amaç değil, fikirlerini söylemede bir araç olarak kabul eden Mevlana, yedi meclisinde şerh ettiği Hadis'lerin konuları bakımından tasnifi şöyledir.

a. Doğru yoldan ayrılmış

toplumların hangi yolla kurtulacağı.

b. Suçtan kurtuluş. Akıl yolu ile gafletten uyanış.

c. İnanç'daki kudret.

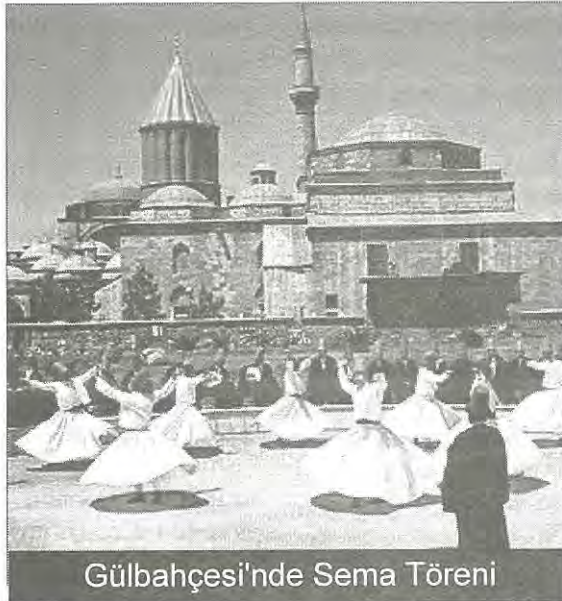
d. Tövbe edip doğru yolu bulanlar, Allah'ın sevgili kulları olurlar.

e. Bilginin değeri.

f. Gaflete dalış.

g. Aklın önemi.

Bu yedi mecliste, asıl şerh edilen hadislerle beraber, 41 hadis daha geçmektedir. Mevlana tarafından seçilen her Hadis içtimaidir. Mevlana yedi mecliste her bölüme "Hamd ü sena" ve "Münacaat" ile başlamakta, açıklanacak konuları ve tasavvufi görüşlerini hikaye ve şiirlerle cazip hale getirmektedir. Bu yol Mesnevi'nin yazılışında da aynen kullanılmıştır.

Gülbahçesi'nde Sema Töreni

Aralık 2002'de uğurladığımız 1982/4 tertip askerlerimizden Çetmi'de bulunabilenlerin hatırasına (Hayırlı tezkeler dileriz)

AYVAT TUHAFİYE

Şeref Ayvat

Tuhafiye ve Konfeksiyon Çeşitleri

- * Takım Elbise
- * Bayan Takımı
- * Kaban
- * Manto
- * Kumaş Pantolon
- * Pardesü
- * Etek
- * Eşofman
- * Bayan Bluz
- * Triko Çeşitleri
- * Kot Pantolon
- * Gömlek
- * Pijama
- * Kıravat
- * Çamaşır
- * Havlu
- * Çorap Çeşitleri

HASYÜN
İÇ ÇAMAŞIRLARI

Tevfikiye Caddesi Unkapanı Sk. No. 11-13-15 (Kapu Cami Kible Karşısı)
Tel.: 0.332-351 78 73 Fax: 0.332-352 50 00 Cep: 0.532 - 523 72 82 KONYA

"Ölümümüzden sonra
mezarımızı yerde aramayınız!
Bizim mezarımız
âriflerin gönüllerindedir"
Hz. Mevlânâ

Hattat Hamid Aytaç'ın 1381 (H)
1961 (M.) tarihli levhası